

သူလှိုင် မေ့တော်

သန်းထွန်း(လှည်းကူး)

ယောက်ျားသည်
 ကြိုးစားက
 ဘုရားလည်းဖြစ်နိုင်၏။
 မင်းလည်းဖြစ်နိုင်၏။
 သူကြွယ်လည်းဖြစ်နိုင်၏။

မေ့စေတီကား ... မင်းမျိုးမဟုတ်
 ဆင်းရဲသောမုဆိုးမသား ... ရဟန်းရှင်လူထွက်။
 ကံ-ဉာဏ်-ဝီရိယနှင့် သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်
 တို့ကြောင့်- မင်းအဖြစ်ကို ရောက်၏။
 မင်းဖြစ်သော်လည်း စည်းစိမ်မယစ်၊ ...
 သာသနာ၏အနှစ်ဖြစ်သော သာသနိက အဆောက်အဦ
 တို့ကို ချဲ့ထွင်၏။
 စွန်းထေးသော အကျင့်စာဂတို့ကို လျှော်တေ
 စေခြင်းဖြင့် ... အနာဂတ်သာသနာတော်အား နေ့နယ်
 လနယ် ... ထွန်းလင်းတောက်ပချိမ့်သူတည်း ...

မာတိကာ
.....

❖ သန္ဓေသားနှင့် အိပ်မက်နိမိတ်	၆
❖ ဓမ္မစေတီ၏ငယ်ဘဝ	၁၃
❖ အကြံတူသော သာမဏေနှစ်ပါး	၂၁
❖ ရှင်ဓမ္မဝရ (ဓမ္မစေတီမင်း)၏ဘုန်းကံ	၂၈
❖ အင်းဝရောက်သူသုံးဦး	၃၂
❖ ဓမ္မဝရ၏နှလုံးရည်	၃၇
❖ ဓမ္မစေတီမင်းနှင့် မြန်မာမင်းများ အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း	၄၄
❖ ကျေးဇူးသိသောရှင်စောပု	၄၉
❖ ဓမ္မဝရလူထွက်ခြင်း	၅၄
❖ ရန်စွယ်ကို ပယ်နှုတ်ခြင်း	၆၃
❖ ဓမ္မဝရမှ ဓမ္မစေတီဖြစ်ခြင်း	၇၀
❖ ရန်ဆူးရန်ငြောင့်တို့အား သုတ်သင်ခြင်း	၇၅
❖ အိပ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီနှင့် ဝိဟာရဒေဝီ	၈၃

❖ ထီးနန်းလွှဲအပ်ခြင်းခံရသော ဓမ္မစေတီ	၈၈
❖ ဓမ္မစေတီမင်းနှင့် ကလျာဏီသိမ်	၉၄
❖ ဓမ္မစေတီမင်း၏ သီဟိုဠ်ကျွန်းခရီးစဉ်	၁၀၁
❖ သမိန်ပရမ်းနှင့် သီဟိုဠ်မင်းတို့စကားအချေအတင်	၁၀၆
❖ သီဟိုဠ်ပြန်သမိန်ပရမ်း	၁၁၈
❖ ရဟန်းများ သီဟိုဠ်မှ ပြန်ကြွခြင်း	၁၂၅
❖ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး သိမ်သမုတ်ရန် ကြံစည်တော်မူခြင်း	၁၃၀
❖ ဓမ္မစေတီနှင့် ကလျာဏီသိမ်	၁၃၇
❖ ဟံသာဝတီဗုဒ္ဓဂါယာနှင့် ဓမ္မစေတီမင်း	၁၄၅
❖ ဓမ္မစေတီမင်းခေါင်းလောင်းတော်	၁၅၇
❖ ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်း၏အလေးချိန်၊ အတိုင်းအတာ ကွဲလွဲချက်များ	၁၆၄
❖ သာသနာပြုမင်း	၁၇၀
❖ ဓမ္မစေတီမင်း၏ဘဝနိဂုံး	၁၇၅
❖ နောက်ဆက်တွဲများ ...	၁၈၉
❖ အထောက်အကူပြုကျမ်းညွှန်း ...	၁၉၄

သန္ဓေသားနှင့် အိပ်မက်နိမိတ်

မွန်တို့၏ တိုင်း ၃-ရပ်အနက် ရာမညတိုင်း တံသာဝတီ (ဥသာပဲခူး)တွင် မထင်မရှားသော သူဆင်းရဲစနိုးမောင်နံ့ ရှိကြ၏။ လင်မယားနှစ်ယောက်သည် ကြုံရာကျဘမ်းဖြစ်သော အလုပ်များဖြင့် ဘဝကို ရုန်းကန်နေကြရသည်။ လင်၏အမည်ကား ... ထူးထူး ခြားခြား “ဗောဓိဂမုံး” ဟုခေါ်ပြီး၊ မယား၏အမည်မှာ “မိတက်” ဖြစ်သည်။

တစ်နေ့သောည၌ မယားဖြစ်သူ မိတက်သည် ထူးဆန်း အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသော အိပ်မက်တစ်ခုကို မြင်မက်သဖြင့် အချိန် မတော် လင်းအာရုဏ်တက်လုလုတွင် လန့်နိုးလေ၏။ မိမိမြင်မက်

သော အိပ်မက်အား ပြန်လည် စဉ်းစားကြည့်ကာ ကြက်သီး မွေးညင်းများ ထမိလေ၏။ မိမိမြင်မက်သော အိပ်မက်ကား ဤသို့ ဖြစ်သည်။

“အရှေ့ဘက်မှ သီတင်းသုံးသည့် လူသူတော် တစ်ယောက်သည် ရုတ်တရက်ပေါ်လာ၍ မုဒရက်သီး တစ်လုံးအား မိတက်၏ဦးခေါင်း၌ စွပ်ပေးခဲ့ပြီးသော်၊ ကြာနီတစ်ပွင့်၊ ကြာခေါင်းလောင်းတစ်ပွင့်၊ ကြာဖြူ တစ်ပွင့်၊ ပေါင်းကြာသုံးပွင့်ကို ပေးဆွားခဲ့သည်” ဟူ၏။ မိုးမသောက်မီပင် လင်ယောက်ျားဖြစ်သူအား မိမိအိပ်မက် အကြောင်းကို နှိုးပြောလေ၏။ မယားမြင်မက်သော အိပ်မက်သည် အရှုပ်အထွေးမရှိ၊ ပကတိ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖြစ်သော်လည်း အဘယ် ဟူ၍မူ မပြောတတ်။ ထို့ကြောင့် ဗောဓိဂမုံးသည် မယားမိတက် ကျေနပ်စေရန် “အိပ်မက်နိမိတ်ဖတ်တတ်သော ပညာရှိတို့သာလျှင် သိပေမည် ... သို့ကြောင့် ပညာရှိအား မေးချေရသော် မကောင်း လော” ဟု ပြောလေ၏။ မယားမိတက်လည်း ဤနည်းနှင့်စွဲ စဉ်းစားမိသဖြင့် နံနက်သို့ရောက်သော် အဘယ်သူသည် ဤ အိပ်မက်နိမိတ်အား မှန်ကန်စွာ ကောက်ယူပြောတောတတ်ပါ အံ့နည်းဟု စဉ်းစားနေမိလေ၏။

မိမိပတ်ဝန်းကျင်တွင် မမြင်မိ၊ စာပေကျမ်းဂန်တတ်သော လူပုဂ္ဂိုလ်၊ ရတနန်းသံဃာတစ်ပါးပါးကို ချဉ်းကပ်ထုတ်ဖော်ရလျှင် အဖြေရနိုင်သည်ဟု စဉ်းစားမိသဖြင့် အရှေ့အရပ်သို့ ထွက်ရန် ကြံစည်နေချိန် ... မိမိအိမ်ရှေ့သို့ ပုဏ္ဏားကြီးတစ်ယောက် ရောက်လာရပ်သဖြင့်၊ ယင်းပုဏ္ဏားကြီးအား မိမိအိမ်မက်အကြောင်း ကို ပြောရသော် ကောင်းအံ့ဟုတွေးမိသည်။

သို့ဖြင့်ပင် ထိုပုဏ္ဏားကြီးအား အိမ်တွင်းသို့ ဖိတ်မန္တက ပြု ခေါ်ခဲ့ပြီးသော် သင့်တင့်လျှောက်ပတ်သောနေရာ၌ နေရာထိုင်ခင်း ပေးကာ ရိုသေစွာ အမေးရှိလေ၏။ မိမိအိမ်မက် မြင်မက်ပုံ အကြောင်းကို အပြည့်အစုံ ပြောပြနိုင်မိတ်ကောက်စေရာ ...

“အရှင်မ ... အရှင်မခေါင်း၌ မုဒရက်သီးတို့ စွပ်လာသည့်အလိုကား ... အရှင်မ၏ ဝမ်းတွင် သားယောက်ျားတလေးတစ်ဦး ပဋိသန္ဓေတည်လာပြီ၊ ထိုသားယောက်ျားသည် လက်ဦးစွာ ရတနန်းပြု၍ ပိဋကတ်သုံးပုံကို တတ်လတ်မည်။ ...

ကြာခေါင်းလောင်းပေးခဲ့သည့်အလိုကား ... ထိုကြာ ခေါင်းလောင်းကို ဖွန်တို့ဘာသာဖြင့် (တင်္ဂေ)ဟု ဆိုသည်။ တင်္ဂေလည်း တနုလံနံ၊ ယိုးလည်း တနုလံနံ ဖြစ်သော

ကြောင့် ပရီး(ပဲခူး)ကို အစိုးရလတ်မည်။ ကြာပန်း သုံးပွင့်လာသည်ဖြစ်၍လည်း ယင်းမင်းဆက်အနွယ် ၃-ဆက်ဖြစ်လတ်မည်”

ပုဏ္ဏား၏ နိမိတ်ပညာကား အထစ်အထွေးမရှိ၊ တောက် လျှောက် တူရှုမြင်လေသမျှကို ပြတ်သားစွာ ဟောပြုလေသဖြင့် လင်ရောမယားပါ တအံ့တဩ ဖြစ်ကြရသည့်အပြင် သားပဋိသန္ဓေ ရှိပြီဟု ဆိုသဖြင့် ပို၍ ဝမ်းသာကြသည်။

ထို့ကြောင့် ပုဏ္ဏားကြီးအား မိမိတို့တတ်စွမ်းနိုင်သမျှသော ငွေအကြွေစေ့နှင့် ဆန်အနည်းငယ်ကိုယူပြီးသော် ပူဇော်သက္ကာရ ပြု၍ ကျေးဇူးစကားဆိုလေလျှင် -

“ပြန်ကာမှ ငါယူမည် ... ရှေ့ဆက်ဦးမည်”

ဟုဆိုပြီးသော် အိမ်မှထွက်လေ၏။

လင်မယား ၂ ဦးတို့လည်း ပုဏ္ဏားကြီးအတွက် ရည်စူး ထားသည့် လှူဖွယ်ငွေ အကြွေစေ့နှင့် ဆန်ထုပ်ကလေးကို တသီး တခြား သိမ်းထားလိုက်၍ မိမိတို့ရှေ့မှ ထွက်သွားနေသော ပုဏ္ဏား ကြီးကျောပြင်ကိုကြည့်ရင်း ရင်၌ ဖိတ်တို့ ဆူဝေကုန်လေ၏။

ထိုသို့ နိမိတ်ဖတ်ပေးခဲ့သော ပုဏ္ဏားကြီးသည် နောင် ၃-ရက်၊ ၅-ရက်ကြာသည်အထိ စောင့်မျှော်သော်လည်း မိတက်တို့

အိမ်ရှေ့သို့ ရောက်မလာတော့ပေ။ ပုဏ္ဏားတို့မည်သည် မျက်စိလည်စရာလည်း အကြောင်းမပြင်၊ အမှတ်သည်ကောင်းလွန်းလှခြင်း၊ ဥစ္စာပစ္စည်း ခင်တွယ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဤဖြစ်စေလောက်သော လျှာဗွယ်ပစ္စည်းကို ပြန်လာယူလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားမိသည်။

သို့သော် ထိုပုဏ္ဏားကား ရက်အတန်ကြာသည်ထိ ဖော်မလာတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် လင်မယား ၂ ယောက်တို့သည် စိတ်တူသဘောတူ တိုင်ပင်လျက် အခြားတစ်ပါးသော ပုဏ္ဏားတစ်ဦးအား ဤပူဇော်သက္ကာပု ပစ္စည်းတို့ကို ပေးလှူလိုက်ကြသည်။

“ကဲ မိန်းမရေ ... တို့ကို နတ်တို့လာ၍ အိပ်မက် နိမိတ်ဖတ်ပေးကြသည်သာဖြစ်မည်။ သူ့အတောအတိုင်း မင်းဗိုက်ထဲက တို့ရင်သွေးလေးကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် စောင့်ရှောက်ကြစို့။”

မိတက်လည်း လင်ယောက်ျားဖြစ်သူ ဗောဓိဝမ်းအား ပြုံး၍ ကြည့်လျက် မိမိဗိုက်ကို အသာအယာပွတ်ကြည့်နေမိတော့သည်။ လင်မယားနှစ်ယောက်သည်လည်း ရသည့်ဝင်ငွေကလေးဖြင့် မြီးခြံချွေတာ သုံးစွဲကြလျက် သားဦးရတနာကို မွေးဖွားရန် စုစုစောင်းစောင်း နေလာခဲ့ကြတော့၏။

မိတက်တွင် ကိုယ်ဝန် ၃-လ ရသောအခါ ထူးဆန်းသော အိပ်မက်တစ်ခုကို မြင်မက်ပြန်လေ၏။ ယင်းအိပ်မက်ကား ... ရတနားတစ်ပါးသည် မိမိလက်ကိုဆွဲလျက် ရွှေမောစောဘုရား ရင်ပြင်ပေါ်သို့ ဆွဲတင်ခေါ်ဆောင်သွားသည်ဟု မြင်မက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကောင်းမြတ်သော အိပ်မက်နိမိတ်ဖြစ်ပေသည်ဟု စိတ်တွင် နှလုံးသွင်းလျက် ကြည်နူးဝမ်းသာဖြစ်မိလေ၏။

သို့ဖြင့် နေလာရာ ... ကိုယ်ဝန် ၆-လ ရသောအခါ ထူးဆန်းသော အိပ်မက်တစ်ခုကို မြင်မက်ပြန်လေ၏။ ထိုအိပ်မက်မှာ မိမိသည် ရွှေမောစောခေါင်းလောင်းထက်သို့ တက်၍ နေရသည်ဟု မြင်မက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် လင်မယားနှစ်ဦးသည်လည်း မိမိတို့ရင်သွေးသည် ပုဏ္ဏားဆရာကြီးဟောဖတ်သကဲ့သို့ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော သားရတနာအတိ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ကြလျက် ကိုယ်ဝန်ကို အရိပ်တကြည့်ကြည့် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ကြလေ၏။

၁၀-လစေ့လျှင် ပုဏ္ဏားကြီးဟောသကဲ့သို့ ကြန်အင်လက္ခဏာနှင့် ပြီးပြည့်စုံသော သားယောက်ျားကလေးကို ဖွားမြင်လေသည်။

ဇာတာတော်၌ သက္ကရာဇ် ၇၇၁-ခုနှစ်၊ တနင်္လာနေ့သား
ဗြိတ္တလင်တွင် ဖွားမြင်၍ ငယ်နာမည် “မင်းတန်” တု ကင်ပွန်းတပ်
အမည်ပေးလေ၏။

မှတ်ချက် [မွန်ရာဇဝင်၊ မြန်မာရာဇဝင်အသီးသီး၌ ဓမ္မစေတီ၏
ခုနှစ်သက္ကရာဇ်ကို ဖော်ပြရာတွင် နှစ်နှင့်နေ့သာ
ပါရှိပြီး လမပဲရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။]

ဓမ္မစေတီ၏ ငယ်ဘဝ

သားကလေး “မင်းတန်”အား ဖခင်ဖြစ်သူ ဖောဓိဂမိုးနှင့်
မိခင် မိတက်တို့သည် ငယ်စဉ်ကပင် အရိပ်တကြည့်ကြည့်ဖြင့်
ပြုရကျွေးမွေး စောင့်ရှောက်ခဲ့ကြသည်။ ၇-နှစ်သားအရွယ်သို့
ရောက်၍ ကစားဖော်တို့ဖြင့် ကစားကြရာ ... သူငယ်ကလေး
“မင်းတန်”ကသာလျှင် အနိုင်ရမြဲ ဖြစ်လေ၏။ သူတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်
ရသည့်အရာတိုင်း မင်းတန်ကသာလျှင် အနိုင်ရစမြဲဖြစ်သည်။

အသက် ၉-နှစ်အရွယ် နွားကျောင်းသားတို့နှင့် ကစား
ကြရာတွင် မင်းတန်သည် ထူးခြားသောကစားနည်းကို ကစား
ကြလေ၏။ ရှင်ဘုရင်လုပ်တမ်း ကစားကြမည်ဟုဆိုသော် ... အားလုံး

လိုလိုကပင် ရှင်ဘုရင်လုပ်ချင်ကြသောကြောင့် အပြေးပြိုင်ကြ၍ နိုင်သူ ရှင်ဘုရင်လုပ်စတမ်းဟု ကတိကဝတ်ထားပြီး ပြိုင်ကြရာ “မင်းတန်”ပင် အနိုင်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် မင်းတန်ကလေးသည် နဖူးတွင် ရှင်ဘုရင်ကဲ့သို့ သစ်ရွက်များဖြင့် ဆက်နွယ်ပြုလုပ်ထားသော နဖူးစီးခေါင်းပေါင်းကိုပေါင်း၍ အခန့်သား ရှင်ဘုရင်ကဲ့သို့ နေရလေ၏။

အခြားကစားဖော်များက တယောက်လက်ကိုတစ်ယောက် ယှက်ကိုင်၍ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်သော မင်းတန်အား “လက်ယက်ထမ်းစင်” ပေါ်တင်ကာ လှည့်လည်ကြရလေ၏။ ကျန်ကစားဖော်တို့မှာလည်း နွားချေးပြားချပ်များကို တုတ်ဖြင့်ညှပ်၍ “ကျိုင်း”အဖြစ် ပြုလုပ် ကိုင်ဆောင်လျက် ရှင်ဘုရင်နောက်မှ လိုက်ကြရသည်။ မင်းတန်တို့ ဘုရင်လုပ်တမ်းကစားကြသော ကလေးအုပ်စုမှာ လွန်စွာ ပျော်ကြ လျက် ဆူဆူညံညံ ကစားကြလေ၏။

ထိုစဉ်အချိန်က ဟံသာဝတီတွင် မွန်ဘုရင်ရာဇာဓိရာဇ်သည် လွန်စွာ ဩဇာအာဏာတန်ခိုးထွားနေချိန်ဖြစ်ပြီး၊ ရာဇာဓိရာဇ်မြို့ကို လှည့်လည် ရှုစားတော်မူသည်ကို မြင်တွေ့ဖူးသည့်အတိုင်း မင်းတန် တို့ကလေးတစ်သိုက် ဆော့ကစားကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ဆော့ကစားကြသည်ကို အဝေးမှမြင်တွေ့ရသော ရွာသူရွာသား

တို့မှာ မင်းတန်ကလေးအား အကယ်ပင် ရှင်ဘုရင်ထင်မှတ်ခြင်း၊ အခြားကလေးများကိုင်ဆောင်သော နွားချေးခြောက်ကျိုင်းတို့ကို ကျိုင်းအစစ်ထင်မှတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ကုန်လေ၏။

နောင်တွင်မှ မင်းတန်တို့ကလေးများ ရှင်ဘုရင်လုပ်တမ်း ကစားနေကြမှန်း သိကြလေသဖြင့် ရွာသူကြီးအား တိုင်ကြားကြ သည်။ ထိုအခါ ရွာသူကြီးလည်း အမိ၊ အဖဖြစ်သော ဗောဓိဂမုန်း နှင့် မိတက်တို့အားခေါ်၍ ကြိမ်းမောင်းရပြန်လေ၏။

“ဟဲ့ ဗောဓိဂမုန်းနှင့် မိတက်၊ နင်တို့သား၏ ကစားမှုသည် မတန်မရာ ပေါက်ပေါက်ရှာရှာ ဖြစ်ချေသည်။ ဤအပြုအမူသည် ကြီးကျယ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် မင်းစိုး၊ မင်းနားပေါက်ကြား သော် ကောင်းအံ့မထင် ... အပြစ်အရာရောက်၍ သင်းစို၊ အမိ အဖတွေပါ ရာဇဝတ်သင့်ချေရော့မည်၊ နောင်ကို ဤသို့ မဆော့ စေလင့်။”

“ဟုတ်ပါသည် ... တားမြစ်ဆုံးမပါမည်၊ ဤသို့ဆော့ ကစားသည်ကို မသိ၍ ဖြစ်ပါသည်”

ရွာသူကြီးကား ဗောဓိဂမုန်းနှင့် မိတက်အား သနားကရုဏာ ရှိလေသဖြင့် -

“အိမ်၊ အကောင်းဆုံးကတော့ နင်တို့သားကို ယခု အတိုင်းမထားဘဲ ရှင်သာမဏေဝတ်ပေး၍ ဘုရားကျောင်းကန်မှာ ထားချေလျှင် ပိုမကောင်းပေဘူးလား ... သူလည်း အရွယ် ရှိနေပေပြီ”

“စဉ်းစား၍ သင့်မြတ်သောနေရာဌာနပို့ပါမည် ... စိတ် မပူပါလင့် သူကြီးမင်း”

ဖခင်ဖြစ်သူ ဇောဓိဂမုံးလည်း ဤသို့ဆိုပြီးသော် လင် ကိုယ်မယား၊ အပြန်ပြန်အလှန်လှန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြလေသည်။ ယခုကဲ့သို့ မဖွယ်မရာ ကစားကြခြင်းကို ရာဇာဓိရာဇ်ကြားသိသော် အကယ်ပင် မင်းဘေးမင်းဒဏ် မှသင့်ပေဘူးဟု ပြော၍မရ။ မင်း ဧကရာဇ်တို့မည်သည် သူ၏စည်းစိမ်အာဏာအား ထိပါး အံ့တု လာမည့် ဘေးရန်ဟူသမျှ ကြီးကြီးငယ်ငယ် ရှင်းလင်းသုတ်သင် ပစ်ချေမည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့နှစ်ဦးလည်း သူကြီး၏ အကြံပေးချက်အတိုင်း ရွာဦးဆရာတော်ကျောင်းသို့ ခေါ်သွားပြီး သာမဏေ ပြုပေးလိုက်လေ၏။

“သူပျော်သလောက် ဝတ်ပါစေဘုရား၊ တပည့်တော်မတို့ အရှင်ဘုရားထံ အပ်ပါသည်”

မိသ နှစ်ဦးလည်း မင်းတန်ကလေး၏ ဆော့ကစားခြင်းကို လျှောက်ထား၍ ဆရာတော်ထံ အပ်နှံကြောင်း၊ ဆရာတော်သာလျှင် ပဲ့ပြင်ဆုံးမသွန်သင် ပေးပါရန် လျှောက်ထား၍ ပြန်ခဲ့ကြလေသည်။ ရွာဦးဆရာတော်သည်လည်း သာမဏေ မင်းတန်ကလေးအား လောကုတ္တရာစာပေတို့ကို စတင်သင်ကြားပို့ချပေးလေ၏။

တစ်နေ့နံနက်၌ ဆရာတော်သည် သင်လုနီးပေါ်၌ ကန်ကူ ဆံဖြင့် (နမော)ဟု ရေးပြုလေသော်၊ သာမဏေငယ်မင်းတန်သည် ထို(နမော)ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်းဟု အဓိပ္ပာယ်ကို မေးပြန်သည်။ ဆရာတော်လည်း စာပေကျမ်းဂန်ကို မနှိပ်မနင်းသူဖြစ်ရာကား မေး လာသော(နမော)၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြန်လည်မဖြေကြားနိုင်ပေး ထိုအခါ သာမဏေမင်းတန်သည်-

“ဤဆရာတော်ကား နမော၏အဓိပ္ပာယ်ကို အဓမ္မ ယထိလျှင် အခြား၊ အခြားသောစာပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရန်ကား ဝေးမည် တည်း”

စိတ်ပျက်စွာနှင့်ပင် သာမဏေမင်းတန်သည် မိဘရှိရာ ရွာအိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ပြီး “နမော”အကြောင်းကို ပြောဆိုလေ၏။

“ဆရာတော်သည် သူမေးသော နမော၏အဓိပ္ပာယ် အကြောင်းအရပ်ကိုမျှ မဖြေဆိုနိုင်လျှင် ဤကျောင်းတွင် သူမနေ။

သူ့နေသော်လည်း စာပေကျမ်းဂန်တတ်လာမည်မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်သောကြောင့် စာပေကျမ်းဂန်တတ်သောကျောင်းကို သူ့ကို ပြောင်းထားပါ” ဟုမိဘတို့အား တောင်းဆိုလေသည်။

မိဘတို့လည်း “ဟုတ်ပါပေသည်၊ သားရှင်း ကျမ်းဂန်တတ်ကြီး ဖြစ်လိုပါလျှင် အခြားသင့်တော်ရာ ကျောင်းတစ်ကျောင်း ကျောင်းသို့ အပ်နှံပေးပါမည်” ဟု ကကိဝန်ခံပြီး၊ သူ့အားထားရန် ကျောင်းစုံစမ်းရပြန်လေ၏။ ထိုအခါ ဟံသာဝတီရွှေမြို့တော်၌ စာပေအရာတွင် (စနုကလ)မည်သော ကျောင်းသည် ကျော်ကြားသည်ဟု စုံစမ်းရလေသဖြင့် ထိုစနုကလကျောင်းသို့ မောင်ရှင်မင်းတန်အား ခေါ်သွား၍ အပ်နှံပေးခဲ့သည်။

ထိုကျောင်းသို့ရောက်သောအခါတွင်လည်း ရှင်သာမဏေမင်းတန်သည် စာပို့ချသော ဆရာတော်မှ (နမော)ဟု ရေးပြုလေလျှင် ရှေးကကဲ့သို့ နမော၏အဓိပ္ပာယ်ကို မေးလျှောက်ပြန်လေ၏။

“အရှင်ဘုရား ... တပည့်တော်နမော၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိလိုပါသည်ဘုရား”

ဆရာတော်မှာ ကျမ်းတတ်၊ ပေတတ် ဆရာတော်ဖြစ်သည်

နှင့်အညီ တပည့်ရှင်သာမဏေသိလိုသော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဤသို့ ဖြေပေးလေ၏။

“ငါ့ရှင် မှတ်လော့၊ ... အဟံ၊ ဝိသညံ ... သိရသာ၊ ဦးဖြင့် ... ဗုဒ္ဓဃ၊ မြတ်စွာဘုရားအား ... နမော၊ ရှိဂိုးခြင်းသည် ... သဒ္ဓံ၊ ပြီးစေသတည်း။”

ဤသို့ ဖြေပြီးလျှင် သင်ပုန်းကြီးမှစ၍ ဖတ်စာဇာတ်နိပါတ်၊ ကျမ်းဂန်စာပေ၊ ဟူးရား၊ ဂဏန်း၊ ဗိဇ္ဇော၊ ရောဂနိဒါန်း အစရှိသော ဆေးဝါးကျမ်း၊ အဋ္ဌာရသ အတတ်တို့ကို အကုန်အစင် သင်လေ၏။ ထိုသာမဏေမင်းတန်သည် ကျမ်းဂန်ပေစာတို့ကို အတုလွတ်တတ်သောကြောင့် သူ၏ဘွဲ့အား “ဓမ္မရေ”ဟူသော ဘွဲ့ကို ပေးလေ၏။

ထိုစနုကလကျောင်းတွင် ပဲခူးအရပ်ရှိ “ပကန်တောင်” ဟူသော ရွာသား၊ သာမဏေတစ်ပါးသည်လည်း စာပေကျမ်းဂန်တတ်လှသောကြောင့် ဓမ္မဉာဏဟူသောဘွဲ့ဖြင့် ထင်ရှားလေ၏။ ထိုသာမဏေနှစ်ပါးတို့သည်ကား အလွန်တရာ ချစ်ခင်ကြလေသည်။ စာကျက်၊ စာအံနှင့် ဆွမ်းခံ၊ ဆွမ်းစားအတူတကွ နေထိုင်လျက် တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး လွန်စွာသံယောဇဉ်ခိုင်ကျည်လေ၏။

မှတ်ချက်။ [ရှင်ဓမ္မရ၏ အမိအဖ၊ နှစ်ပါးစလုံးတို့သည် မည်သည့် အချိန်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့ကြောင်း သိရိမ်းတို့တွင် ဖော် မပြထားချေ။ မုဆိုးမသားတု ပါရှိသဖြင့် ဇခင်ဖြစ်သူ ဗောဓိဝံသက အလှူငြီးဆုံး ကွယ်လွန်သည်တု မှတ်ယူ နိုင်ပေသည်။]

အကြံတူသာမဏောနှစ်ပါး

ရှင်ဓမ္မရနှင့် ဓမ္မဉာဏတို့နှစ်ပါးသည် အသက်ပြည့်ကြ သည်နှင့် စနုကလကျောင်း၌ပင် ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ကြလေ၏။ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သော် ရဟန်းတို့၏ သင်ယူအပ်သော စာပေ ပရိယတ္တိတို့ကို သင်ယူကြကုန်၏။

တစ်နေ့သ၌ ထိုရဟန်း ၂ ပါးတို့သည် ဤသို့ အကြံ ရှိကြကုန်၏။

“ငါ့ရှင် ... မြန်မာတို့၏ အဝပြည်၊ ပုဂံပြည်တို့သည် စည်ပင်သာယာဝပျောလှ၏။ စာတတ်ပေတတ်လည်း များလှ၏။ သို့ကြောင့် ငါတို့အရှင်နှစ်ပါးသည် ပုဂံ၊ အင်းဝသို့တက်၍ စာပေ ကျမ်းဂန်လည်း သင်စေ၊ ဒေသန္တရဗဟုသုတလည်း ရစေရန် တံသာဝတီမှ ထွက်ခွာရသော် မကောင်းပေလော”

“ကောင်းပေလှသည်၊ ပုဂံတွင် ပိဋကတ်တော်များ ရှိသည် တု ကြားဖူးသည်။ ပညာတတ်လည်း ပေါ်ကြွယ်သည်။ ဘုရား ပုထိုးလည်း လက်ညှိုးထိုးမလွဲဟု ဆိုချေသည်။ အလျဉ်းသင့် စွာဖြင့် သွားရန်သင့်ပေသည်”

သို့ဖြင့် ရှင်ဓမ္မဇရနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏနှစ်ပါးသည် တိုင်ပင် ပြီးသည့်အလျှောက် မိမိတို့၏ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်အား ခွင့်ပန် လျှောက်ထားပြီးသော် ဟံသာဝတီမှ ထွက်ခဲ့ကြလေ၏။

မှတ်ချက်။ [မွန်ရာဇဝင်၊ မြန်မာရာဇဝင်၊ သမိုင်းမှတ်တမ်း အသီးသီးတို့၌ ရှင်သာမဏေလေးမင်းတန်၏ မိဘ ၂-ပါး မည်သည့်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ကြောင်း မဖော်ပြထားကြပေ။ ထို့အတူ ရှင်ဓမ္မဉာဏ၏ အမိ၊ အဖတို့ကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ မဖော်ပြ ထားပေ။]

ရဟန်း ၂-ပါးသည် ဦးစွာအဝသို့ ထွက်ခဲ့ရာ လမ်းခရီး၌ ၂၅-ရက် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီး၊ ရောက်လေရာရွာငယ် ဇနပုဒ်တို့တွင် ဆွမ်းခံသီတင်းသုံးကြလေ၏။ အဝသို့ရောက်သော် စစ်ကိုင်းဖက် ကမ်းသို့ ကူးပြီးလျှင် “အရိယဇေ”ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွင် နေကြလေ၏။

မွန်ရာဇဝင်၌ကား စစ်ကိုင်းမြို့ “ကဝါဆိပ်”တွင် သက်ဝယ် ကျောင်းဆောက်၍ နေသည်ဟုဆိုသည်။ ကာလရှည်လျှင် မွန် မင်းသမီးရှင်စောပုသည် ရဟန်း ၂-ပါးကို ဟံသာဝတီမှလာကြောင်း သိရ၍ ပင့်ခေါ်စေ၏။

ဤနေရာ၌ သမိုင်းအစောင်စောင်တို့တွင် ကွဲပြားမှုများ ရှိနေကြသည်။ အရှင်နှစ်ပါး အင်းဝရောက်ပုံ ကွဲလွဲချက်များ တွေ့ရသည်။ မွန်ပုဂံပိုက်တစ်ဆူ၌ ထိုအရှင် ၂-ပါးသည် မွန်မင်း သမီး ရှင်စောပုကို ကယ်တင်ရန် ကြံရွယ်၍ ရောက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။

ဦးကုလားရာဇဝင်ကြီးကမူ အထက်က ပြဆိုသည့်အတိုင်း စာပေကျမ်းဂန် သင်ယူရန်နှင့် ဒေသန္တရ ဗဟုသုတရရှိစေရန် လာကြောင်း ရေးသားထားသည်။ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီး အတ္တပုတ္တိ

နှင့် ဓမ္မစေတီမင်း ဖြစ်လာမည့် ရှင်ဓမ္မဓရတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့မှာ ဆက်နွယ်နေကြသည်ဖြစ်၍ ရှင်စောပုအကြောင်းကို ပြန်ကောက်ရမည်ဖြစ်သည်။

အရှင်နှစ်ပါး အသို့ရောက်နေစဉ်က ရှင်စောပုသည် မြန်မာမင်း၏ မိဖုရားဖြစ်နေချိန်ဖြစ်သည်။ အကြောင်းသော်ကား တံသာဝတီ၌ ဒဂုန်စားဗညားကျန်းသည် ပုတ္တမသို့ကူး၍ နေလေလျှင်၊ ဗညားကျန်း၏နောင်တော်ဗညားရုံ(အိမ်ရှေ့မင်း)သည် တံသာဝတီက ဒဂုန်သို့ချီလာ၍ နောင်တော်ဗညားဓမ္မရာဇာ(မွန်မင်း)ကို ပုန်ကန်လေ၏။

ယင်းသို့ရာမည၌ မသင့်မတင့်၊ မညီမညွတ်ရှိကြောင်း ကြားလေလျှင် အဝမ်းဆင်ဖြူရှင်သီဟသူသည် ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ အင်အားကြီးမားစွာဖြင့် တံသာဝတီသို့ နှစ်တက်ညှပ်၍ ချီလာလေ၏။ ရောက်လျှင် ဒဂုန်ကိုကြည်းတပ်မှ ဝန်းရံ၍ လုပ်ကြံလေ၏။ သို့သော် မရပေ။ ဝန်းရံ၍သာ ကာလကြာမြင့်သည်အထိ လုပ်ကြံရလေ၏။

တစ်လခန့်ကြာလေလျှင် ဒဂုန်မင်းဗညားရုံသည် နှမတော် ရှင်စောပုကို ဆက်သပါတော့မည်ဟု အရေးစကားဖြင့် တပ်သို့စေလာ၏။ ထို့နောက် ပြဿဒံသုံးဆောင် ဆောက်လုပ်စေပြီးလျှင် နှမတော်ရှင်စောပုကို -

“သိကြီးဘဝနာဒိက္ခာပဝရ အတုလအဂ္ဂဓမ္မရာဇာဓိရာဇဒေဝီ” ဟူသော ဘွဲ့အမည်ဖြင့် ဘိသိက်ခံတော်မူ၍ မိဖုရားကြီးတို့၏ အဆောင်အယောင်နှင့်တကွ ကိုယ်လုပ်အမတ်သမီး သုံးကျိပ်၊ အထိန်းအချီနှင့်တကွပေး၍ ဝေါယာဉ်ဖြင့် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူရှိရာ ဖောင်တော်ထက်တွင် ခရီးဦးကြိုဆို၍ လက်ကမ်းလင့်တော်မူလေ၏။

ရှင်စောပုမင်းသမီးကား ... မွန်ဘုရင် ရာဇာဓိရာဇ်နှင့် မိဖုရားသုန္ဒမာယာတို့မှ ဗညားရုံနှင့် ရှင်စောပုကို ဖွားမြင်သည်။ ခမည်းတော်ရာဇာဓိရာဇ်ရှိစဉ်အခါကပင် အသက် ၂၁-နှစ်အရွယ် ရှင်စောပုကို တူတော်သမိန်စည်သူနှင့် စုံဘက်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ရှင်စောပုတွင် သမီးတော် နဲတကာထောနှင့် နဲတကာသင်အပြင် သားတော် ဗညားဗရူးတို့ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ ရှင်စောပုအသက် ၂၅ နှစ်တွင် သမိန်စည်သူ ကံကုန်သဖြင့် မောင်တော်ဗညားရုံနှင့်အတူ နေလေ၏။ ဗညားရုံနှင့် ဒဂုန်တွင် စံနေတော်မူပြီး၊ အသက် ၂၉-နှစ်အရွယ် (သက္ကရာဇ် ၇၈၅)ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူကို ဆက်သခဲ့သည်။

ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူလည်း ရှင်စောပု၏အဆင်းအလျာ၊ အရောင်အသွေး ကောင်းလှသောကြောင့် အလွန်တရာ ချစ်မြတ်နိုးတော်မူလေ၏။

မှတ်ချက်။ ပြန်စာပေပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဆူ၌ ရှင်စောပုမင်းသမီးသည်
 အရှင် ၂-ပါးအား ငယ်စဉ်ကပင် မွေးစားခဲ့ကြောင်း
 သာမဏေဘဝမှ ရဟန်းတတ်အောင် ပြီး ရဟန်းအမ
 အဖြစ် ခံယူခဲ့ကြောင်း၊ မိမိပြန်မာတို့ လက်အထဲသို့
 ပါသွားသောအခါ ထိုအရှင် ၂-ပါးက ပြန်လည်၍
 တံသာဝတီသို့ ဆောင်ကြဉ်းနိုင်ရန် အထံသို့
 လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။]

သက္ကရာဇ် ၇၈၇-ခုနှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူနတ်ရွာစံ၍
 သက်တော် ၉-နှစ်ရှိသော သားတော်မင်းလှငယ်နန်းတက်သည်။
 ၃-လမျှဖြင့် အနိစ္စရောက်၍ ကလေးကျေးတောင်ညို နန်းတက်
 ပြန်သည်။ ထိုမင်းမှာလည်း ၇-လဖြင့် အနိစ္စရောက်ပြန်သောကြောင့်
 သက္ကရာဇ် ၇၈၈-တွင် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး ထီးနန်းအုပ်စိုးတော်
 မူခဲ့သည်။

အင်းဝတွင် ရှင်စောပုသည်လည်း မင်းအဆက်ဆက်ပင်
 မိဖုရားကြီး ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်အခါမှပင် တံသာဝတီမှ ရောက်
 လာခဲ့သော ရဟန်း ၂-ပါးနှင့် ဆုံဖြစ်ခဲ့ကြပြီး ဘဝတစ်ဆစ်ချိုး
 ပြောင်းလဲခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ရာဇဝင်မှတ်တမ်းများတွင် အကြောင်းရာကွဲလွဲချက်များ
 အနည်းငယ်ရှိသော်ငြားလည်း၊ အဓိကအကြောင်းရင်းဖြစ်သည့်
 အင်းဝ၌ ရဟန်း ၂-ပါးနှင့် ရှင်စောပုတို့ ဆုံဆည်းရခြင်းတို့မှာမူ
 တူညီနေကြောင်း ငြင်း၍မရပေ။

ရှင်ဓမ္မဓရ (ဓမ္မဓေတီမင်း)၏ဘုန်းကံ

ဓမ္မဓေတီမင်းဖြစ်လာမည့် ရှင်ဓမ္မဓရ၏ ထူးခြားအံ့ဖွယ် ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို အင်းဝတွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ကြောင်း မွန်သမိုင်းပရိတ် မှုတွင် ဤသို့ အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြသည်။

“ရှင်စောပုသည် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး၏ မိဖုရားအဖြစ်နှင့် အင်းဝတွင် စံနေတော်မူရစဉ် မွန်တို့ဌာန ရာမညတိုင်း၊ ဟံသာဝတီ ပြည်သာ၊ ရှင်ဓမ္မဓရနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏ ဘွဲ့အမည်ရှိသော သာမဏေ နှစ်ပါးသည် ညီရင်းအစ်ကိုတမျှ အလွန်ချစ်ကျမ်းဝင်ကြသည်ဖြစ်၍ “စနကလ”မည်သော ကျောင်းတော်၌ အထူးသီတင်းသုံးနေထိုင် လျက် ရှိကြကုန်၏။

အခါတစ်ပါးသောနေ့၌ သာမဏေနှစ်ပါးတို့ တိုင်ပင်ကြ

သည်မှာ အင်းဝ၊ ပုဂံစသောအရပ်တို့၌ စည်ပင်သာယာ၊ သာသနာ ထွန်းကားသဖြင့် စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များလည်း ပေါများသည်ဟူ၍ အများပြောကြပေသည်။ ထိုတို့နှစ်ပါးလည်း ဒေသန္တရ “ဟုသုတ များ၍ ပရိယတ္တိပညာကို တစ်ဘက်ကမ်းပေါက်တတ်မြောက်ရန် အတွက် အင်းဝ-ပုဂံစသည် အရပ်သို့ ဆန်တက်၍ ပညာသင်ကြား လျှင်ကား သင့်လျော်ကောင်းမြတ်မည်ဖြစ်သည်။

ဆရာထံပန်ကြားပြီး ဆန်တက်အံ့ဟု အချင်းချင်းတိုင်ပင် ပြီးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာထံပန်ကြား၍ ဆရာတော်၏ခွင့်ပြုချက်အရ ... သာမဏေနှစ်ပါးသည် ရှေးဦးစွာ ပုဂံသို့ ကြွကုန်၏။ ထိုမှ တစ်ဖန် အင်းဝသို့ ဆက်လက်ကြွချီ၍ အရိယဓဇဆရာတော်ထံ ပညာသင်ကြားနေကြပေ၏။ စစ်ကိုင်းတောင်ပိုင်းရှိ “အရိယဓဇချောင်း” မှာ ထိုအရှင်နှစ်ပါး ပညာသင်ကြားနေထိုင်ခဲ့သော ချောင်မြစ်လေ၏။

ထိုဆရာတော်ထံတွင် ပညာသင်ကြားရင်း ... အခါ တစ်ပါး၌ သာမဏေနှစ်ပါးသည် ဧရာဝတီဆိပ်ကမ်းတွင် သင်္ကန်း ချွတ်ပုံ ရေချိုးနေစဉ် ရုတ်တရက် လေမုန်တိုင်းကျ၍ ရှင်ဓမ္မဓရ၏ ကိုယ်ရုံသင်္ကန်း၊ သင်းပိုင်တို့သည် လေအဟုန်ဖြင့်ပျံပြီး အင်းဝသို့ ရောက်၍ ... ဧကသီသင်္ကန်းသည် မင်္ဂလာစေတီတော် တံတိုင်း၌ လွှမ်းလျက်၊ ကိုယ်ဝတ်သင်းပိုင်မှာမူကား အင်းဝဘုရင်မိုးညှင်း

မင်းတရားကြီး၏ နန်းတော်အထွတ်တွင် ရပ်ပတ်နေလေ၏။

ယင်းသည့်အခါ တွေ့မြင်ရသော အင်းဝသားတို့သည် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်ကြပြီး မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား တိုင်ကြား၍ မှူးမတ်သေနာပတိတို့ကို မေးတော်မူပြီး သင်္ကန်းရှင်ကို ရှာဖွေရမည်ဟု အမှုတော်ထမ်းတို့ကို စေလွှတ်သဖြင့် အမှုတော် ထမ်းတို့လည်း စစ်ကိုင်း၊ ပင်းယ၊ အင်းဝ စသောအရပ်များတွင် ရှာကြလေသည်။

ရှင်ဓမ္မရေလည်း သင်္ကန်းလေထဲပါသွားသဖြင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏ် ၏ သင်္ကန်းကို ခေတ္တရုံပြီး၊ မိမိသင်္ကန်းရှာရန် အင်းဝဘက်သို့ လာခဲ့ရာ ... လမ်းခရီးတွင် အမှုထမ်းတို့နှင့်တွေ့၍ အစစ်ဆေး ခံရပြီး နန်းတော်သို့ လိုက်ပါရလေ၏။ နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးက သာမဏေ၏နေရပ်ဇာတိကို မေးစစ်ရာ ပံသာဝတီကဖြစ်ကြောင်း စစ်ကိုင်းအရိယဇေချောင်တွင် ဆရာတော် ထံ ပညာသင်နေကြောင်း အခြားသော သာမဏေရှင်ဓမ္မဉာဏဆိုသူ ရှိသေးကြောင်းကိုဆိုလျှင် ... မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးသည် ရှင် သာမဏေ၏ ရဲရင့်တည်ကြည်ခြင်းကို နှစ်သက်တော်မူ၍ ရှင်ဓမ္မ ဉာဏသာမဏေကို ထပ်မံပင့်စေပြီး၊ သာမဏေနှစ်ပါးစလုံး သင်္ကန်း ပရိက္ခရာအစုံ လှူဒါန်းပူဇော်တော်မူပေ၏။

ထိုနောက်မှ ရှင်စောပုသည် သာမဏေနှစ်ပါး၏သတင်း စကားကို ကြားသိရ၍ အိမ်တော်မင်္ဂလာသို့ကြွရန် ပင့်ဖိတ်ပြီး ပဉ္စင်းအင်္ဂမအဖြစ် ခံယူကာ ရဟန်းတက်ပေးလေ၏။

ဤမှာ မွန်သမိုင်းပုဂ္ဂိုလ်မူမှ ရှင်စောပုနှင့် ဓမ္မစေတီတို့ ဆုံဆည်းမှုဖြစ်သည်။ အရှင်နှစ်ပါး အင်းဝသို့လာစဉ် ရဟန်းမဖြစ် သေး၊ သာမဏေဘဝဖြင့်သာဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြသည်။ ဦးကုလား မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံ မှတ်တမ်းတို့တွင် ရဟန်းပြုပြီးမှ အင်းဝသို့ရောက်ရှိကြောင်း အကွဲအလွဲရှိသည်။

သို့သော် ဤမွန်ပုဂ္ဂိုလ်မူတွင် ရှင်ဓမ္မစေတီကံ၊ အတိတ် တဘောင်၊ နိမိတ်ဆောင်မှုကို ဖော်ကျူးလိုရင်းဖြစ်သည်။ မင်းဖြစ်မည့် ရှင်ရဟန်း၏သင်္ကန်းတော်သည် လေမုန်တိုင်းဖြင့် မင်္ဂလာစေတီ၏ တံတိုင်းအာရာမိတ်တွင်လည်းကောင်း၊ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး၏ နန်း ပြဿာန်အထွတ်တွင်လည်းကောင်း၊ ငြိစွန်းနေမှုသည် ဘုန်းကံရှင် အတွက် ရှေ့ဖြစ်နိမိတ်တို့မည်မျှကြီးကြောင်း ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

အင်းဝရောက်သူသုံးဦး

ရှင်ဓမ္မစရနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့ ရဟန်း ၂-ပါးသည် ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်စာပေသင်ကြားခြင်းကို ခေတ္တရပ်တန့်၍ လောကီဝိဇ္ဇာမယအတတ်ပညာများကို လေ့လာကြကုန်သည်။ ရှင်ဓမ္မစရမှာ ပိဋကတ်ကျမ်းကို မွှေနှောက်တတ်သိလေ၏။ စာပေအရာတွင် သူငယ်ချင်းရဟန်းရှင်ဓမ္မဉာဏထက် သာလွန်တတ်ကျွမ်းသည်။ ထိုရဟန်း ၂-ပါးသည် အင်းဝနန်းတွင်းရှိ ရှင်စောပု၏စံအိမ်တော်သို့လည်း မကြာမကြာ ကြွလေ့ရှိ၏။

ထိုအကြောင်းကို ကျေနပ်ဟန်မရှိသော ရှမ်းမိဖုရား စိုးနှင့်သည် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား ဤသို့ကုန်းချောစကား ဆိုလေ၏။

“အရှင်မင်းမြတ်သည် တလိုင်းမိဖုရားကို လွန်စွာအရေးပေးတော်မူလှသည်။ တလိုင်းတို့သည် မြန်မာတို့အား ဘယ်သောအခါမှ အကောင်းကြံသည်မရှိ၊ ယခုလည်း တလိုင်းမသည် တလိုင်းရဟန်းပျို ၂-ပါးနှင့် ပူးကပ်၍ ဆေးဝါးမန္တရားစီရင်နေလေပြီ...၊ တစ်နေ့နေ့တွင် အရှင်မင်းမြတ် ရူး၍သော်လည်းကောင်း၊ ပျက်စီးခြင်းသို့သော်လည်းကောင်း ရောက်ပါလိမ့်မည်”

ဤသို့ လျှောက်တင်လေသဖြင့် မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရှင်စောပု တလိုင်းရဟန်း ၂-ပါးတို့အား ရဟန်းအမပြု၍ အလွန်ကြည်ညို ရောနှောနေသည်ကို သတ်ပြုတော်မူရင်း ရှိသည့်အတိုင်း ယုံမှားခြင်းဖြစ်ကာ ရှေးကကဲ့သို့ အရေးပေးတော်မမူဘဲ၊ တည်တည်မှန်မှန် စံနေတော်မူသည့်အပြင် ... တလိုင်းရဟန်း ၂-ပါးကိုလည်း ရှေးကကဲ့သို့ အချိန်မရွေး ဝင်ထွက်နိုင်ခွင့်များကို ရုပ်သိမ်းတော်မူလိုက်လေ၏။

မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးတွင် ရှမ်းမိဖုရားစိုးနှင့် မြန်မာမိဖုရားရှင်တို့မယ်နှင့် ဗုဒ္ဓမိဖုရားရှင်စောပုတို့ အသီးသီးရှိကြသည့်အနက် ဗုဒ္ဓမိဖုရားရှင်စောပုကိုသာ မြတ်နိုးချစ်ခင်လွန်းလေသဖြင့် မနာလိုစိတ်ဖြစ်စွာ အခါခွင့်သင့်ိုက် မင်းတရားကြီးအား ခြေထိုးလျှောက်ထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ဤသို့သော အကြောင်းတို့ကြောင့် ရှင်စောပုလည်း ပိုမို
 စိတ်ညစ်တော်မူ၍ အင်းဝ၌ စံနေတော်မူရန် လုံးလုံးစိတ်ကုန်ခမ်း
 တော်မူပြီး တံသာဝတီနေရပ်သို့ ပြန်ရန်သာ အာရုံကပ်ငြိခြင်း
 ပြင်းစွာဖြစ်လေ၏။ ရှင်စောပုကား နေ့စဉ်ရက်ဆက် မိုင်တွေကား
 နေတော်မူလေ၏။ အချိန်ရှိသရွေ့လည်း တံသာဝတီသို့ပြန်ရန်
 ကြံစည်နေပေရာ ... အခါတစ်ပါး၌ အကြံပေါ်ပြီး ချိတ်ရည်နှင့်
 ကနဦးစေ့ရောသောဆေးကို သောက်လေ၏။

သွေးဝမ်းကဲ့သို့သွားလျှင် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား
 အကြောင်းကြားစေလျက် မကျန်းမမာဟန်ပြုလျက် နေလေ၏။
 မိုးညှင်းမင်းတရားလည်း ရှုစားလျက် သမားတော်များပင် ခေါ်ကုသ
 စေရာ ... သမားတော်တို့မှာလည်း ရှင်စောပု၏တံမိုးလက်ဆောင်
 မကင်းကြ၍ ရှင်စောပု၏အလိုသို့လိုက်ကာ ရောဂါသည်း၍ မရနိုင်ဟန်
 ပြုနေကြပေ၏။ ရှင်စောပုက မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးအား

“ကျွန်ုပ်တွင် စွဲကပ်သောရောဂါသည် သက်သာသည်
 မရှိ၊ တယ်ယိဒွမ်း၍ ဆုံးခန်းတိုင်ရမည် ထင်ပါသည်။ ... အနိစ္စ
 ဟူသည် မတည်မမြဲ၍ ငမ်းမနည်းလှပါ ...၊ အသက်နှင့်ခန္ဓာ
 ကိုယ် တည်မြဲရှိစဉ် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို မွေ့လျော်နာယူ
 လိုပါသည်။ မြို့ပြင်တွင် ယာယီအိမ်တော် ဆောက်လုပ်စံနေခွင့်

ပြုတော်မူပြီး သားပဉ္စင်းနှစ်ပါးအားလည်း ယာယီအိမ်တော်သို့
 ပပြတ်ကြွရောက် တရားဟောပြောခွင့်ပြုပါ”

ဟု လျှောက်လေ၏။

မင်းတရားကြီးလည်း “ရှင်စောပု၌ ဝေဒနာသည်း၍ အဆိုး
 ဘဝနီးလေပြီ” ဟု သဘောထားကာ အဆောတလျှင် ယာယီအိမ်
 တော် ဆောက်လုပ်ရွှေ့ပြောင်း စံနေစေလေ၏။ ပဉ္စင်း ၂-ပါးလည်း
 ယာယီအိမ်တော်သို့ကြွ၍ တရားဟောတော်မူကြလေ၏။ ယင်းသို့
 အရှင်ဓမ္မရေနှင့် အရှင်ဓမ္မညဏတို့ ရဟန်း ၂-ပါး ယာယီအိမ်
 တော်သို့ ညနေတိုင်း ကြွရောက်တရားဟောပြော၍ ရက်အနည်း
 ငယ်ရသော နေ့ဟစ်နေ့တွင် ရှင်စောပုက အိမ်တော်ပါ။ ရံရွေ့
 တော်များ နားမလည်သော ပွန်ဘာသာစကားဖြင့် -

“အရှင်တို့မယ်တော်သည် အင်းဝ၌ စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်
 ဆင်းရဲဖြစ်လှသည်။ အရှင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံ တရားနာယူရန်ပင်
 ချိတ်ရည်နှင့် ကနဦးရော၍သောက်ပြီး မကျန်းမမာ ဟန်ဆောင်
 ရပါတော့သည်။ ယခု အရှင်နှစ်ပါးလုံး အိမ်တော်သို့ကြွလာနိုင်ရန်
 အခွင့်ရချေပြီ။ အခွင့်ရရှိကိစ္စ၌ မယ်တော်အား တံသာဝတီသို့
 ပြန်ရောက်ရန် ကြံတော်မူပါ။ အရှင်တို့မကြံမူ၍ အင်းဝ၌ ကြာရှည်
 စံရလျှင် မယ်တော်ကံကုန်ရပေလိမ့်မည်”

ဟု လျှောက်လေ၏။

ရဟန်းတို့လည်း ရှေးမဆွကပင် သိတန်သမျှ သိတော်

မူကြပြီးဖြစ်၍

“မယ်တော်၌ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရမည် မှန်လျှင်

ကြံဆောင်ပါမည်”

ဟု ဝန်ခံကြပြီး ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွခဲ့ကြလေသည်။

မှတ်ချက်။ [အကျယ်ကို ရှင်စောပုစာအုပ်တွင် ညွှန်းဆိုထား

ပါသည်။ ထိုစာအုပ်၌ ရှင်စောပု၏ ဗာယာဝရိယာယ်

အခန်းတွင် အပြည့်အစုံ ပါရှိသည်။]

ဓမ္မဓရ၏နှလုံးရည်

ရဟန်း ၂-ပါးအနက် ဓမ္မဓတီမင်းဖြစ်လာမည့် ရှင်ဓမ္မ
ဓရသည် နှလုံးရည်အရာ၌ သာလွန်သူဖြစ်သည်။ ရှင်စောပုအား
အင်းဝမှ တံသာဝတီသို့ ခိုးထုတ်သွားရန် အရေးကို ကြံစည်ရာ၌
များစွာနက်နဲလှပေသည်။ အစောင့်အကြပ်များ အထပ်ထပ်ချထား
သည့် နယ်မြေမှ မိဖုရားအား ကယ်ထုတ်ရမည့်အရေးမှာ လွယ်လှ
သည် မဟုတ်ပေ။

ရှင်စောပုအား ခိုးထုတ်ဖို့အရေးကို ရဟန်း ၂-ပါးသည်
ဈေးကွင်း၌ တိုင်ပင်ကြပြီးသော် မိမိတို့ကိုယ်ကိုလည်း ဝိနည်း
တော်နှင့်အညီ သိက္ခာလျှော့၍ သာမဏေအဆင့်ပြုကြပြီး၊ ၁၀-
ရက်ခန့် နေ့အချိန်များ၌ ငါးကိုနှိုးဖြာလျက် လှေပုံကျကျ ယက်

လုပ်ကာ ညဉ့်အချိန်တွင် ယာယီအိမ်တော်သို့ကြွ၍ ရှင်စောပုအား တရားဟောဟန်ဖြင့် နည်းပေးလမ်းပြပြကြလေ၏။

၁၁-ရက်ကျော်၍ ဗီးလှေယက်လုပ်ပြီးစီးလျှင် သစ်စေး၊ ချိတ်သမီး၊ ဗွမ်းပံကာ ယွန်းလှေအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၍ ရော့တီ ခြင်္ကမ်းပီး၊ ချိတ်ပိတ်ပေါင်းထူထပ်သော တစ်နေရာတွင် လုံခြုံစွာ ဝှက်ထားပြီး၊ ယာယီအိမ်တော်သို့ အခြေမပျက် ကြွရောက်တရား ဟောပြောဟန်ပြုရင်း၊ ရှင်စောပုနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလေ၏။

မူညွှတ်တွင်ကား ... သာမဏေ ၂-ပါးသည် ရှင်စောပု အကြံပေးဟောသည့်အတိုင်း အချိန်ရှည်စွာ တရားဟောခြင်း၊ ပရိတ် တရားတော်များ ရွတ်ဖတ်ခြင်းပြုရာ တစစညွှန်နက်ပြီး အိမ်တော် သူများနှင့် အစောင့်အနေတို့ သမ်းဝေငိုက်မြည်းလာကြကုန်၏။ သာမဏေတို့လည်း လောကီဝိဇ္ဇာမယ အတတ်များနှင့် ငိုက်မြည်း သူတို့ကို အိပ်ပျော်စေပြီး၊ ရှင်စောပုအား ဖျာလိပ်တွင်းသို့ ဝင်စေ၏။

ဖျာဟိုသင်္ကန်းများဖြင့် ရစ်ပတ်ကာ အပိုခေါ်လာသော တလိုင်းတို့ကို ထမ်းခိုင်းလျက် အိမ်တော်မှ ဆင်းကြလေ၏။ လှေ လောင်းအုစောင့်တို့က မေးသောအခါ မယ်တော်မိဖုရားက သား ရဟန်းများအတွက် စောင်း၊ ခေါင်းအုံး၊ အိပ်ရာများ လှူဒါန်းလိုက်၍ ယူခဲ့သည်တူ ဖြစ်ကြားပြီး တွာမြွေမပျက် ထွက်ခဲ့ကြကုန်၏။

ရော့တီမြစ်ကမ္ဘား၌ ဝှက်ထားသောလှေရှိရာ ရောက်ကြ လျှင် ပေါ့ပါးလှသော ဝါးသရိုးကိုင်ယွန်းလှေကို ရေချ၍ ရှင်စောပု အား လှေဝမ်းမှတင်ကာ ရှင်ဓမ္မရေက ပဲ့ကိုင်ပြီး ရှင်ဓမ္မဉာဏက လှော်ခတ်လျက် ညဉ့်သန်းခေါင်တွင် အင်းဝမှ ခုန်ဆင်းကြကုန်၏။
မှတ်ချက်။ [ရှင်စောပုအား အင်းဝမှ တံသာဝတီသို့ ခိုးထုတ်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကို ရာဇဝင်များ၌ တူညီမှုမရှိကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ မဟာရာဇဝင်ကြီးနှင့် ရာဇာမိရာဇ် အရေးတော်ပုံတို့တွင် တူညီပြီး၊ မွန်ရာဇဝင်နှင့် ကလျာဏီကျောက်စာပါ ဓမ္မစေတီအတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့် တူညီမှုမရှိပေ။]

ကလျာဏီကျောက်စာလာ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး အတ္ထုပ္ပတ္တိ တွင် ဤသို့ ကွဲလွဲစွာဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရ၏။

“မိဖုရားရှင်စောပုသည် မွန်သာမဏေနှစ်ပါးအား တံသာ ဝတီအကြောင်းကိုမေးသော်၊ ပြည်ရွာအကြောင်း ခပ်သိမ်းကို ပြန်ကြားရလေလျှင် အလွန်တရာကြည်ညို၍ ထိုသာမဏေနှစ်ပါးကို သားပြု၍ မွေးစားလေ၏။ နောင်တွင်လည်း ရဟန်းအဖြစ် ချီးမြှောက် ၏။ သက္ကရာဇ် ၇၉၁-ခုနှစ်တွင် ... ရှင်စောပုအား ဓမ္မရေနှင့် ဓမ္မဉာဏတို့ ခိုးပြေးလေသည်။

မိုးပြေးဟန်ကား ... မိုးညှင်းမင်းတရားသည် ချစ်ချစ် ခင်ခင် မပြုသောကြောင့် တံသာဝတီမှ စာသင်လာသော ရှင်ဓမ္မ ရေနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့ကို ရွှေငွေအများပေးပြီးလျှင် ထိုဥစ္စာတို့ကို ကံကျွေးပြုစေ၍ လှေ၊ တက်၊ လူသူဝယ်ယူ ငှားရမ်းစေပြီးလျှင် မိဖုရား ရှင်စောပု နာမကျန်းဟန်ပြုလေ၏။ မိုးညှင်းမင်းတရား ကြီးလည်း ဆေးသမားတို့ကိုခေါ်၍ ပြသလေ၏။ ရှင်စောပုသည် လည်း ချိပ်ကို အရည်ဖျော်၍ သောက်လေ၏။ ယင်းသို့ သောက် လေလျှင် ဝမ်းမှ အနီ၊ အငါတို့ ကျလေ၍ ရောဂါသည်းလေသည်ဟု ဆိုကာ မချွတ် သေအံ့မှူးမှူးရှိလေသည်ဆိုသဖြင့် မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်ရလေ၏။

မင်းတရားကြီးလည်း စိတ်ကို လျှော့ကာ သေအံ့မှူးမှူး ရှိသော ရှင်စောပုအား သင်ပြလိုရာ၊ ပြုလေတော့ဟု ဆိုလေ၏။ ယုံကြည်ခွင့် ပေးလာသောအခါ ရှင်စောပုလည်း ရဟန်းနှစ်ပါးနှင့် တိုင်ပင်ပြီးသော် အနောက်လုံးတော်ပေါက်မှ ထွက်လေ၏။ ရောက် လျှင် ကနဦးစိရင်၍ထားသော လှေကိုစီး၍ ဝန်ပြေးလေ၏။ ရဟန်း ၂-ပါးလည်း ခရီးအကြား၌ အထွေထွေ ပရိယာယ်ဝေဝစင်စိရင်၍ သွားလေသည်။

မိုးညှင်းမင်းတရားက အမတ် ၅ ယောက်ကို လှော်ကား

၅ စင်းနှင့် လက်ပြည့်လှော်စေ၍ လိုက်စေသော်လည်း မတွေ့ချေ။ နေ့ကို တောတွင် ပုန်း၍ ညဉ့်ကိုမှစုန်၍ တံသာဝတီသို့ ရောက် လေ၏။ တံသာဝတီမင်း ဗညားရံလည်း နှမတော်ရှင်စောပုရောက် လျှင် ဝမ်းပြောက်ဝမ်းသာရှိ၍ နန်းတွင်းတွင် အိမ်ဆောက်၍ နေစေ၏။ ရှင်စောပုအား ဗညားဗရူးသည် မယ်တော်ရှင်စောပုအား ကောင်းစွာပင် မမှတ်မိ ရှိလေ၏။

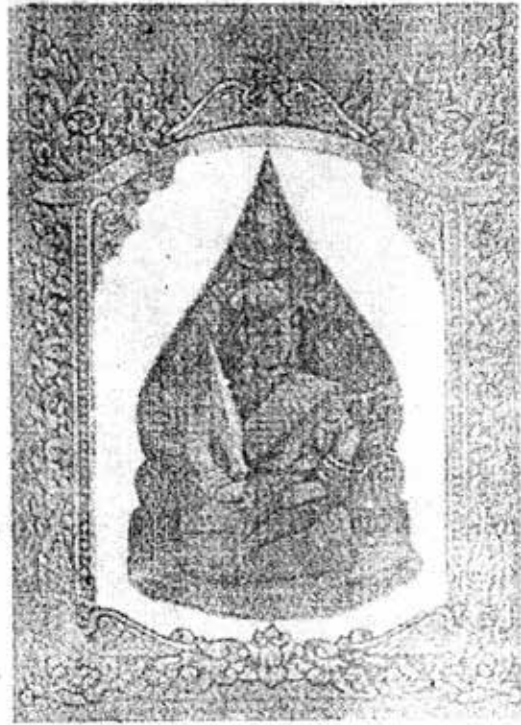
ရှင်စောပုကား ၂၉-နှစ်တွင် ဆင်ဖြူရှင်သီဟသူအား ဆက်သခံရ၏။ ရှင်ဖြူရှင်လက်ထက် မိဖုရားအဖြစ်နှင့် ၃-နှစ်နေပြီး သော် မင်းလှယ်နှင့် ၂-လ၊ ကလေးကျေးတောင်ညိုစားနှင့် ၇-လ၊ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီးနှင့် ၃-နှစ် စသည်ဖြင့် အသီးသီး မိဖုရားအဖြစ်နှင့် အင်းဝရွှေမြို့တော်တွင် ၇-နှစ် စံစားပြီးမှသာ တံသာဝတီသို့ ပြန်ရောက်ခဲ့ရလေ၏။

ရှင်စောပု တံသာဝတီ ပြန်ရောက်သောအခါ အသက် ၃၆-နှစ်သာ ရှိပေသေးသည်။

ရဟန်း ၂-ပါး အကြံတော်ဖြင့် ရှင်စောပုအား အင်းဝမှ တံသာဝတီသို့ သက္ကရာဇ် ၇၉၁-ခုနှစ်၊ သက်တော် ၃၆-နှစ်တွင် ရောက်ရှိကြောင်းမှာ သမိုင်းတွင် တူညီလေ၏။

ဓမ္မဓရသည် ရှင်စောပုအား အင်းဝမှ တိတ်တဆိတ် ခေါ်ဆောင်ရာတွင် များစွာ လုံ့လစိုက်ထုတ်ခဲ့ရလေ၏။ အစောင့်အကြပ်များ တင်းကြပ်သည့်ကြားမှ ဖြတ်ထိုးဉာဏ်ကော်းစွာဖြင့် ကယ်ထုတ်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ရှင်စောပုမင်းသမီးအား မိမိတို့၏ မွန်လူမျိုး၊ မွန်မင်းသမီးတစ်ပါးဟူသော အမျိုးချစ်စိတ်နှင့် ကယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ နောင်သော် ရှင်စောပုသည် ဘုရင်မကြီးဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟူ၍လည်း ထင်မှတ်မထား၊ မိမိသည်လည်း ဤကယ်တင်မှုကျေးဇူးကြောင့် မင်းဧကရာဇ်ဖြစ်လာလိမ့်မည်ဟု မမျှော်မှန်းခဲ့ပေ။

သာမန်ဘုရင့်သမီးတော်တစ်ဦးအား အသိစိတ်ရှိစွာဖြင့် ကယ်ထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကျေးဇူးတရားသည် နောင်လာလတ္တံ့သော အနာဂါတ်၌ ရှင်ဓမ္မဓရသည် ကောင်းစွာ အကျိုးခံစားရပေသည်။

ရှင်စောပုဘုရင်မကြီး

ရှင်စောပုနှင့် မှူးမတ်တို့လည်း မင်းလျာရွေးသူတို့ ကျင့်ဝတ်ဝတ္တရား နှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်သည်။ ဓမ္မစေတီမင်းသည် နန်းတက်ပြီး အသက်ထက်ဆုံး နန်းစံခဲ့ရသည်။ မင်းလျာထားရန် ဒိမ်ခြားလည်းပုံ အကြောင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

အချို့မှူးမတ်တို့က ရှင်စောပု၏ညီမတော် ရှင်စောနစ်ကို မင်းလျာထားလိုကြသည်။ ရှင်စောနစ်သည် ရှင်စောပု၏ညီမရင်း ဖြစ်သည့်အပြင်၊ ရှင်စောပုမလာမီ ရှင်စောနစ်သည် မင်းအဖြစ်ကို ယူ၍ တစ်နှစ်ခန့် နန်းစံခဲ့ဖူးရုံမက၊ ရှင်စောပုလာသည့်အခါ အသာ တကြည့်ဖြစ်စေရန် မှူးမတ်များက ညီအစ်မနှစ်ပါး ရပ်ကြားစေ့အောင် ဆောင်ရွက်ဖူးသည့်အတွက်ဖြစ်သည်။ သည်အကြောင်းကို မွန်ရာဇဝင် မြန်မာပြန်ချက်များတွင် ပါရှိခဲ့သည်။

ဗညားထောဘွဲ့ခံရှင်စောပုသည်လည်း ... စစ်သည်ဗိုလ်ပါ များနှင့်တကွ အရှေ့တံခါးဝမှ ဝင်မည်ဟူ၍ ချီလာလေ၏။ ထို အကြောင်းကို ရှင်စောနစ်ကြားလျှင် မှူးမတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်တော် မူသည်။ မှူးမတ်တို့လည်း ဤသို့လျှောက်ကုန်၏။

မောင်တော်ဗညားရဲသည် အဝဘုရင်သီတာသူမင်းကို ခန့်ညား၍ အစ်မတော်ကို ဆက်ချေသော်ကြောင့် သူ့ပြည်၊ သူ့ရွာ နှုတ်ခံ၍လည်း ရှိခဲ့ရချေသည်။ ယခုမှ ပြန်ရောက်လာ၍ မှူးမတ်

ဓမ္မစေတီမင်းနှင့်

မြန်မာမင်းများအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၈၁၅-ခုနှစ်၊ (အေဒီ ၁၄၅၃) တံသာ ဝတီတွင် နန်းတက်သော ရှင်စောပုလက်ထက်မင်းလျာရွေးခြင်းမှာ ခဲယဉ်းသည်။ မင်းရိုးမင်းမျိုးကို မင်းလျာရွေးရသည်ထက် မွေးစား သော ဆင်းရဲသားကို မင်းလျာရွေးရန် ကြံစည်အားထုတ်ရခြင်း ကြောင့် ခဲယဉ်းဝန်လေးသည်။ သို့သော်လည်း အရေးပြီးမြောက် ချောမောသည်။

မွေးစားသားတော်ဖြစ်သော ဓမ္မစေတီသည် မင်းလျာရွေးရန် ခံထိုက်သူတို့ အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်သည်။ တံသာဝတီဘုရင်

တို့လည်း အစ်မတော်ဘက်သို့ ဝင်စားညီညွတ်ကြသူများသောကြောင့် အလုံးအရင်းလည်း ကြီးကျယ်လှသည်။

ဘုန်းကြီးသည် သခင်မတိုက်သော်လည်း နိုင်ခဲမည့် အကြောင်းသာ ပြင်၏။ သူ့စိမ်းလည်းမဟုတ်၊ အစ်မတော်ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့စိတ်တွင် ကြီးစဉ်ငယ်လျှောက်ကို လိုက်၍ ထီးနန်းစံတော်မူသော် သင့်မည်ထင်ပါသည်ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ ရှင်စောနစ်လည်း မျှူးမတ်တို့ လျှောက်သောအတိုင်း သင့်ပေ၏ဟု ထီးဖြူမြှောက်၊ စည်နှင့်တကွ အရှေ့တံခါးကို ဖွင့်ထားပေး၍ အနောက်တံခါးက ထွက်ပြီးသော် ... အစ်မတော် ဗညားထော(ရှင်စောပု)အား ထီးနန်းနှင်းလေ၏။

သည်ကဲ့သို့ ကတိစကားထားဖူးသော မျှူးမတ်များက မင်းလျှာထားရန် ရှင်စောနစ်ကို အလိုရှိကြသည်။ ထိုပြင် တစ်ကြောင်းမှာလည်း ရှင်စောပု၏သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီ၏ သည်းလျှာကြင်ဖော်ဗညားအိန် ဆိုသူကလည်း မင်းလျှာလုပ်လိုသည်။ ဗညားအိန်ကို အလိုရှိသော သူတို့ကလည်း ရှိကြသည်။

ရှင်စောပု၏သဘောမှာ ဓမ္မစေတီမင်းကို မင်းလျှာတင်ထားလိုသည်။ အဝမှ ဟံသာဝတီရောက်အောင် ဆောင်ကြဉ်းခဲ့သော ကျေးဇူးအထူးရှိသည်ကို သတိထားသည်။ အချို့နန်းတွင်သူတို့

ကလည်း ဓမ္မစေတီနှင့် ဓမ္မဉာဏသည် အဝမှ ဆောင်ကြဉ်းခဲ့သူ အတူတူဖြစ်သောကြောင့် ဓမ္မဉာဏကိုလည်း မင်းလျှာထားထိုက်သည်ဟူ၍ ရှင်စောပုထံ လျှောက်တင်ကြသည်။

ဤကဲ့သို့ဖြစ်၍ နန်းလျှာထားသင့်သူ ရှင်စောနစ်၊ ဗညားအိန်၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဓမ္မဉာဏအားဖြင့် လေးစားကျွဲပြားလျက်ရှိကြသည်ကို ဓမ္မစေတီအား မင်းလျှာထားဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်စီမံခြင်းပြုသော ရှင်စောပုနှင့် မျှူးမတ်များသည် တိုင်းပြည်ကောင်းစားရန် ရည်သန်၍ မင်းစွယ်မင်းမျိုးမဟုတ်သော ရပ်စွန်ပြည်နားက ဆင်းရဲသားကို မင်းလျှာထားဖြစ်ရန် ကြံစည်ကြသော နည်းလမ်းသည် ချီးမွမ်းဖွယ်သင့်ပေသည်။ ဓမ္မစေတီကို အကြံဉာဏ်ပေးသော “ဗောဗဒဲ” ကိုလည်း ချီးမွမ်းသင့်ပေသည်။

ဗညားထောဘွဲ့ခံ ရှင်စောပုသည် အိမ်နိမ့်စံဘဝဖြင့် ၅၃-နှစ်၊ နန်းစံသက် ၁၃-နှစ်၊ သက်တော် ၇၀-နှစ်တွင် ကွယ်လွန်တော်မူလေလျှင် ဓမ္မစေတီသည် အိမ်ရှေ့မင်းသည် ကောဇာသက္ကရာဇ် ၉၃၃ တွင် မင်းကျင့်တရားများနှင့်အညီ ပြည်သူတို့ကို မင်းလုပ်အုပ်ချုပ်သည်။ သာသနာတော်စည်ပင် ဖွင့်လင်းသည်။

သီလ၊ ဒါန၊ မြဲမြံစောင့်စည်းပြုစုသည်။ ဘုရား၊ ကျောင်း၊ သိမ်၊ ကန်စသော ရှေးဟောင်း အဆောက်အဦများ ပျက်စီးသည်

ကိုလည်း ပြုပြင်သည်။ မသန့်ရှင်းသော သိမ်တို့ကိုလည်း သိတိုင်းမှ ရဟန်းများကိုပင့်၍ သိမ်သစ်သမုတ်စေသည်။ ကလျာဏီသိမ်တွင် စေသည်။ ကလျာဏီသိမ်တွင် ကျောက်စာရေးသားထားခဲ့သည်။ ထိုကျောက်စာကို ပညာရှင်များ ကိုးကားရသည်။ ထိုကျောက်စာတွင် ပုဂံသို့ သာသနာရောက်ပုံ၊ သထုံနိုင်ငံသိမ်းယူပုံ၊ ပုဂံတွင် ဂိုဏ်းကွဲပြားပုံများပါ သေချာစွာရေးထိုးခဲ့သည်။

မဟာဗောဓိရှိရာ မဇ္ဈိမဒေသသို့ ပညာရှင်များစေလွှတ်၍ မဟာဗောဓိပုံများကို ရေးသားကူးယူစေသည်။ ဝေဿန္တရာ၊ မယ်မန္တီတို့ နေဖူးသော ဝက်ပါတောတောင်များကိုလည်း မှတ်သားခဲ့စေသည်။ ဘိုင်းနိုင်ငံအရေး အေးငြိမ်းသာယာစွာ သာသနာတော်ပြတ် ဖြစ်ထွန်းအောင် ဆောင်ရွက်လျက် အသက်ထက်ဆုံး နန်းစံခဲ့သည်။

မှတ်ချက်။ [ဤကား ပြန်မာမင်းများ အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားကြီး၏ရာဇသတ်ခေါ် အမိန့်တော် ပြန်တမ်းကြီးပါ ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။]

ကျေးဇူးသိသောရှင်စောပု

ရှင်ဓမ္မဓနနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့ကျေးဇူးကြောင့် တံသာဝတီ မွေးရပ်မြေသို့ ပြန်လည်မြေချခဲ့သော ရှင်စောပုမင်းသမီးသည် မောင်တော်ဗညားရုံ အပ်နှင်းတော်မူသော အိမ်တော်မင်္ဂလာတွင် စံနေတော်မူရလေ၏။ ကုသိုလ်တော်ပြုသည့်တက်တွင် ဝိသနာထုံရင်း ရှိသည့်အတိုင်း၊ သံဃာတော်အပါး ၅၀ တို့ကို နေ့စဉ်ဆွမ်းဝတ် ပြုတော်မူလေ၏။

ဆင်းရဲသော ပုန်းတောင်းယာစကာတို့ကိုလည်း ပေးကမ်း ဇွန်ကြတော်မူသည်။ ထို့အပြင် ကျေးဇူးကြီးလှသော အရှင်နှစ်ပါး ကိုလည်း အင်းဝတွင် သိက္ခာချ၍ သာမဏေဖြစ်ခဲ့သည့်အတွက် ရဟန်းပြန်ခံစေပြီး ပစ္စည်းလေးပါး အိယိကာမအဖြစ် ခံယူခဲ့သည်။

ကျောင်း ၂ ကျောင်းကို အသစ်တည်ဆောက်ပြီး လိပ်ပျင်ကျောင်း အား ရှင်ဓမ္မရေအားလည်းကောင်း၊ အတုလဝါသကျောင်းကို အရှင် ဓမ္မဉာဏအားလည်းကောင်း ရေစက်သွန်းချ လှူဒါန်းခဲ့သည်။

ရှင်ဓမ္မရေနှင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏတို့ အရှင်နှစ်ပါးသည်လည်း ရှေးယခင်ကကဲ့သို့ ချစ်ခင်ကြလျက် ပရိယတ္တိသင်ကြားပို့ချပေး နေတော်မူလေ၏။ တစ်ပါးစီ ကိုယ့်ကျောင်းနှင့်ကိုယ် ကျောင်းထိုင် နေရသော်လည်း သွားလာ၊ ကူးလူးလျက် ရှိကြသည်။ တံသာဝတီ နေပြည်တော်သည်လည်း ရာဇာဓိရာဇ်နတ်ရွာစံပြီးနောက် သက္ကရာဇ် ၇၀၅ ခုနှစ်တွင် ထိုမင်း၏သားတော်အကြီး ဗညားဓမ္မရာဇာသည် ၅-နှစ် နန်းစံခဲ့သည်။

သားတော်အလတ် ဗညားရံမင်း သက္ကရာဇ် ၇၉၀-ပြည့် နှစ်တွင် ၈၀၈ ခုနှစ်အထိ ၁၈-နှစ် နန်းစံခဲ့ပြန်သည်။ ထိုမင်း လက်ထက်တွင် ရှင်စောပု တံသာဝတီသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ ဗညားရံလွန်သော် ရှင်စောပု၏သား ဗညားဗရူး ၈၀၈ ခုနှစ်မှစ၍ ၇-နှစ် နန်းစံတော်မူပြန်သည်။ ထို့နောက် ဗညား ကျန်းမင်းက ၃-နှစ် နန်းတက်ပြန်သည်။ သက္ကရာဇ် ၈၁၁- ခုနှစ်မှ ၃-နှစ်သာ စိုးစံရပြီး၊ လိပ်မွတ်ထောမင်း သက္ကရာဇ် ၈၁၄ မှစ၍ ၇-လတာမျှ နန်းတက်ခဲ့ပြီး နတ်ရွာစံပြန်လေ၏။ လိတ်မွတ်

ထောသည် မင်းကျင့်တရားနှင့်မညီသောကြောင့် လုပ်ကြံခံရခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် တံသာဝတီခဲခူးတွင် ထီးနန်းဆက်ခံရန် ရာဇာ ဓိရာဇ်၏သားတော်၊ မြေးတော်၊ တူတော်ဟူ၍ မရှိတော့သဖြင့် မှူးမတ်သေနာပတိများက ရာဇာဓိရာဇ်နှင့် တလသုဒ္ဓမာယာ မိဖုရား တို့ သင့်ရာမှ ဖွားမြင်သော သမီးတော်ဗညားထော(ခေါ်) ရှင်စောပု အား ဧကရီဘုရင်မအဖြစ် တည်တညွတ်တည်း နန်းတင်ကြလေ သည်။

သက္ကရာဇ် ၈၀၄-ခုနှစ်တွင် သက်တော် ၅၀ နှစ်ရှိပြီ ဖြစ်သော ရှင်စောပုသည် တန်ခူးလဆန်း ၁ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၌ နန်းတက်တော်မူလေ၏။ နန်းတက်သောအခါ ဗညားထော(ရှင်စောပု) အမည်ဖျောက်၍-

“သိရှိကြိဘာဝနုဗြတုအဂ္ဂဓမ္မရာဇာဓိရာဇာ” ဟူသော ဘွဲ့ တော်ကို ခံယူလျက် တံသာဝတီ ၃၂ မြို့၊ ပုသိမ် ၃၂ မြို့၊ ဗုတ္တမ ၃၂ မြို့ ပါဝင်သော ရာမညတိုင်းကြီးကို အုပ်စိုးတော်မူ လေ၏။ ဘုရင်ရာဇာဓိရာဇ်လက်ထက်တော်မှာကဲ့သို့ ငြိမ်ဝပ်ညီညွတ် ဝေပြီး၊ ခမည်းတော်၊ မောင်တော်များလက်ထက်က အမှုတော် ထမ်းရွက်ကြသော ကျေးတော်ရင်း ကျွန်တော်ရင်းတို့ကို အရည်

အချင်းအလိုက် ချီးမြှောက်၍ ရာထူးဌာနန္တရ၊ ပြီးစားရွာစား၊ သနား
ချီးမြှောက်တော် မူလေ၏။

ကျောင်းကန်စေတီပုထိုးအပျက်များကို စုံစမ်းရှာဖွေ၍
ပြင်ဆင်တော်မူ၏။ စေတီကြီးငယ်ပေါင်း ၁၈၀၀၀ နှင့် ကျောင်းကန်
၄၀၀ ကျော်တို့ကို လှူဒါန်းတော်မူလေသည်။ တိုင်းနေပြည် ရှင်လူ
အပေါင်းနှင့်တကွ သူ့ဌေးသူကြွယ်၊ ကုန်သည်လယ်လုပ်တို့ကို
ဖိတ်ခေါ်၍ ဒီန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသည်များကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်
ကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူလေ၏။ အရှင်ဓမ္မဓရတို့သည်လည်း မိမိ
တို့၏ရဟန်းအပ်မသည် ဘုရင်မကြီးအဖြစ် တံသာဝတီကို အုပ်စိုး
တော်မူလေသဖြင့် များစွာ နှစ်ထောင်းအားရဖြစ်သည့်အပြင် ဘာသာ
သာသနာနှင့် အလှူအတန်းတို့တွင် ဝါသနာထုံသော ဘုရင်မကြီး
ကြောင့် ဘာသာရေးလုပ်ဆောင်ချက်များ ထွန်းလင်းလာတော့မည်
ဖြစ်သဖြင့် ကျေနပ်ကြလေ၏။

သာသနိကအဆောက်အဦများ၊ စေတီပုထိုးများ ပြုပြင်
မွမ်းမံ၊ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရာတွင် အရှင်ဓမ္မဓရနှင့် အရှင်ဓမ္မဉာဏ
တို့ကို ဘုရင်မကြီးသည် တိုင်ပင်တော်မူပြီးမှ ပြုလုပ်တော်မူလေ၏။
ဘုရင်မကြီးသည် အရှင် ၂-ပါးအနက် ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေး
ထက်မြက်လှသော ရှင်ဓမ္မဓရကို ပိုမိုအားကိုးတော်မူရင်း ရှိလေ

သည်။ သားအရင်းတမျှ ချစ်ခင်လှသောကြောင့် ရဟန်းမဟုတ်ဘဲ၊
လူသာမန်အဖြစ်နှင့်ရှိလျှင် အပါးတော်မြဲအဖြစ် အခအစားမပြတ်
ရှိစေ၍ ချီးမြှင့်မြှောက်စားထားလိုသည့်ဆန္ဒ ရှိပေသည်။

သားရဟန်းအဖြစ် ဘုရင်မကြီး ကိုးကွယ်လေသည်ဖြစ်၍
ပစ္စည်းလေးပါးအပြင်၊ အခြားသောဝေယျာဝစ္စအဝဝ ပြည့်စုံကုံလုံ
လေ၏။ တံသာဝတီတစ်နိုင်ငံလုံးကလည်း ဤအရှင်တို့ အင်းဝမှ
ကယ်တင်လာခြင်းကြောင့်သာ ယခုမိမိတို့ဘုရင်မကြီးသည် ဧကရိ
အဖြစ်နှင့် ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ အေးချမ်းစွာ အုပ်စိုးနေနိုင်ခြင်း
ဖြစ်သည်ဟု သိထားကြလေ၏။ ယင်းကြောင့်လည်း ထိုအရှင်
တို့အား ပြည်သူပြည်သားတို့က လေးစားမြတ်နိုးချစ်ခင်ကြကုန်
သည်။

ဓမ္မစေတီ လူထွက်ခြင်း

ရှင်စောပုသည် “ဂိသုန္ဒိဗညားထော” ဟူသောဘွဲ့ဖြင့် နန်းသိမ်းပွဲ ခံယူတော်မူခဲ့ပြီး တံသာဝတီပဲခူးအား အုပ်စိုး၍ များမကြာမီ ကာလ၌ပင် ရဟန်း ၂ ပါးတို့သည် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် လူဝတ်လဲခဲ့ကြလေ၏။ အပြီးဆုံးလူထွက်သူမှာ အတုလဝါသကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးသည့် ရှင်ဓမ္မဉာဏဖြစ်ပြီး၊ လိပ်ပျင်ကျောင်းမှ ရှင်ဓမ္မစေတီ နောက်မှာ လူထွက်ခဲ့သည်။

ပထမဦးဆုံး ရှင်လူထွက်ဖြစ်သော ရှင်ဓမ္မဉာဏအား ဘုရင်မကြီးသည် လောကုတ္တရာတွင် မပျော်၍ လောကီအလုပ်ကို လုပ်မည်ဆိုပါလျှင် ပင်ပန်းဆင်းရဲအတိ ရှိမည်ကို သိမြင်တော်မူသဖြင့် ရှင်ဓမ္မဉာဏအား ခေါ်ယူလျက် ကျေးရွာစား ပေးသနားတော်မူကာ ကောင်းမွန်စွာနေစေ၏။

မကြာမီ လူထွက်ပြန်သော ရှင်ဓမ္မစေတီအား ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးသည် သားတော်တမျှ ချစ်ခင်သံယောဇဉ်ရှိလေသဖြင့် အပါးတော်တွင် ခစားရန် ခေါ်ထားခဲ့သည်။ ဓမ္မစေတီလူထွက်မှာ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန် တတ်ကျွမ်းရုံသာမက၊ လောကဓမ္မကိုလည်း နားလည်သောကြောင့် အပါးတော်တွင် တိုင်ပင်ဖော်တိုင်ပင်ဘက်အဖြစ် ထားခြင်းဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုဆက်ဆံရေးနှင့် ရာဇအရေးတို့ကို အစစသင်ကြားပေးတော်မူသည်။

ရာဇဝင်တို့၌ ဓမ္မစေတီအရှင်နှစ်ပါး လူထွက်ခြင်းကို အမျိုးမျိုး မှတ်သားကြကြောင်း တွေ့ရသည်။ မွန်စာပေသမိုင်းနှင့် ဦးကုလားရာဇဝင်၊ မွန်နန်းအစရှိသည်တို့တွင် အရှင် ၂-ပါးသည် မိမိသဘောဖြင့် ရဟန်းဘဝတွင် မပျော်ပိုက်၍ လူထွက်ကြသည်ဟု ဖော်ပြသည်။ သို့သော် ကလျာဏီကျောက်စာနှင့် ဓမ္မစေတီမင်းအတ္ထုပ္ပတ္တိတို့တွင် ဤသို့မပြဆို။

“တံသာဝတီတွင် ရှင်စောပုထီးနန်းရသောအခါ ရဟန်းတော်ဓမ္မစေတီနှင့် ဓမ္မဉာဏတို့အား လူဝတ်လဲစေ၍ အနီး၌ ပြုစွဲရ၏။ နောင်တွင် ဓမ္မစေတီလူထွက်မင်းတန် (ဓမ္မစေတီ) ကို သမီးငယ်နဲတကာသင်နှင့် စုံဖက်၍ အိမ်ရှေ့နှင်းအပ်သည်။”

ဟူ၍ ပြဆိုသည်။ ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးသည် ဓမ္မဓရအပေါ် သံယောဇဉ်ကြီးခြင်း၊ အားကိုးရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သမက် တော်ပြုရန် ရည်ရွယ်မိလေ၏။ မိမိသမီးတော် တစ်ပါးပါးနှင့် စုံဖက် ပေးသော် ကောင်းမြတ်လှ၏ဟု စိတ်ဖြစ်လေ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း မိမိ၏သမီးတော်အကြီး နဲတကာထော်အား ရှင်လူထွက်ဓမ္မဓရနှင့် စုံဖက်ရန် ပြောကြည့်လေ၏။

နဲတကာထော်ကား ရဟန်းလူထွက်ဖြစ်သော ဓမ္မဓရကို မနှစ်သက်သဖြင့် ခါးခါးသီးသီး ငြင်းဆိုလေ၏။ ရှင်စောပုလည်း သမီးငယ်နဲတကာသင်ကို ထပ်မံနားချစည်းရုံးပြောဆိုကြည့်သော အခါ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ နဲတကာသင်မှာ ဓမ္မဓရအား လိုလား နှစ်သက်၍မဟုတ်၊ မယ်တော်စကားအား မပါယ်ရှားလိုသောကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ မိမိ၏ ရှေ့အနာဂတ် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို မယ်တော်တာဝန်ယူမည်ဖြစ်သည်ကတစ်ကြောင်းကြောင့် လက်ခံ ခေါင်းညိတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သမီးအကြီး နဲတကာထော်ကား ဓမ္မဓရအား ရဟန်း လူထွက်ဖြစ်ခြင်း၊ မင်းသွေးမင်းနွယ်မဖြစ်ခြင်း၊ တိုင်းရေးပြည်ရာ တတ်သိမြင်အပ်သည် မဟုတ်ဟု ယူဆခြင်းတို့ကြောင့် လက်ဆက် ရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ထို့အပြင် သမီး

တော်ကြီး နဲတကာထော်မှာ သူရဲကောင်း၊ ဗိုလ်မှူး၊ တပ်မှူး စသည်တို့ကိုသာ အထင်တကြီး လေးစားသဖြင့် ရဟန်းလူထွက် အား မိမိဘဝကြင်ဖော်အဖြစ် လက်တွဲရန် ရှက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ရှင်စောပုသည် မယ်တော်စကားကို မြေဝယ်မကျ နားထောင် တော်မူသော သမီးငယ်နဲတကာသင်နှင့် စုံဖက်ရန် စေ့စပ်စကား ဆိုလေ၏။ နန်းတွင်းမှူးကြီး၊ မတ်ရာတို့နှင့်လည်း တိုင်ပင်၍ ဓမ္မ ဓရအား သမီးတော်ငယ်နှင့် လက်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း အသိ ပေးလေ၏။

အမတ်အများကလည်း ဓမ္မဓရ ရှင်လူထွက်၏ ထက်မြက် စူးရှသော ဉာဏ်အမြော်အမြင်နှင့် အတတ်အလိမ္မာကြီးရင့်ပုံကို သိကြ၍ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက် ကုန်ကြလေ၏။ ကာယကံရှင်ဖြစ်သော ဓမ္မဓရသည်လည်း ကျေနပ်တော်မူလေ၏။

မကျေနပ်၊ ဝမ်းမမြောက်နိုင်သူကား ရှင်လူထွက်ရွာစား ဓမ္မဉာဏပင် ဖြစ်ချေ၏။ သူသည် အရှင်ချင်းတူပါလျက် မိမိအား အပါးတွင် အခစားမခေါ်၊ အတိုင်အပင် အနီးအနှောအရာတွင်မသွင်း၊ ခွဲခြားဆက်ဆံလှသည်။ သည့်အပြင် ဘုရင်မကြီးကို အဝမှ ကယ်စဉ် ကာလ မိမိတို့ ၂ ဦးသာဖြစ်ပြီး၊ ယခုကောင်းစားသော် ဓမ္မဓရ

တစ်ဦးတည်းသာဖြစ်၏။ ဘုရင့်သမီးတော်နှင့်ပင် လက်ဆက်ထိမ်းမြားပေး၍ အိမ်ရှေ့မင်းအရာကိုပင် အပ်နှင်းပေးမည်ဟု ကြားသိရ၏။ ထိုဖြစ်စဉ်အတွက် ဘုရင်မကြီးကိုလည်း ကျေနပ်ဟန်မရှိ။ မနာလိုဝန်တိုစိတ် ကြီးစွာဖြစ်မိလေသဖြင့် လောကီဝိဇ္ဇာမယ အစီအရင်ဖြင့် ဘုရင်မကြီးအား သိစေအပ်မည်ဟု ကြံစည်လေ၏။

ဓမ္မဉာဏနှင့် ဓမ္မဉာဏတို့နှစ်ဦးသည် လောကုတ္တရာ စာပေကျမ်းဂန်အရာတွင်သာမက၊ လောကီပညာရပ်များဖြစ်သော အံ့ဩဖွယ် ဖန်တီးတတ်နိုင်စွမ်းသော ဂမ္ဘီရအတတ်များလည်း တတ်ကြကုန်၏။ ဓမ္မဉာဏ၏စိတ်၌ မိမိသည်လည်း ဘုရင့်မင်းသမီးတော်ကို ရထိုက်သူဖြစ်သည်။ သမီးတော် ၂ ယောက်ရှိလျှင် တစ်ဦးမဟုတ်တစ်ဦး သူလည်းရပိုင်ခွင့်ရှိသည်ကို ဘုရင်မကြီး သိစေစိမ့်သောငှာ ပြုသရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြုလေ၏။

ပြုဟန်ကား ... တစ်နေ့သောည၌ ဓမ္မဉာဏ ရှင်လူထွက်သည် တိတ်တဆိတ် “အိပ်မက်စေအင်း”ကြီးကို အသေအချာ အစီအမံပြုချ၍ ဖယောင်းတိုင်မီးတွင် ကပ်ညှိကာ “အင်းမီး” ထွန်းလေ၏။ ထိုအင်းမီးထွန်းသောည၌ ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုစက်တော်ခေါ်လေရာတွင် ... ဤသို့သော အိပ်မက်ဆန်းကို မြင်မက်လေ၏။

“ရွှေမောစောစေတီတော် ထီးတော်အောက်မှ ရတနာ ၄-ပါးတို့သည် ပရိက္ခရာ ၈-ပါးကို လွယ်၍ ဈာန်ပျံတတ်လာပြီးသော် ... ဘုရင်မကြီးစက်တော်ခေါ်ရာ ပဒိုင်တော်ဦးတွင် ရပ်တော်မူလျက် (ရှင်တော်ဘုရားက ငါတို့ရတနာ ၄-ပါးတို့ မိန့်တော်မူလေသည်။) ဓမ္မဉာဏရတနားလူထွက်သည် ဘုန်းကံဝါရမိကြီးသော ယောက်ျားကောင်းဖြစ်၍ မင်းမြောက်လျှင် ရတနားရှင်လူတို့ သာယာဝပြောပေမည်။ သာသနာလည်း ထွန်းလင်းပေမည်”

ဟု မိန့်ကြားပြီးသော် အထက်သို့ ဈာန်ပျံတက်ကာ ရွှေမောစောစေတီတော်၏အကြားသို့ ဝင်ရောက်ပျောက်ကွယ်သွားလေ၏။ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုလည်း ထူးဆန်းသော အိပ်မက်ကြောင့် စက်တော်ခေါ်ရာမှ လန်နိုးတော်မူကာ ပြန်လည်စဉ်းစားနေမိလေ၏။

ဓမ္မဉာဏ ရှင်လူထွက်သည် အကယ်ပင် ဘုန်းကံကြီးမားသူများ ဖြစ်နေမည်လောဟု တွေးဆ၏။ ဘုန်းကံရှိ၍သာ ဤထူးဆန်းဖွယ်ရှိသော အိပ်မက်ကိုမြင်မက်ခြင်းဖြစ်ပေတန်သည်ဟု ယုံမှားတော်မူလေ၏။ ရှင်လူထွက် ဓမ္မဓုရတိုမူကား ခင်မင်သော သံယောဇဉ်နှင့်တကွ သမီးတော်နှင့် လက်ဆက်ပေးရန် ကတိစကားပြုထား

လေနှင့်ပြိုင်ဖြစ်၍ ယခုအိပ်မက် မြင်မက်ခြင်းအပေါ် စိတ်အနှောင့်အယှက် ဖြစ်မိလေ၏။

လူရင်းမှား၍ မိမိအထိမ်းအခြားနှင့် အိပ် ရဲ့အရာနှင့်ခြင်းတို့ ပြုတော်မူပြီလောဟု စိတ်တွင် သံသယဖြစ်လေ၏။ ထိုစိတ်ဖြင့်ပင် ကိုယ်လက်မအိမ်သာဖြင့် ညှိုးလျှော့ အာရုဏ်တက်လေ၏။

နံနက်မိုးသောက်သော် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ထွက်ခံမြဲအတိုင်း ညီလာခံထွက်တော်မူရာ ... ဓမ္မဓရ လူထွက်လည်း ခစားမြဲအတိုင်း အခစားရောက်လာပေ၏။ ဘုရင်မကြီးလည်း မျက်နှာတော် ညှိုးလျှော့ဖြင့် ညဉ့်က မြင်မက်ခဲ့သော အိပ်မက်ကို ပြန်လည် ပြောပြတော်မူရာ ဓမ္မဓရသည် မက်သည့်အချိန်ခါနှင့် နေ့ရက်တို့ကို စိတ်ဖြင့် တွက်လတ်ပြီး ရုတ်ချည်းပင် ဓမ္မဉာဏ်အစွမ်းမှန်း အတတ်သိလိုက်လေသည်။

ထို့ကြောင့် ပြုံးလျက်ပင်

“မယ်တော် ... စိတ်ချောက်ချားခြင်း အလျဉ်းမရှိပါနှင့်။ ရွှေစိတ်နှလုံးတော်လည်း မသာမယာ မဖြစ်နေပါလင့်။ ... မယ်တော် မက်သော အိပ်မက်သည် သွေးရိုးသားရိုးမက်သော အိပ်မက်မဟုတ်၊ တစ်စုံတစ်ယောက်၏ ပယောဂအစွမ်း၊ လောကီဝိဇ္ဇာယနည်း အစွမ်းကြောင့် မက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဤပညာကို တတ်သူကိုလည်း

ဘယ်သူတယ်ဝါဖြစ်ကြောင်း သားတော်သိပါသည်။ မယုံလျှင် ကြည့်ပါ ... သားတော်လည်း ဤပညာအစွမ်း ရှိပါသည်။ သူက ရဟန္တာ ၄-ပါးဆိုလျှင် သားတော်က ၈-ပါးဖြစ်အောင် စွမ်းနိုင်ပါသည်။ ယခုညဉ့်မယ်တော်အိပ်စက်ရာသို့ ထိုရဟန္တာ ၈-ပါး ကြွလာ၍ အိပ်မက်ဗျာဒိတ်ပေးရန် စီမံပါမည်။

“အဟုတ်စွမ်းလျှင် - လုပ်ဆောင်လော့သားတော်”

ဘုရင်မကြီးလည်း မယုံတစ်ဝက် ယုံတစ်ဝက်ဖြင့် ရှိလေပြီ။ မိမိစိတ်သက်သာရာရစေကြောင်း လျှောက်တင်သည်ဟု မှတ်ထင်လေ၏။ ထိုညဉ့်ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုစက်ပျော်ချိန်တွင် ဓမ္မဓရလည်း အိပ်မက်စေအင်းကို ချ၍ ဖယောင်းတိုင်တွင်ပတ်ကာ မီးထွန်းလေ၏။ ဘုရင်မကြီး နှစ်နှစ်မြိုက်မြိုက် စက်တော်ခေါ်နေစဉ် ရဟန္တာ ၈-ပါး တို့သည် အကယ်ပင် ပရိက္ခရာ ၈-ပါး အစုံအလင်ဖြင့် ရွှေမောစေ စေတီဘက်မှ ဈာန်ပျံကြွချီလာပြီးသော် ...

“သာသနာ့ အိယိကာမကြီး ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း ဓမ္မဓရကို မင်းမြှောက်လော့၊ တိုင်းနေပြည်သူရှင်လူ အများ ဝပြောစည်ပင်မည် ... သာသနာတော်လည်း နေ့နွယ်ထွန်းလိမ့်မည်။ ယမန်ညဉ့်က ရဟန္တာ ၄-ပါး ကြွရောက် ဗျာဒိတ်ပေးခြင်းမှာ မှားသဖြင့် ငါတို့အား

ဘုရားရှင်က ထပ်မံစေလွှတ်၍ လာရသည်”

ဟု မိန့်တော်မူပြီး ဈာန်ပျံတက်ကာ ရွှေမောစောစေတီ၏ ထီးတော်ဆီသို့ ကြွမြန်းကွယ်ပျောက်သွားကြသည်။ ထိုထူးဆန်းသော အိပ်မက်ကြောင့် ရှင်စောပုဘုရင်မကြီးလည်း လန်နိုးတော်မူပြီး၊ မက်ခဲ့သောအိပ်မက်ကို အပြန်ပြန်အလှန်လှန် စဉ်းစားတွေးဆလေ၏။

အံ့သြဖွယ်အတိုင်းသော ရဟန်းရှင်လူထွက်တို့၏ လောကီဝိဇ္ဇာမယ ပညာအစွမ်းကို ချိုးကျူးတော်မူလေ၏။ ယခုမှပင် မိမိစိတ်လေး၍ ဘဝင်မကျဖြစ်နေသော ဓမ္မစရနှင့် သမီးတော် စုံဖက်ခြင်းအမှု၊ အိမ်ရှေ့အရာအပ်နှင်းခြင်းအမှု စသည်အပေါ် စိတ်သန့်သွားလေ၏။ ဓမ္မဉာဏနည်းတူ သမက်တော် ဓမ္မစရအပေါ်ကိုလည်း ထပ်မံတိုးပွား အားကိုးအားထားရှိလေ၏။

ရန်ခွယ်ကိပ်ပယ်နှုတ်ခြင်း

တစ်နေ့သောညီလာခံအပြီး၌ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ဓမ္မစရအား အပါးသို့ ခေါ်ယူကာ နက်နဲသောစကားတို့ကို ဆိုလေ၏။

“သားတော်သည်ကား ပညာဝိရိယကြီးမြင့်လှပေသည်။ ဘုန်းကံပါရမီထူးလိမ့်မည်ဟုလည်း မယ်တော်ယုံကြည်ပါ၏။ ယင်းကြောင့်လည်း သမီးပေး၍ သမက်တော်ရန် ပြင်ဆင်စဉ်းစားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဟံသာဝတီထီးနန်းကိုပင် သားတော်အတွက် မျှော်မှန်းထားပေသည် ... မယ်တော်သည် အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုယူမည်မှန်သည်။ အရိပ်ကောင်းရှိလိုလျှင် ဆူးညောင်ကို တဖြည်းဖြည်း သုတ်သင်လေ ...”

နက်နဲသောစကားကိုဆို၍ အတွင်းဆောင်သို့ ဝင်သွားလေ၏။ ဓမ္မဓရလည်း နန်းတွင်းမှ မိမိနေအိမ်ရှိရာသို့ အပြန်လမ်းတစ်လျှောက်တွင် ဘုရင်မကြီးဆိုခဲ့သော ထိုစကားရပ်တို့အား အပြန်ပြန် အလှန်လှန် စဉ်းစားလေ၏။ အကြောင်းမဲ့ဆိုခြင်းကား မဟုတ်၊ ဘုရင်မကြီးသည် ငါ့အား ချစ်မြတ်နိုးသည်ဖြစ်၏။

ငါ့အား ချစ်မြတ်နိုးခြင်းဖြင့် အနှစ်ကဲ့သို့ထင်ကာ ရန်စူးရန်ညောင့်တို့ကို သုတ်သင်ရန် ပရိယာယ်ဖြင့် သတိပေးခြင်းဖြစ်ပေမည်။ ငါ့အရိပ်ကောင်းရရန်အတွက် ရန်စူးရန်ညောင့်ဖြစ်သော သူတို့ကို ရှင်းလင်းခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်။ ဓမ္မဓရလည်း မိမိ၏ ရန်စူးရန်ညောင့်ဆိုသည်တို့ကို စဉ်းစားလေသော် ... လတ်တလော၌ ရှင်လူထွက် ဓမ္မဉာဏတစ်ဦးကိုသာ မြင်လေ၏။

အကြံတူလျှင် ရန်သူဟူသကဲ့သို့ ဓမ္မဉာဏသည် မိမိကို လိုက်လံအံတ၍ မလိုတမာရှိလေပြီမှာ ထင်ရှားလာပြီဖြစ်၏။ မယ်တော်ဘုရင်မကြီးသည် ကွက်ကွင်းထင်ရှားစွာ မည်သူဟု ထုတ်ဖော်မပြောလင့်ကစား ပရိယာယ်စကားကို သိနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဓရသည် မယ်တော်ဆိုသည့်အတိုင်း မိမိပြိုင်ဘက်တို့အား ရန်စွယ်ရန်ငုတ်မကျန် ရှင်းလင်းသုတ်သင်ပစ်အံ့ဟု စိတ်ပိုင်းဖြတ်လေ၏။

ရှင်လူထွက်ဓမ္မဉာဏမှာ မိမိနှင့်ငယ်ပေါင်း၊ စာသင်ဘက်

ဖြစ်သော်လည်း ယခုသော် အကြံတူ၍ ရန်သူဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာပေပြီ။ သူသည် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးဆိုသကဲ့သို့ ရန်စူးရန်စွယ်ကို နှုတ်ပယ်မပစ်ခဲ့ချေသော် ... မိမိအရာအားလုံးကို လိုက်လံနှောင့်ယှက်တိုင်းထွာယူဝင်မည့်သူဖြစ်၏။ ဘုရင်မကြီး စက်တော်ခေါ်ခိုက် အိပ်မက်စေအင်းဖြင့် စီရင်ခြင်းကို ကြည့်လျှင်ပင် မိမိအပေါ် မလိုကောက်ကျစ်နေမှန်း သိသာထင်ရှားလေ၏။

ထို့ကြောင့် ရန်စူးရန်ညောင့်သဖွယ်ဖြစ်သော ဓမ္မဉာဏလူထွက်ကို ရှင်းလင်းအံ့ဟု တွေးတောဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး အခွင့်ကောင်းစောင့်ကာ ဓမ္မဉာဏဇာတာစန်းလင်ညံ့ချိန်တွင် အစာ၌ အဆိပ်ခပ်ကျွေးသဖြင့် အဆိပ်မိပြီး ကွယ်လွန်လေ၏။

မှတ်ချက်။ မြန်မာရာဇဝင်အကျဉ်းချုပ်၌ ရတနား ၂-ပါးတို့ကို တစ်ပါးပါးတို့ နန်းတင်ရန် အကြံရှိ၏။ ပည်သည့် ရတနားတူ ရှေးချယ်ရန် မဆုံးဖြတ်နိုင်သောအခါ ရတနားတို့ ဆွမ်းခံအလာတွင် သပိတ်တစ်လုံးတွင် ဆွမ်းထည့်၍ ကျန်သပိတ်တစ်လုံးတွင် ပုဆိုးတစ်ထည်နှင့် မင်းပြောက်တန်ဆာ အတုလုပ်၍ ထည့်ထားပြီး၊ မင်းဖြစ်ထိုက်သောသူ ရစေသတည်းဟု အမိဋ္ဌာန်ပြုထားပေ၏။ ပုဆိုးအစရှိသော သပိတ်ကို

ဓမ္မဓရ ရ၍ လူထွက်ပြီး ဘုရင့်သမီးတော်နှင့် ထိမ်းမြားသည်။]

ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ဓမ္မဓရအား ခါးခါးသီးသီး ငြင်းဆန်ခဲ့သော သမီးတော်ကြီး နဲတကာထော်ကို “ဒိတာရဒေဝီ” ဟု ဘွဲ့ပေးသနားတော်မူ၍ အမှုတော်ကို သက်စွန့်ကြီးပမ်းထမ်းရွက်ရင်း ကွယ်လွန်ရှာသူ စစ်သူကြီး ဗညားဩဇာသား မြို့တန်ဗညားအိန်နှင့် လက်ဆက်ထိမ်းမြားပေးလေ၏။ မဟာနွယ်ဘွား၊ မင်းမြေး၊ မင်းသွေး တို့ ထိမ်းမြားခြင်းဆိုင်ရာ ဓလေ့ထုံးစံအတိုင်း လက်ထပ်ပေးတော် မူခဲ့လေ၏။ အမြော်အမြင်ရှိသော ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သမက် တော် ဗညားအိန်ကိုခေါ်၍ ဤသို့မိန့်လေ၏။

“ပုသိမ်မြို့သည် စစ်လင်းခရီးသာလှ၏။ ရတနာပူရ အင်းဝ မှ ရာမညတိုင်းအားလုံးကို လုပ်ကြံရန် စုန်ဆင်းလျှင် လွယ်ကူလေ သည်။ ... သူလျှိုတမန်အထောက်တော်တို့ထံမှလည်း အင်းဝကို စိတ်မချရကြောင်း စာလွှာရောက်သည်။ ... သို့ကြောင့် သမက် တော်နှင့် သမီးတော်တို့ ပုသိမ်သို့သွား၍ မြို့ရိုးမြို့တာ ကြံ့ခိုင်စွာ ပြုပြင်စံနေရမည်။” ဟူ၍ အမိန့်တော် ချမှတ်လေ၏။ အမှန်ကား သမီးတော်ကြီး နဲတကာထော်နှင့် သမက်တော်တို့အား အပါးတွင် မထားစေလိုရင်းလည်း အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်လေ၏။ ဘုရင်မကြီး

အကြံစည်၌ ယင်းတို့ကို အဝေးသို့ ပို့ပြီးလျှင် သမီးတော်ငယ် နဲတကာသင်နှင့် ဓမ္မဓရတို့အား လက်ထပ်ပေး၍ အိမ်ရှေ့အရာ နှင်းရန် ဖြစ်လေ၏။ နန်းတွင်း အနှောင့်အယှက်ပေးမည့် အဟန့် အတားတို့ကို ဖယ်ရှားပစ်ခြင်းပင် ဖြစ်လေ၏။

ဘုရင်မကြီး၏ မိန့်တော်မူချက်ကို သမက်တော် ဗညား အိန်လည်း ရှေ့တော်တွင် ဆိတ်ဆိတ်နေပြီး၊ အိမ်တော်သို့ ပြန် ရောက်ကာမှ မိမိကြင်ယာတော်အား “မယ်တော်သည် ငါတို့အား အဝေးသို့ အရောက်ပို့ပြီး ဓမ္မဓရလူထွက်ကို ညီမတော်နှင့် ထိမ်းမြား ၍ နန်းအပ်ရန် အကြံရှိတော်မူလေသည်။ နှမတော်မည်သို့ ကြံ မည်နည်း” ဟု ဆိုတော်မူလေ၏။ ကြင်ယာတော်နဲတကာထော် ကလည်း “မယ်တော်ကြံလေသည်ကိုသိ၏။ ကျွန်မတို့ အဘယ်သို့ ပြုလျှင် ကောင်းလေမည်နည်း” ဟု ဆိုပြန်လျှင် ဗညားအိန်သည် ...

“ရှိစေတော့ ချစ်နှမ၊ ငါတို့မယ်တော်ခြေရင်း၌ နေရခြင်း သည် မြူးမိသော ငါးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အကြံတုံး၊ ဉာဏ်တုံး၊ လူစွမ်း လူညွန့်တုံး ရှိလှ၏။ ပုသိမ်တွင်နေရလျှင်ကား လွတ်လပ် မည်ဖြစ်၍ ရဲမက်ဗိုလ်ပါ ဝုရုံးသိမ်းသွင်းပြီးမှ ပုန်ကန်ရလျှင် ဝံ့ကြ မည်မဟုတ်။ ... ငါတို့ ပုသိမ်သို့သွားရလျှင် ဆင်တော်ပြည်ကွပ်နှင့်

သူ့ရဲ့ကောင်း သမိန်ဗရမ်းကို ထည့်အပ်ရန်သာ သံတော်ဦးတင်လေ”
ဟု ဆိုလေ၏။

ဝိဟာရဒေဝီလည်း ဝန်ခံ၍ မယ်တော်ဘုရင်မကြီးထံ
ဝင်ရောက်ခစားပြီး-

“ကျွန်တော်မတို့ ပုသိမ်သွားရမည်ဖြစ်လျှင် လိုအပ်သမျှကို
သနားတော်မူပါမှ သွားနိုင်ပါမည် မယ်မယ်ဘုရား”

“ကဲ ... သမီးတော် ဘာလိုပါသနည်း၊ ဆိုသည်ကို
လျှောက်တင်လော့”

“အခြားမဟုတ်ပါ။ ဆင်တော်ပြည်ကွပ်နှင့် သူ့ရဲ့ကောင်း
သမိန်ဗရမ်းကိုသနားသဖြင့် ပေးအပ်တော်မူပါ။ အကယ်ပင် အင်းဝ
သားတို့ မွန်တို့ကို ထိပါးလာသော်-ဤနှစ်ဦးသာ မိမိတို့ခံတပ်
သဖွယ် ခုခံနိုင်စွမ်းရှိမည် ထင်ပါသည်။”

ဘုရင်မလည်း ခေတ္တမျှ တွေဝေသွားပြီးနောက် “အသို့
ရှိလျှင် ယူစေ”ဟု အမိန့်တော် ချမှတ်လိုက်လေ၏။ သမီးတော်
ကြီးလည်း ဝမ်းမြောက်စွာ ရှေ့တော်မှထွက်၍ပြန်ပြီး၊ အဆောင်
တော်သို့ရောက်လျှင် ဗညားအိန်အား အကြောင်းကြားရာ ဗညား
အိန်လည်း လက်ရုံးတန်း၍ “ဘုန်းစွမ်းနှင့်လူစကို ပြကောင်းတော့
မည်”ဟု ကြုံးဝါးလေ၏။

ရက်များမကြာမီ သမီးတော်နှင့် သမက်တော်တို့သည်
ဘုရင်မကြီး၏ အမိန့်တော်အတိုင်း ဆင်တော်ပြည်ကွပ်နှင့် သူ့ရဲ့
ကောင်းသမိန်ဗရမ်းတို့ကိုယူကာ ... မိမိတို့နှင့် ဩဇာညောင်း
သော အမတ်၊ စစ်သည်အနည်းငယ်တို့ကို ခေါ်ယူ၍ ပုသိမ်သို့
သွားရောက်စံကြလေ၏။

အရေး ရထားသည့်အတိုင်း ဝင်ရောက်ခစားပြီးသော် ဤသို့လျှောက် တင်လေ၏။

“မယ်တော်သည် သားတော်အား မင်းပြုစီမံမည်ဟု မိန့် တော်မူဖူးပါသည်။ ... ပြည်စွယ်ပြည်အားဖြစ်သော ဆင်တော် ပြည်ကွပ်နှင့် သူရဲကောင်း သမိန်ဗရမ်းတို့ကို သမီးတော်နှင့် သမက် တော်တို့သို့ အပ်တော်မူသည်မှာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာဖြစ်တော့သည်။ ဤသူတို့ ပုန်ကန်ခြားနားလျှင် အခက်တွေ့ဖွယ် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ ဤအရေးကိုတွေ့၍ သားတော်စိုးရိမ်စိတ် မအေးပါ”

ထိုအခါ ဘုရင်မကြီးက

“ဦးသား၊ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာအကြောင်းမရှိ၊ စစ်တိုက်ရန်လည်း မလို၊ ဥပါယ်တမူနှင့် စိမံတတ်သို့သာ လိုပေသည်။ စိမံတတ်သော် နဖားကြိုးထိုး၍ ဝင်သကဲ့သို့ ... မိမိဆွဲရာသို့ ရောက်လိမ့်မည် သားတော်”ဟု ဖျောင်းဖျ မိန့်ဆိုသဖြင့် ဓမ္မဓရသည် အဓိပ္ပာယ် လေးနက်လှသော ဘုရင်မကြီး၏စကားကို စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်သားထား လိုက်လေသည်။ ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုသည်လည်း တိုင်းရေး ပြည်ရေးကို သုံးသပ်လျက် အချိန်ဆွဲမနေတော့ဘဲ ညီလာခံတစ်ရက် ၌ မှူးမတ်အစုံအညီတို့အား ဤသို့မိန့်လေ၏။

“ငါ၏သမီးတော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီနှင့် သမက်တော် ဗညား

ဓမ္မဓရမှ ဓမ္မစေတီဖြစ်ခြင်း

သမက်တော်ဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်နဲတကာထော် (ဝိဟာရဒေဝီ)တို့သည် ပုသိမ်သို့ ဆိုက်ရောက်စံနေ၍ မကြာမီ အချိန်တွင်းမှာပင် ဗညားအိန်သည် အကြံတော်ရှိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း မြို့ပြ၊ ကျွဲမြောင်းတို့ကို အထူးတလည် ခိုင်ခန့်စွာ ပြင်ဆင်၍ သူရဲ၊ သူခို၊ လူသူဟူသမျှ ရရာတို့ကို စုဆောင်းလေ၏။ တံသာဝတီ ၌ ကျန်ရှိသေးသော ကြံရာပါအမတ်စစ်သူကြီးတို့နှင့်လည်း အတွင်း ကြိတ် ဆက်သွယ်ကမ်းလှမ်းလေ၏။

ထိုသို့သောအကြောင်းများကို တံသာဝတီသို့ သတင်း သိုးသိုးသန်သန် လွင့်လာရာ ... ဓမ္မဓရလူထွက်သည် အချိန် မရွေး ဘုရင်မကြီးရှေ့တော်သို့ ဝင်ထွက်ခစားနိုင်သည့် အခွင့်

အိန်တိုအား ပုသိမ်မှာနေ၍ အင်းဝ၏စစ်အခြေအနေကို စောင့်ကြည့် အကဲခတ်ရန် စေလွှတ်ခံနေစေသော်လည်း၊ သမီးတော်ရော သမက် တော်ပါ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို စောင့်သိရှိဆေတော်မူခြင်း မရှိ၊ ငါ့အားခြားနားရန် ပုသိမ်မြို့ကို အခိုင်အလုံပြု၍ ငါ၏ကျေးတော်ရင်း၊ ကျွန်တော်ရင်းတို့ကိုပင် ဘက်တော်သို့ သွေးဆောင်ခေါ်ယူတော် မူလေသည်။ ... ငါ၌လည်း ပြည်တွင်းရေး မလုံလောက်၊ ကိုယ်စား တော်အဖြစ် ယုံကြည်အားထားရမည့်သူမရှိ ...။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မဓရရှင်လူထွက်ကို သမီးတော်အငယ် ခဲတကာသင်နှင့် ထိမ်းမြားတော်မူပြီး၊ အိမ်ရှေ့အရာနှင့်၍ ပြည်တွင်း ရေးစီမံစေမှ သင့်တော့မည်” ဟု မိန့်တော်မူလေသည်။

မှူးမတ်တို့သည်လည်း ဘုရင်မကြီး၏အလိုတော်ကို လိုက် လျော့စွာ ကြေချမ်းဝမ်းမြောက်ဟန်နှင့် သင့်လျော်ကြောင်း လျှောက် တင်ကြလေ၏။ ဘုရင်မကြီးလည်း မှူးမတ်တို့နှင့် ညီညာသဖြင့် ဝမ်းမြောက်တော်မူပြီး၊ မင်္ဂလာနေ့ရက် ရွေးချယ်တော်မူ၍ မဟာ နွယ်ဖွား မင်းမြေးမင်းသွေးတို့ ထိမ်းမြားတော်မူသည့် အစီစဉ် အတိုင်း သမီးတော်ငယ် ခဲတကာသင်ကို ဓမ္မဓရလူထွက်နှင့် ခုံဘက် ထိမ်းမြားပေးတော်မူလေ၏။ သမီးတော်ငယ်အား ရာဇဒေဝီဟူသော ဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်၍ သမက်တော်ဓမ္မဓရအား “ဓမ္မဓေတီ” ဟူသော

ဘွဲ့ကိုချီကာ အိမ်ရှေ့အရာထားတော်မူလေ၏။

“ဓမ္မဓေတီ” ဟူသော ဘွဲ့အမည်အဓိပ္ပာယ်ကား ... ဓမ္မ (ပိဋကတ်သုံးပုံတရားအနှစ်ကို သိသောကြောင့်) ... ဓေတီ ... (လူတို့ပူဇော်ရာဖြစ်၍) ဓမ္မဓေတီခေါ်သည်။

ဓမ္မဓရ ရှင်လူထွက်အား မှူးကြီးမတ်ရာ၊ စစ်သူကြီးတို့ လေးစားယုံကြည်အားကိုးထိုက်စေရန် ဘုရင်မကြီးသည် ဥပါယ် တမျှင့်မှုသော ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူကြောင်း တွေ့ ရသည်။ ဘုရင်မကြီးနှင့် ဓမ္မဓရတို့ အတွင်းကြိတ်ကြဲ၍-

ဘုရင်မကြီး၏ အကြံအစည်အတိုင်း၊ မှူးမတ်စစ်သူကြီး တို့ကို အပြစ်ရှာ၍ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းပြုရာ၊ အကယ်ထင်မှတ် ကြသော ဆရာတော်၊ သံဃာတော်ကြီးများ တောင်းပန်သော်လည်း မရ၊ နောက်ဆုံး ဓမ္မဓရမှ စေတနာကောင်းထားဟန်နှင့် ဝင်ရောက် တောင်းပန်မှ အဖမ်းဆီးအချုပ်နှောင်ခံရသော အမတ်စစ်သူကြီးတို့ လွတ်မြောက်ကြရာ ... ဓမ္မဓရ၏ကျေးဇူးကို မမေ့နိုင်အောင် ဖြစ်ကြ ကုန်၏။

ဓမ္မဓရကလည်း ယင်းတို့ကို ရွှေမော်စောစေတီပေါ်သို့ ခေါ်၍ အမတ်စစ်သူကြီးတို့သည် မိမိအား “မင်းအဖြစ်သို့ ရောက် အောင် စောင်မကြရန်” သစ္စာခံစေကြောင်း ပြုလေ၏။

ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုကား ဓမ္မဓရ “ဓမ္မဓေတီ”မင်း အဖြစ်သို့ ရရန် တစ်တစ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုတို့ကား အကွက် ကျစွာ ရှိလေ၏။ ထို့အပြင် ဓမ္မဓေတီ၏ပြိုင်ဘက် တစ်ဦးသည်လည်း ထပ်မံရှိသေးလေ၏။ ယင်းမှာ သမက်တော် ဗညားအိန်ဖြစ်ပြီး၊ ယင်းကို အကွက်ကျစွာ လှည့်စားပြားယောင်း၍ သုတ်သင်ရှင်းလင်း မှသာလျှင် ဟံသာဝတီထီးနန်းအား ဓမ္မဓေတီမင်းသည် လွတ်လွတ် ကျွတ်ကျွတ် တက်ရောက်စိုးစံနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဓမ္မဓေတီလည်း ဗညားအိန်၏ ပုန်ကန်ခြားနားလာမည့် အရေးကို ကြိုတင်စိုးရိမ်လျက်ပင် ရှိလေ၏။

ရန်ဆူးရန်ငြောင့်တို့အား သုတ်သင်ခြင်း

ဟံသာဝတီပဲခူး၌ ဓမ္မဓရရှင်လူထွက်အား ခယ်မတော် နဲတကာသင်နှင့် ထိမ်းမြားပေး၍ အိမ်ရှေ့အရာအပ်နှင်းသည့် အကြောင်းကို သမက်တော်ဗညားအိန် ကြားသိ၍ မကျေမချမ်း ဖြစ်လေရာ ... ပုသိမ် ၃၂-မြို့အတွင်းရှိ လူသူတို့ကို သစ္စာခံ ဝေ၍ ဟံသာဝတီကို တိုက်ဖျက်လုယူရန် ကြိုးစားသော အစီအမံကို ပြုလေ၏။

ထိုသတင်းကို ဟံသာဝတီမှ ဘုရင်မကြီး ကြားသိလေလျှင် ဓမ္မဓေတီအား ခေါ်ယူတိုင်ပင်လေ၏။ ပုသိမ်စားဗညားအိန်၏ အစီ အမံကို မည်သို့ပြုကြအံ့နည်းဟု မေးတော်မူရာ -
ဓမ္မဓေတီက

“မယ်တော်ဘုရား၊ တံသာဝတီသည် ယခုအခါ အင်အား မဲ့လှပါသည်။ ပြည်စွယ်ပြည်အားဖြစ်သော ဆင်တော်များနှင့် သူ့ရဲ့ ကောင်းတို့လည်း မရှိချေ။ ... ထို့ကြောင့် မယ်တော်မိန့်တော်မူ ပူးသော ဥပါယ်တမျှင်ကို သုံးမှဖြစ်ပေမည်”ဟု လျှောက်တင်လေ၏။

“အဘယ်ကဲ့သို့သော ဥပါယ်တမျှင်ကို သုံးကြမည်နည်း”

“ဤသို့ သားတော်စဉ်းစားမိပေသည်။ မယ်တော်ဘုရား သည် သူတို့ပုန်ကန်ခြားနားမည့် အစီအရင်ကို မသိဟန်ပြု၍ ရှေးကထက် မြတ်နိုးကြင်နာဟန် ပြုတော်မူပါ”

ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုလည်း သဘောပေါက်လျှင် မကြာမီ မှာပင် သမက်တော်နှင့် သမီးတော်တို့ ကြိုက်နှစ်သက်တတ်သော တံသာဝတီထွက် သစ်သီးဝလံကောင်းများနှင့် အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်တော်ချည်တို့ကို အမှာစာနှင့်အတူ ပုသိမ်သို့ ပို့လေ၏။ အမှာစာတွင် ...

“သမက်တော်နှင့် သမီးတော်တို့ ကျန်းမာစေလိုပါသည်။ မယ်တော်သည် အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုယူရန် ဆန္ဒအမြဲကိန်း ပါသည်”ဟု ဖော်ပြပါရှိလေ၏။

သမက်တော်ဗညားအိန်နှင့် သမီးတော်ဝိဟာရဒေဝီတို့လည်း အမှာစာအတိုင်း ကိုးစား၍ ပုန်ကန်ခြားနားရန် ကြံစည်ထားသမျှ

တို့ကို ဆိုင်းငံ့ပြီး နေပြန်လေ၏။

ယင်းနောက် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ဆက်သားဖြင့် အမှာစာထပ်မံ၍ စေပြန်လေ၏။ ယင်းအမှာစာတွင် -

“သမက်တော်နှင့်သမီးတော် ...

မယ်တော်နှင့် ကွဲကွာကြသည်မှာ ကာလအတန်ကြာ လေပြီ။ မယ်တော်သည် သမီးတော်အား အောက်မေ့လွမ်းဆွတ် ခြင်းဖြင့် ကိုယ်လက်မကျန်းပမာရှိပါသည်။ အဆောတလျှင်လာ၍ အတူပွဲတော်တည်ရမှ စိတ်ချမ်းသာတော်မူမည်ထင်သည်”

ဟု ဖော်ပြပါရှိလေ၏။

သမီးတော်ဝိဟာရဒေဝီလည်း မယ်တော်၏စာကို ဖတ်ရှု ပြီးသော် စိတ်လက်မချမ်းသာ ဖြစ်လေ၏။ ကြင်ယာတော်ဗညားအိန် ကို မယ်တော်၏ခြေရင်းသို့ အရောက်သွားကြရန် တိုင်ပင်သော အခါ ဗညားအိန်သည် မိမိပြုမှားထားသော ကိစ္စရပ်များကို ဘုရင် မကြီးကြားသိတော်မူပြီးဖြစ်ကြောင်း ရိပ်မိမည်ဖြစ်၍ အစိုးရိပ် ဖက်လျက် မသွားလိုပေ။

ဝိဟာရဒေဝီအား ဤသို့ပြောလေ၏။

“မယ်တော်သည် ငါတို့အား သွေးဆောင်ခေါ်ယူသည် ထင်၏။ မသွားလို ချစ်နှမ ...”

ဗညားအိန်က ငြင်းဆိုသည်။

ဝိဟာရဒေဝီလည်း ဘုရင်မကြီး၏ အသွေးသားရင်းဖြစ် သဖြင့် “စိုးရိမ်ရန် မလိုပါမောင်တော်၊ မယ်တော်၏မူလအလျင် စာတစ်စောင်တွင် (အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုယူမည်)ဟု ပါသည် မဟုတ်ဘဲလော ... ဟံသာဝတီကိုမောင်တော်မလိုက်လျှင် မယ်တော် အထင်လွဲ၍ စိတ်ဆင်းရဲပေမည်”

ဟုဆိုကာ အထပ်ထပ်ပူဆာသဖြင့် ဗညားအိန်လည်း မလွဲသာ၍ ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။ နောက်များမကြာမီရက်၌ ဗညား အိန်နှင့် ဝိဟာရဒေဝီတို့လည်း ရဲမက်ဗိုလ်ပါတို့ကို စုရုံးကြ၍ ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်၊ လုံခြုံအောင် စီရင်ပြီးသော် ... ကတ္တူ၊ လွန်းကြင်၊ ရဲလှေတို့ ဝန်းရံ၍ ပုသိမ်မှထွက်ကာ ဟံသာဝတီသို့ လာကြလေ၏။

ဗညားအိန်နှင့် ဝိဟာရဒေဝီတို့ ဟံသာဝတီဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်ကြလျှင် မယ်တော်ဘုရင်မ အကြိုလွှတ်ထားသော မှူးမတ် တို့က ကောင်းစွာကြိုဆိုပြီး၊ မယ်တော်ဘုရင်မပေးအပ်သော ရာဇ သံကို ဆက်သလေ၏။

ရာဇသံတွင်ကား ...
သမီးတော်...

မယ်တော်တွေ့မြင်တော်မူလိုလှ၍ အလျင်အမြန် ဝင်ရောက် ခစားရမည်။ ခစားသည့်အခါလည်း သမီးတော်တစ်ပါးတည်း ဖြစ်ရမည်”ဟု ပါရှိလေ၏။

ဝိဟာရဒေဝီလည်း ရာဇသံအတိုင်း နာခံ၍ ကြင်ယာတော် ဗညားအိန်အား ဟံသာဝတီဆိပ်ကမ်းတွင် သတိပီရိယနှင့် နေရပ်ရန် မှာထားခဲ့ပြီး လိုက်ပါသွားလေ၏။ နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် ဘုရင် မကြီးသည် သမီးတော်ကိုဖက်၍ ရှိုက်ကြီးတင် ဝိုရိုက်တော်မူ၏။ သမီးတော်ကလည်း ငိုယိုလေ၏။

ထို့နောက် ဘုရင်မကြီးက ...

“သမက်တော် ဗညားအိန်သည် သူ့စိမ်းပီပီ ရက်စက် တော်ကားလှသည်။ သမီးတော်ကပါ လင့်အလိုသို့လိုက်၍ အနန္တ ကျေးဇူးရှင်ကို စိတ်ဆင်းရဲမြို့ငြင်အောင် ပြုလုပ်လျှင် ဘုန်းကံသေး လိမ့်မည်”ဟု မိန့်ဆိုရာ ဝိဟာရဒေဝီလည်း မိမိတို့ ပုန်ကန်ခြားနား ရန် အကြံရှိခဲ့သည်ဖြစ်၍ ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။

ဘုရင်မကြီးလည်း အခွင့်သင့်သည်နှင့် သမက်တော်နှင့် သမီးတော်တို့ အမျိုးမျိုး ပြုပွားပုံတို့ကို အလုံးစုံကြားသိကြောင်း မြန်ပြောင်းပြောဆို၍ ဝိဟာရဒေဝီအား သမက်တော်ရှိရာ ဟံသာဝတီ ဆိပ်ကမ်းသို့ ပြန်ခွင့်မပြုဘဲ အပါးတော်တွင် အမြဲခစားရန် အစောင့်

အကြပ်တို့နှင့် ကြပ်တည်းစွာ ထားလေ၏။ ထိုတော့မှ ဝိဟာရ ဒေဝီလည်း မယ်တော်ဘုရင်မကြီး၏ ဥပါယ်တမျှင် တံသာဝတီသို့ ခေါ်မှုကို သဘောပေါက်လေတော့၏။

ဘုရင်မကြီးသည် သမက်တော်ဗညားအိန်ကိုလည်း ဆိပ်ကမ်းမှ မြို့တွင်းသို့ မလာနိုင်စေရန် မွေစေတီအား အစောင့်အကြပ်-ကြပ်တည်းစွာဖြင့် စောင့်ကြည့်ရန် တာဝန်ပေးခဲ့လေသည်။ ဗညားအိန်၏ အစာအဟာရအတွက်ကိုမူ ဝိဟာရဒေဝီက စိုးရိမ်တော်မူသဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်သော အစားအစာများကိုသာ ပို့နိုင်ရန် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးအား ခွင့်တောင်းလေ၏။

မယ်တော်ဘုရင်မလည်း ခွင့်ပေးတော်မူသဖြင့် ဗညားအိန် ထံသို့ တစ်နေ့လျှင် ၃-ကြိမ်၊ တံဆိပ်လက်ရာ အမှတ်အသားနှင့် ဘက်တော်သားတို့ကိုသာ အလှည့်ကျ ပို့လွှတ်စေ၏။ ဗညားအိန်လည်း ဝိဟာရဒေဝီ၏ အမှာအထားအတိုင်း၊ ပို့လွှတ်လာသော အစာပွဲတော်တို့ကို ဝိဟာရဒေဝီ၏တံဆိပ်လက်ရာ ဟုတ်မဟုတ်ကို စစ်ဆေးပြီးမှ စားသောက်သည့်အပြင် အစစအရာရာတွင် သတိစိရိယကြီးစွာဖြင့် နေလေ၏။

ဗညားအိန် တံသာဝတီဆိပ်ကမ်း၌ အကျယ်ချုပ်ကျသကဲ့

သို့ရှိစဉ် အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီသည် ဘုရင်မကြီး မိန့်ဆိုဖူးသော “နဖားကြီး ထိုးသကဲ့သို့၊ မိမိငှာသို့ ရောက်စေရမည်” ဆိုသည့် စကားကို သတိရမိလေ၏။ ဗညားအိန်အား ယခုအချိန် သုတ်သင်ရှင်းလင်းပစ်လျှင် မိမိအား ရှေ့တွင် ပိတ်ပင်တားဆီးမည့်သူဟူ၍ မရှိနိုင်တော့။ မိမိနှင့် ဘုရင်မကြီးတို့ ရည်ရွယ်ရင်းသို့လည်း တိုင်ချေမည်ဟု ကြံစည်ပြီးသော် ဗညားအိန်အား အစာအဟာရ ပို့သွင်းရသူ ဝိဟာရဒေဝီ၏ ကျွန်ယုံတို့ကို အရောဝင်ကာ ... ရတနာလက်ဝတ်လက်စားများ ပေးကမ်းပြီး ဗညားအိန်၏ပွဲတော်စာတွင် အဆိပ်ခတ်စေ၍ ဝိဟာရဒေဝီ၏ တံဆိပ်လက်ရာနှင့်လည်း မခြားအောင် ပြုစေရာ ... ဗညားအိန်လည်း ကြင်ယာတော်ပေးပို့သော ခါတိုင်း အစားအစာမျိုး ထင်မှတ်ကာ စားသောက်မိလေသဖြင့် အဆိပ်မိပြီး ကွယ်လွန်လေ၏။

ဗညားအိန်ကွယ်လွန်မှ မွေစေတီသည် ဘုရင်မကြီးအား မိမိ၏လုပ်ကြံမှုဖြင့် ဗညားအိန်ကွယ်လွန်ကြောင်း လျှောက်တင်လေရာ၊ ဘုရင်မကြီးလည်း ဆိတ်ဆိတ်နေပြီးသော် အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီသို့ပင် လွှဲအပ်သင်္ကြိုတ်စေလေ၏။ မွေစေတီမင်းသည် ဗညားအိန်အား မင်းခမ်းမင်းနားအတိုင်း ကောင်းမွန်စွာ သင်္ကြိုတ်ပေးလိုက်လေသည်။

ဓမ္မစေတီလည်း မိမိရှေ့တွင် ပိတ်ဆို့ဟန် တားနိုင်သော ရန်သူတူသမျှ မရှိလေတော့ပြီဟု မှတ်ယူလျက် အမှုတော်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းရွက်ရန် ဘုရင်မကြီးအပါးတွင် မပြတ်ခစားလေ၏။

ကျိုက်မရောစေတီမှ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု ပုံတော်၊
ဆရာဦးဘထန်လက်ရာ

အိမ်ရှေ့မင်း ဓမ္မစေတီနှင့် ဝိဟာရဒေဝီ

ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပုသည် သမက်တော်ဗညားအိန် ကံတော်ကုန်ခြင်းသည် လေနာရောဂါကြောင့် စားတော်မခေါ်နိုင် ရှာဘဲ နောက်ဆုံးတွင် ဆုံးပါးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖုံးဖုံးပိပိဖြင့် သမီး တော်ကြီး ဝိဟာရဒေဝီအား အသိပေးခဲ့သည်။ လောကဓံကို မလွန် ဆန်နိုင်ကြသည့် သေခြင်းတရားဖြစ်သဖြင့် ရက်လကြာရှည်စွာ ပူဆွေး မနေရန် ဖျောင်းဖျတော်မူလေသည်။

အလောင်းကိုလည်း ကောင်းမွန်စွာဖြင့် အိမ်ရှေ့မင်း ဓမ္မ စေတီကိုယ်တော်တိုင်း ကြပ်မတ်သင်္ဂြိုဟ်ပြီးကြောင်း အသိပေးခဲ့၏။

ဝိဟာရဒေဝီလည်း ကြင်ယာတော်၏စကားကို နားမထောင်ဘဲ တံသာ
 ဝတ်သို့ လာခဲ့ခြင်းမှာ မှားမှန်းသိလေ၏။ ကြင်ယာတော် ကံကုန်
 ခြင်းမှာလည်း သွေးရိုးသားရိုး ဟုတ်ပါလေစတု သံသယရှိလေသည်။
 အထူးသဖြင့် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးနှင့် ဓမ္မစေတီတို့အပေါ် သံသယ
 ဝင်မိသော်လည်း နှမတော်၏ ကြင်နာဖေးမမှုကြောင့် စိတ်မပြိုလဲ
 ခဲ့ပေ။

ဘုရင်မကြီးလည်း သမီးတော်ကြီးအား ဤသို့ ဖျောင်းဖျ
 ဆုံးမတော်မူပြီး၊ ရှေ့အနာဂတ်ခရီးကို နေရာတကျဖြစ်စေရန် ဤသို့
 မိန့်ဆိုလေသည်။

“သမီးတော် ... ဗညားအိန်လည်း ကွယ်လွန်ခဲ့ပြီး
 ဖြစ်၏။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ထိမ်း၍ အပူငြိမ်းပြီး၊ ရှေးမင်းကောင်းတို့၏
 ထုံးတမ်းအတိုင်း အိမ်ရှေ့မိဖုရားကြီးအဖြစ်ကို ယူရန်သာ ရှိလေပြီ”

နန်းစလေ့ထုံးစံအတိုင်း ရှိလေသဖြင့် ဝိဟာရဒေဝီသည်
 ခတ်မဆိတ်နေလေ၏။ မယ်တော်၏လက်ခုတ်တွင်းမှ ရေဖြစ်နေ
 ပြီတည်း။

မကြာသော အခါသမယ၌ပင် ဘုရင်မကြီး ရှင်စောပု၏
 စိတ်ပေးမှုဖြင့် အခါ၊ ရက်နေ့ကောင်းတွင် သမက်တော် အိမ်ရှေ့မင်း

ဓမ္မစေတီနှင့် ထပ်မံထိမ်းမြား၍ အိမ်ရှေ့မိဖုရားကြီးမြှောက်ခြင်း
 ခံရလေ၏။ နှမတော်ငယ်မှာ ကျေကျေနပ်နပ်ဖြင့် အပ်မတော်အား
 နေရာပေးလေသည်။

ဓမ္မစေတီသည် ဝိဟာရဒေဝီကို လက်ဆက်ရသော်လည်း
 ကျေနပ်ဟန်မရှိမှန်း သိလေ၏။ ဝိဟာရဒေဝီမှာလည်း ယခုအခါတွင်
 မယ်တော်ဘုရင်မကြီး၏အမိန့်ကို မလွန်သာ၍ မည်သို့မျှ မဆို
 သော်လည်း ... မင်္ဂလာဘိတ်သိက်သွန်းမြှောက်ပြီးသော နောက်
 တစ်ရက်၌ပင် ဟံသာဝတီပဲခူးမှ ဒဂုန်သို့သွားရန် ခွင့်ပန်ခဲ့လေ၏။

ဒဂုန်၌ ဆံတော်ရှင်ရွှေတိဂုံစေတီတွင် မိမိ၏ ၄ တောင်
 ကျော် ရှည်လျားသော ဆံပင်တို့ကို ဖြတ်လျှုပြီး သံသရာ၌
 ကျင်လည်သမျှတာလပတ်လုံး မောင်တော်ဗညားအိန်နှင့်သာ
 တွေ့ဆုံပေါင်းစပ်ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို
 တစ်ဆင့်စကားဖြင့် ဓမ္မစေတီအိမ်ရှေ့မင်းကြားလေလျှင် စိတ်မကောင်း
 ကြီးစွာဖြင့် မယ်တော်ဘုရင်မကြီးထံ ဝင်ရောက်ခံစား၍ အကြောင်းစုံ
 တင်လျှောက်တော် မူလေ၏။

“မယ်တော်ဘုရား၊ သမက်တော်ဗညားအိန်ကို သတ်မိခြင်း
 သည် ဝိဟာရဒေဝီ၏ ရန်ပြီးပွဲခြင်းကိုခံရန် ပြုမားသကဲ့သို့ ရှိတော့
 သည်”

ဓမ္မစေတီသည် ညည်းညည်းညာညာ ပြောလေ၏။

“အို ... သားတော် နှလုံးပူဆာ မဖြစ်ပါလေနှင့်၊ သမီးတော်ကြီးအား မယ်တော်ဖျောင်းဖျပေးပါမည်”

ဤသို့ဆိုကာ ဒုဂ်နတွင် စံနေသောသမီးတော်ကြီး ဝိတာရဒေဝီအား အဆောတလျှင် ပြန်ခေါ်တော်မူပြီး၊ အိမ်ရှေ့မင်း၏ စံအိမ်တော်တွင် အမြဲနေစေလေ၏။

ဝိတာရဒေဝီလည်း ... “မိမိခန္ဓာကိုယ်ကိုသာ ဓမ္မစေတီရလျှင် ရသော်လည်း၊ မိမိနှလုံးသားမှ အချစ်ကို ဘယ်သောအခါမှ မရလေ” ဟု စိတ်အားလျှော့လျက် ပြုသမျှ နုရရှာလေတော့သည်။ ဓမ္မစေတီကား ညီအစ်မနှစ်ပါးစလုံးကိုပင် လေးစားချစ်ခင်၍ တပြေးညီ ဆက်ဆံတော်မူလေ၏။

တိုင်းရေးပြည်ရာ အထွေထွေတို့ကိုလည်း ဘုရင်မကြီးသည် ဓမ္မစေတီနှင့်သာ လွှဲအပ်ကာ ဆုံးဖြတ်စီရင်စေ၏။ ပညာရှိပျားမတ်တို့နှင့် နှီးနှော၍ လုပ်ဆောင်သင့်ရာရာတို့ကို ပြုစေ၏။ ထို့အပြင် မင်းကျင့်တရား ၁၀-ပါးနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်ရန်ကိုလည်း နည်းပေးလမ်းပြ၊ ဆိုဆိုပေးလေ၏။

ရှင်စောပုသည် တိုင်းရေးပြည်ရာကို စိတ်မဝင်စားလှ၊ ကုသိုလ်ရေးကိုသာ အေးချမ်းစွာ ဆောင်ရွက်လိုစိတ်ရှိသူဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်ကိစ္စအဝဝကိုလည်း အိမ်ရှေ့မင်းဓမ္မစေတီနှင့် တိုင်ပင်၍ ဆောင်ရွက်တော်မူလေသည်။

ထီးနန်းလွှဲအပ်ခြင်းခံရသော ဓမ္မစေတီ

သက္ကရာဇ် ၁၂၀-ပြည့်နှစ်၌ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် သက်တော် ၆၅-နှစ်တိုင်ခဲ့လေသည်။ အသက်အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်-အိုမင်းလာသည့်အတိုင်း ရတနာသုံးပါးကို ပိုမိုဆည်းကပ် လာလေသည်။ တံသာဝတီပြည်အဝှမ်းရှိ ဇရပ်၊ တန်ဆောင်း၊ ကျောင်းဂူ၊ စေတီ၊ ဘုရားစသည်တို့ကို ပြင်ဆင်တော်မူခြင်း၊ အသစ် ပြုလုပ်လှူဒါန်းခြင်းများပြုသည်။

ခေတ်ပြိုင်မြန်မာမင်းနှင့် အခြားသောတိုင်းနိုင်ငံအသီးသီး တို့မှလည်း ဘုရင်မကြီး အသက်အရွယ်ကြီးရင့်ခြင်းနှင့် ရတနာ သုံးပါးကြည်ညိုပုံ၊ သဒ္ဓါစေတနာထက်သန်ပုံတို့ကို ကြားသိရလေ

သဖြင့် ရိုသေလေးစားခြင်း ရှိကြပြီး၊ သဝဏ်လွှာ၊ ပဏ္ဍာလက် ဆောင်၊ ရတနာရွှေပန်း၊ ငွေပန်းတို့ကို ဆက်ကြကုန်၏။

သမက်တော်ဓမ္မစေတီအား ပြတ်ခစားစေပြီးသော် ရာဇ ဓမ္မနှင့်ဆိုင်သော မင်းကျင့်တရားတို့၏ မွန်မြတ်ပုံ၊ နိဗ္ဗာန်တံခါး ပွင့်ပုံတို့ကို ပြောဆိုဆုံးမတော်မူပြီး ထီးနန်းကို လွှဲအပ်တော်မူ လေ၏။ ဓမ္မစေတီမင်းအား ထီးနန်းလွှဲအပ်သောအခါ အချို့သော ပျားမတ်တို့က မနှစ်သက်။ အချို့က မင်းဆွေ၊ မင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ မင်းအဖြစ်တင်သည့်အတွက် မရိုမသေ၊ မချေမငံ ပြုကြလေ၏။ မထိပုံဖြင့် ပြုသူများလည်း ရှိကြလေ၏။ တံသာဝတီထီးနန်းဆက်မှာ ဗညားဦးမင်းမှ ယခုရှင်စောပု ဘုရင်မကြီးအထိ ရာဇာဓိရာဇ်၏ မင်းသွေးများသာ ဆက်လက်စိုးစံခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဓမ္မစေတီကား သာမန်အညကြဖြစ်ပြီး၊ ဘုရင်မကြီး သူ ကောင်းပြုသဖြင့် (စိုင့်ကော်၍ ခြုံပေါ်ရောက်သူ)တု မလေးမစား ပြောကြားသည်ကို ဘုရင်မကြီးသိတော်မူလေ၏။ ထိုပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် တံတားတွင် စိုက်ထူထား သော သစ်သားတိုင်တစ်ပိုင်းကို ယူစေ၍ ဘုရားဆင်းတုတော်အဖြစ် ထုလုပ်စေပြီးလျှင် ပျားမတ်တို့အား ပြလေ၏။

“ဤအရာသည် ဘာဖြစ်သနည်း”တုမေးသော်

“ဘုရားဆင်းတုတော်တစ်ဆူပါဘုရား”

အမတ်တို့လည်း တညီတည်း ဖြေလေ၏။

“အိမ်၊ တုတ်သကွယ် ... ယခုမှူးပြီး၊ မတ်ရာအများ တို့ ရှိခိုးဦးချကြသော ဆင်းတုတော်မှာ မနေ့ကပင် သင်နှင့် လူ အများတို့ ခြေဖြင့် နင်းကျော်သွားကြကုန်သော တံတားတစ်ခုမှ သစ်သားပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသစ်သားသည် ယခုကား ဆင်းတု တော်အဖြစ်နှင့် ရှိလေသော် သင်တို့ရှိခိုးဦးခိုက် မပြုတုံလော”

နန်းရင်ပြင်သည် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်လျက် ရှိလေ၏။ ဘုရင်မကြီးဆိုလိုရင်းစကားအနက်ကို ဤတံတားသစ်သားဖြင့် ထု လုပ်သော ဆင်းတုတော် ဥပမာက အဘယ်သို့ ရည်ညွှန်းကြောင်း သိကြကုန်လေ၏။ ဆင်းရဲသော အညါကြ သာမန်လူတစ်ဦး၊ ရဟန်း ရှင်ထွက်တစ်ဦးဖြစ်လင့်ကစား၊ ယခုသင်တို့၏ မင်းဒေကရာဇ်ဖြစ် လေသဖြင့် လေးမြတ်၊ ကိုးစား၊ သေဝပ်ညွတ်တွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထုံးတောင်းဥပမာတို့ဖြင့် ဆိုဆုံးမတော် မူလေ၏။

ဓမ္မစေတီလည်း မင်းဒေကရာဇ်တို့၏ ဘိသိက်ကို ခံယူ ပြီးသော် ရာဇဓမ္မမင်းကျင့်တရားနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်တော်မူလေသည်။ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုမှာ ထီးနန်းအား သမက်တော်ကို လွှဲအပ်တော် မူပြီးသည်နှင့် ရ-ရက်ပတ်လုံး အလှူအကြီးစွာ ပြုလုပ်တော်မူ

သည်။ သည့်နောက် ရဲမက်ဗိုလ်ပါအနည်းငယ်ဖြင့် ဒဂုန်သို့ ထွက်တော်မူရာ ... ပြည်သူပြည်သားအားလုံး အိုးအိုးကျွက်ကျွက် ဖြင့် ပူဆွေးကြကုန်လေ၏။

အချို့တို့ကလည်း ဘုရင်မကြီးနှင့်အတူ ဒဂုန်မြို့တော်သို့ လိုက်ပါလိုကြောင်း လျှောက်ထားကြလေသဖြင့် အပါအဝင်ဆောင်ခဲ့ပြီး ဒဂုန်ဆံတော်ရှင်စေတီ၏ အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်၌ မြို့သစ် နန်းသစ်တည်၍ စံနေတော်မူလေ၏။ နေ့စဉ်မပျက်လည်း ဒဂုံ ဆံတော်ရှင်စေတီအား ကုသိုလ်တော်ဝတ်မပြတ် ပြုလေ၏။

နန်းစွန့်ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုသည် ဒဂုံရွှေမြို့တော်၌ စံနေ တော်မူပြီးနောက်၊ ဆံတော်ရှင်စေတီမြတ်သို့ အမြဲကြွရောက်ဆည်း ကပ်ကာ စေတီတော်အောက် ပန်းတင်ကလပ်ခြေကို မြေအုတ် အင်္ဂတေတို့ဖြင့် ကိုယ်အလေးချိန်နှင့်အမျှ ရွှေပြားများခတ်ပြီးသော် ထီးတော်ဆပ်သွားပူးတိုင်အောင် ကပ်လျှောက်မူ၍ စေတီပတ်လည် တွင်လည်း ကျောက်ထီးများစိုက်ထူပြီးလျှင် မုခ်လေးမျက်နှာ၌ လှူအိန်းလေ၏။

ကျောက်ဆင်းတု၊ အုတ်ဆင်းတု၊ ကြေးဆင်းတုများကို လည်း သွန်းလုပ်လှူအိန်းတော်မူခြင်း၊ စေတီပတ်ဝန်းကျင်၌ အုန်း၊ ထန်း၊ သရက်၊ ပိန္နဲ၊ နဂွံ၊ မာလကာ စသည်အပင်များကို ဥယျာဉ်

တက် ကျွမ်းကျင်သူတို့နှင့် စီမံခိုက်ပျိုးလှူဒါန်းခြင်း စသည့် ကောင်းမှု တော်တို့ကို ပြုတော်မူလေ၏။ ဘုရားကြီး၏ ဝတ္တကမြေအတွက် လည်း ...

အရှေ့ဘက်တွင် ကျိက္ကနက်ဘုရားထံ
တောင်ဘက်တွင် ဓနုတ်ဘုရားအထံ
အနောက်ဘက်တွင် ပျောင်းပြာဘုရားအထံ
မြောက်ဘက်တွင် ငမိုးရိပ်ဘုရားထံ

တိုင်းတာ၍ အကျယ်အဝန်းများစွာ လှူဒါန်းတော်မူခဲ့လေ၏။ ဘုရင်မကြီးနည်းတူပင် ဓမ္မစေတီလည်း တံသာဝတီပဲခူး၌ စစ်ရေး ထက်၊ သာသနာရေးပြုပြင်မှုများကို အလေးပေးဆောင်ရွက်တော် မူသဖြင့် အေးချမ်းသာယာဝပြောလေသည်။

ဓမ္မစေတီမင်းသည် မိမိနန်းစံသည်နှင့် ထောင်ကျအကျဉ်း သားအားလုံးအား အပြစ်မှ ကင်းလွတ်ပေးခဲ့ခြင်း၊ ဘုရားကျောင်း ကန် ဇရပ်ပို့ကို ပြုပြင်ခြင်း၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတို့ကို ကူညီ စောင့်ရှောက်ခြင်း စသည်တို့ကို မပြတ်ဆောင်ရွက်လေသဖြင့် ပြည်သူ ပြည်သားတို့၏ ချစ်ခင်လေးစားမှု ရလေ၏။ ဓမ္မစေတီမင်းမှာ မူလကပင် ပိဋကတ်ကျမ်းတတ်မြစ်သဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏သာသနာတော် နှင့် လွဲမှားဆန့်ကျင်နေသည့် အရာမှန်သမျှတို့ကို ကျမ်းဂန်တတ်

ဆရာတော်၊ သံဃာတော်များအား ပင့်ဖိတ်ညှိနှိုင်းစည်းဝေးစေ၍ ပြုပြင်ဆောင်ရွက်ဖွယ်ရှိသည်တို့ကို ပြုပြင်ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။

ဓမ္မစေတီမင်း၏ သာသနာရေး ဆောင်ရွက်ချက်ဘို့အား

- ၁။ ကလျာဏသိမ်တော်ကြီး သမုတ်တော်မူခြင်း
- ၂။ တံသာဝတီဗုဒ္ဓဂါယာ တည်ဆောက်ခြင်း
- ၃။ ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီး သွန်းလုပ်လှူဒါန်းခြင်း

တူသော အကြောင်းသုံးပါးမှာ ထင်ရှားခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင်တို့အတွက် မပေနိုင်လောက်သော ဆောင်ရွက်မှုများ ပြစ်ပြီး၊ သာသနာတော်တည်မတ် ခိုင်မြဲစေရန် ဓမ္မစေတီမင်း မည်ကဲ့သို့ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း သမိုင်းစာမျက်နှာများက ဖော်ပြကြသည်။

ဓမ္မစေတီမင်းသည် သာသနာတော်နှစ် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၃၃-ခုနှစ်၊ (အင်္ဂလိပ်ခရစ်နှစ် ၁၄၇၂)ခုနှစ်တွင် ရာမညတိုင်းအားလုံး၊ ဖွန်တိုင်းသုံးရပ်၌ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော် မူခဲ့လေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းနှင့် ကလျာဏီသိင်္ခီ

ဓမ္မစေတီမင်း တံသာဝတီပဲခူးတွင် နန်းစ၍ နန်းသက် ၃-နှစ်မြောက်သောအခါ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၂၀-ခုနှစ်မှစကာ သာသနာတော် စည်ပင်သန့်ရှင်းရေးအတွက် ကလျာဏီသိင်္ခီတော် ကြီးပြစ်မြောက်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သည်။

ဓမ္မစေတီမင်းကား ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ ဗေဒင်လေးပုံ၊ တက်ကျမ်း၊ ဗျာကရုဏ်းကျမ်း၊ ဆန်းအလင်္ကာ၊ သဒ္ဒါနိဂဏ္ဍ၊ ဆင်ကြန်မြင်းကြန် အစရှိသည့် အလုံးစုံသောသုတ၌ လေ့လာကျွမ်းကျင်တော်မူပြီး ပန်းရံအတတ်၊ သစ်ပြောက်အတတ်များအပြင် လောကီဝိဇ္ဇာမယ ပညာ၊ ဂမ္ဘီရပညာတို့အပြင် လူမျိုးဘာသာအသီးသီးကို တတ်ကျွမ်း သူ ဖြစ်လေသည်။

ဓမ္မစေတီမင်းသည် ကုသိမတိုင်း-ပုသိမ်၊

ဥက္ကလာပတိုင်း-တံသာဝတီနှင့် မုတ္တမတိုင်းဟူသော မွန်တိုင်း ၃-ရပ်ကို တရားနှင့်အညီ အုပ်စိုးမင်းပြုလေ၏။ ကိကြောင့် ဓမ္မစေတီမင်းအား “ရာမာဓိပတိ” မင်းဟူ၍ ခေါ်ဆိုကြသည်။ ရာမာ= မွန်တိုင်း၊ ရာမညအားလုံးကို (အဓိပတိ) အစိုးရသောကြောင့် “ရာမာဓိပတိ” မင်းဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုရာမာဓိပတိ(ဓမ္မစေတီ)မင်းသည် သာသနာတော်၌ လွန်စွာ ကြည်ညိုရင်းရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်နေ့သ၌ ဤသို့တွေးဆ ကြံစည်အောက်မေ့တော်မူလေသည်။

“ဘုရားသခင်၏ သာသနာတော်သည် ပဉ္စင်းခံခြင်းနှင့် စပ်သည်။ ပဉ္စင်းခံခြင်းသည်လည်း သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း၊ ပရိတ်သတ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း၊ ဥတ်၏ပြည့်စုံခြင်း၊ ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်းတည်းဟူသော ပြည့်စုံခြင်းငါးပါးရှိမှ ကံမြောက်သည်။ ထိုငါးပါးတို့တွင် အပြစ်ကင်းသော ပဉ္စင်းလောင်း ဌာန်ကရိုဏ်း ပြည့်စုံစွာ ရွတ်နိုင်သော ဆရာတို့၏ ကောင်းသောကြောင့် ဝတ္ထု ဥတ်၊ ကမ္မဝါစာတို့သည် ပြည့်စုံလွယ်၏။ သိမ်၊ ပရိတ်သတ်နှစ်ပါး တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းကို သိခြင်းငှာ ခဲယဉ်းလှချေ၏။”

ဟူ၍ အောက်မေ့တော်မူလေ၏။

ထို့နောက် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် ဝိနည်းပါဠိတော်
 ၎င်းကျမ်း၊ အဋ္ဌကထာမင်းကျမ်း၊ ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ၊ သာရတ္ထဒီပနီအမည်
 ရှိသော ဋီကာ ဝိမတိ ဝိနောဒနီအမည်ရှိသော ဋီကာ၊ ကင်္ခါ
 ဝိတရဏီအမည်ရှိသော ပါတိမောက်အဋ္ဌကထာ၊ ထိုအဋ္ဌကထာ၏
 အဖွင့်ဖြစ်သော သာရတ္ထမဉ္ဇူသာဋီကာ ဝိနယဝိနိစ္ဆယနှင့် ထိုဋီကာ၏
 ဝိနည်းသင်္ဂြိုဟ်သိမာလင်္ကာရကျမ်းနှင့် သိမာလင်္ကာရသင်္ဂြိုဟ် စသည့်
 အစောင်စောင်သော ကျမ်းတို့ကို သဒ္ဒါအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနက်
 အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဖန်တလဲလဲ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ ပါဠိကို
 အဋ္ဌကထာနှင့် အဋ္ဌကထာကို ဋီကာနှင့် ကျမ်းတစ်စောင်ကို နောက်
 ကျမ်းတစ်စောင်နှင့် ရှေ့စကားကို နောက်စကားနှင့် နှီးနှောနှိုင်းယှဉ်
 ပြီးသော် မြက်စွာဘုရားအလိုတော်နှင့် လျှောက်ပတ်စွာ အဋ္ဌကထာ
 ဋီကာနှင့် ကျမ်းပြုဆရာတို့၏ အယူနှင့်လည်းအညီ ... “သိမ်
 အဆုံးအဖြတ် မည်သို့ရှိမည်နည်း”...ဟူ၍ နက်နက်နဲနဲ ဆင်ခြင်
 တော်မူလေ၏။

ထိုသို့ ဆင်ခြင်ကြည့်လတ်၍ ကျမ်းဂန်အတတ်ကြားသော
 ဆရာတော်များကိုပင်၍ ဆွေးနွေးတိုင်ပင် လျှောက်ထားသောအခါ
 ဆရာတော်များကလည်း ဓမ္မစေတီမင်းကြီး ထင်မြင်သည့်အတိုင်း
 ခဲယဉ်းကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်စကား မိန့်ကြားတော်မူလေ၏။ ဓမ္မ

စေတီမင်းသည် သိမ်ကောင်း၊ သိမ်မှန်ရရေးအတွက် အဘယ်သို့
 ပြုရသော် ကောင်းအံ့နည်းဟု စဉ်းစားကြံစည်တော်မူရာ ကျမ်းစာ
 တို့၌ ဤသို့တွေ့လေ၏။

ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်မူပြီးနောက် ၂၂၆-နှစ်သို့
 ရောက်သောအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ရဟန္တာမထေရ်
 မြတ်က အရှင်မဟာ မဟိန္ဒရဟန္တာ အရှင်မြတ်ကိုစေလွှတ်၍ သီဟိုဠ်
 ကျွန်း၌ သာသနာတည်ထွန်းစေသည်။ ထိုအခါ ဒေဝါနိပိယတိဿ
 မင်းကြီးသည် မဟာဝိဟာရကျောင်းကြီးကို ဆောက်လုပ်လျှောက်
 လှူဒါန်း၏။ ထိုအခါမှစ၍ သာသနာ ၂၀၁၈-နှစ် ကြာရှည်အောင်
 သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏။

မဟာဝိဟာရဂိုဏ်းကြီးတစ်ခုသာ သီဟိုဠ်တွင် နေလအသွင်
 ထင်ရှားနေလေသည်။ ထို့နောက် အဘယဂိရိဝါသီဂိုဏ်း၊ ဇေတဝန
 သီရိဏ်းဟူ၍ နှစ်ဂိုဏ်းကွဲပြန်သည်။ ထို့နောက် သက္ကရာဇ် ၁၇၀၈
 ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ သီရိသင်္ဃမာဏိ ပရက္ကမဟာဟုမင်းသည်
 ဂိုဏ်းကွဲ ၂ ဂိုဏ်းကို သုတ်သင်ပယ်ရှား၍ မဟာဝိဟာရ ဝါသီ
 ဂိုဏ်းကိုသာ ထားပြီးလျှင် သာသနာတော်ကို သန့်ရှင်းအောင်
 ထားတော်မူလေ၏။ ထို့နောက် ထိုမင်း ၂ ဆက်တိုင်အောင်
 သာသနာတော် သန့်ရှင်းလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ သာသနာတော်သည် သန့်ရှင်းအစင်ကြယ်ဆုံး ဖြစ်နေလေ၏။

သို့ဖြစ်၍ ပရိယတ္တိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလုံလောက်သော ရဟန်း တော်တို့ကို တောင်းပန်၍ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ပို့ပြီးလျှင် သိက္ခာ အသစ်တင်စေအံ့။ ထိုသီဟိုဠ်ပြန် ရဟန်းတို့မှ ဆင်းသက်ပြန်ပွား သဖြင့် ငါတို့ညာမညတိုင်း သာသနာသည် သန့်ရှင်းတည်တံ့ အခွန် ရှည်၍ သာသနာ ၅၀၀၀ တိုင်အောင် တည်စေမည်ဟု ကြံလေ၏။

အရှင်မောဂ္ဂလန်၊ အရှင်မဟာသီဝလိစသော မထေရ်(၂၂) ပါးကို ပင့်ဆောင်၍ မိမိကြံစည်ထားသမျှ လိုလားရည်ရွယ်မှုတို့ကို လျှောက်ထားလေ၏။ အရှင်မြတ်တို့ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွတော် မူရခြင်းသည်လည်း စွယ်တော်ကို ဖူးမြင်ရခြင်း စသည့်ကုသိုလ် ကောင်းမှုတို့လည်း များစွာတိုးပါလတ္တံ့။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် သီဟိုဠ် ကျွန်းသို့ သာသနာသန့်ရှင်းရေးအတွက် ကြွတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားလေ၏။

မထေရ်မြတ်တို့ကလည်း သာသနာရေး၊ သာသနာကိစ္စ မှန်သောကြောင့် ငြင်းဆန်ခြင်း မပြုဘဲ ဝန်ခံတော်မူကြလေသည်။ ထိုစဉ်အခါက သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် (ဘုဝနေကဗာဟု)မင်း အုပ်စိုး နေချိန်ဖြစ်ပြီး မွန်တို့၏ တံသာဝတီနိုင်ငံတော်နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်

သည်။ မတော်မြတ်တို့ထံမှ ဝန်ခံချက်ရသောအခါ ဝမ်းမြောက်သော ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် သဒ္ဓါစေတနာထက်သန်စွာဖြင့်-

- ၁။ သီဟိုဠ်ကျွန်းရှိ သီရိဇွယ်တော်အစ၊ စေတီတော်၊ ဗောဓိပင်တော်မြတ်တို့အား ပူဇော်ဖွယ်ရာများ။
- ၂။ သီဟိုဠ်ကျွန်းရှိ သံဃာတော်မြတ်တို့အား လှူဖွယ် ပစ္စည်းများ။
- ၃။ သီဟိုဠ်မင်း “ဘုဝနေကဗာဟု”အား ဆက်သဖွယ်ရာ သင့်တော်ကောင်းမြတ်သော ဝတ္ထုအစုစု။

စသည်တို့ကို မျှူးမတ်တို့အား စီမံပြုလုပ်စေ၍ သီဟိုဠ် သံဃာတော်များအတွက် လျှောက်ကြားစာ၊ သီဟိုဠ်ကေရာဇ်မင်း အတွက် သဝဏ်လ္လာတို့ကို ပေးဆက်ရန် ရေးသားစေလေ၏။ ထို့အပြင် သီဟိုဠ်သို့ ကြွကြမည့် သံဃာတော်တို့အား သင်္ကန်း စသော လှူဖွယ်ဝတ္ထု၊ စားနပ်ရိက္ခာ စသည်တို့ကို ပြည့်စုံစေရန် လှူဒါန်းမှု ပြုလေ၏။

ထိုသို့ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊ စေတနာရှိသည့်အတိုင်း စိစဉ်ပြီးလျှင် သီဟိုဠ်သို့ သံဃာတော်များ ချမ်းသာစွာ ရောက်စေရန် ရာမ မည်သော သံတမန်၊ စိတြမည်သော သံတမန်နှစ်ယောက်ကို သင်္ဘော တစ်စီးစီ အကြီးအကဲခန့်အပ်၍ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ပေးစာသဝဏ်လ္လာ

စသည်တို့ကို အပ်နှင်းမှာကြား၍ သိတိုင်းကြွ သံဃာတော်များ သင်္ဘောဆိပ်သို့ ဆင်းကြွတော်မူစေသည်။

မဟာရာဇဝင်တော်ကြီး၌ သိတိုင်းသို့ စေလွှတ်ရာတွင် သူ့ရဲ့ကောင်းသမိန်ဗရမ်းကိုပါ ထည့်အပ်ပေးလိုက်တော်မူကြောင်း ဖော်ပြပါရှိပြီး၊ သမိန်ဗရမ်းနှင့် သိတိုင်းမင်းတို့ အခြေအတင် စကား ရပ်များမှာ များစွာလေးစားထိုက်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဓမ္မစေတီမင်း၏သီဟိုဠ်ကျွန်းခရီးစဉ်

ဟံသာဝတီသင်္ဘောဆိပ်၌ နာယကအဖြစ် မောဂ္ဂလန် မထေရ်အမှူးပြုသော ဆရာတော် ၁၁-ပါးနှင့် တပည့်နောက်ပါ ရဟန်း ၁၁-ပါး စုစုပေါင်း ၂၂-ပါးတို့အား ရာမသံတမန်စီးနင်းသော သင်္ဘောကြီးသို့ တက်စေလျက်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၈၃၇-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆုတ် ၁၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ယောဂမြစ်ဝမှ ထွက်၍ သမုဒ္ဒရာသို့ ရွက်လွှင့်ခဲ့လေ၏။

ထို့အတူ နာယကမဟာသီဝလီမထေရ် အမှူးပြုသော ဆရာမထေရ် ၁၁-ပါးနှင့် တပည့်နောက်ပါ ရဟန်း ၁၁-ပါး ပေါင်း ၂၂-ပါးတို့အား စိတြသံတမန်စီးသော သင်္ဘောကြီးသို့ တက်စေလျက် တပို့တွဲလဆုတ် ၁၂-ရက်၊ တနင်္လာနေ့တွင်

ယောဂမြစ်ဝမှ သမုဒ္ဒရာသို့ ရွက်လွင့်ခဲ့လေ၏။ သင်္ဘောတစ်စီးနှင့် တစ်စီးမှာ တစ်ရက်သာခြားလေ၏။ သို့သော် စိကြာသင်္ဘောကြီးသည် ဆလင်မာလိန်မှူး ကျွမ်းကျင်မှုကြောင့် ရာဂု-ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၈-ရက်နေ့ သီဟိုဠ်ကျွန်းကိုလံတို ဆိပ်ကမ်းသို့ ရှေးဦးစွာ ဆိုက်ကပ်ခဲ့လေသည်။

ရာမ-သံတမန်စီးသော သင်္ဘောကား သမုဒ္ဒရာ၌ လေပြင်း မုန်တိုင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောကြောင့် တန်ခူးလဆုတ် ၉-ရက်နေ့မှ ဝလ္လိရွာသို့ ရောက်လေ၏။ ရောက်ပြန်သော်လည်း သူပုန်ဘေးရန် အတွက် ပုန်းရှောင်နေရသောကြောင့် ဝါဆိုလတွင် ဇယဝမုနမြို့သို့ ရောက်ပြီး ၅-လကြာသောအခါမှ ကိုလံတိုဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်လေသည်။

သီဟိုဠ်ဘုရင် ဘဝနေကဗာဟုမင်းသည် ရာမညတိုင်း ဟံသာဝတီမှ သင်္ဘော ၂-စီးတို့ ဆိုက်ကပ်လာသောအခါ ဧည့်သည်တို့ ဝတ်မပျက်ရလေအောင် ခရီးဦးကြိုဆိုခြင်း၊ ပဋိသန္တာရ အစေ့အစပ်စကား လျှောက်ကြားပြောဆိုခြင်း စသည်တို့ ပြုတော်မူလေ၏။ သံတမန်တို့ကလည်း ဓမ္မစေတီမင်း မှာတော်မူသည့်အတိုင်း သီဟိုဠ်မင်းအား သဝဏ်လွှာနှင့် လက်ဆောင်ပစ္စည်းတို့ကို ဆက်သလေသည်။

ဓမ္မစေတီမင်း ဆက်သံသည့် သဝဏ်လွှာကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လေ၏။

“ဘုဝနေကဗာဟုမင်းကြီး”

ရိုသေလေးစားစွာ လျှောက်ကြားဆက်သပါသည်။ သီရိ၊ စွယ်တော်စသော စေတီ၊ ဗောဓိ၊ ဘုရားရှင်တို့အား ပူဇော်ရန် ဝိအပ်သော ပူဇော်စွယ်တို့ကို ပူဇော်ပေးပါရန်၊ တံသာဝတီနိုင်ငံတော်မှ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ရောက်ရှိသော သံဃာတော်နှင့် အိယကာတို့အား စွယ်တော် စသည်တို့ကို ဖူးမြော်ခွင့်ပြုပါရန်နှင့် ... ရာမညတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံသား သံဃာတော်တို့အား သီဟိုဠ်ကျွန်းရှိ စင်ကြယ်ကောင်းမြတ်သော မတာဝိတာရဝသီရိဏ်း သံဃာတို့ဖြင့် ဘုရားရှင် ရေသုံးဘပ်တော်မူသော ကလျာဏီမြစ် ဥဒတုတွေပ ရေသိပ်၌ ပဉ္စင်းအသစ်ခံပေးမှုကို ချီးမြှောက်ပါရန် လျှောက်ကြားဆက်သပါသည်။

ပဲခူးတံသာဝတီဘုရင်
ရာမာပိပတိဘွဲ့ခံ ဓမ္မစေတီမင်း
ရာမညတိုင်း။

သီဟိုဠ်မင်းကြီးလည်း သဝဏ်လွှာစာဖတ်ကြားသိရှိပြီး
သောအခါ လွန်စွာဝမ်းမြောက်၍ သံဃာတော်များနှင့် သံတမန်
တို့အား နေရာထိုင်ခင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာအပြာဖြာတို့ကို လှူဒါန်းတော်
မူလေ၏။

သီဟိုဠ်မင်းလည်း ကလျာဏီမြစ်၌ လှေဖောင်ဖွဲ့စေပြီးလျှင်
ဖောင်ထက်၌ ပြဿဒံ၊ ပုဆိုးဗိတန်၊ မျက်နှာကျက်၊ တံခွန် စသည်
တို့ဖြင့် တင့်တယ်ဖွယ်ရာ အပြာဖြာဖြစ်အောင် တန်ဆာဆင်စေလေ၏။
သီဟိုဠ်ဘုရင် လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက်အရ ဥပသမ္ပဒကံဆောင်
ရန် သီဟိုဠ်ကျွန်းရှိ “ဝိဒါဂမ”မဟာထေရ်သည် မဟာဝိဟာရဂါထီ
အနွယ်အဆက်မှ စင်ကြယ်သန်ရှင်း၊ အပြစ်ကင်းသော သံဃာတော်
၂၄-ပါး၊ သီဟိုဠ်ဂိုဏ်းသံဃာတော်တို့ကို ရွေးချယ်တော်မူခဲ့သည်။

မွေစေတီမင်း လျှောက်ထားချက်အရ သီဟိုဠ်ဆရာတော်
တို့သည် သီဟိုဠ်ကျွန်း အလှေဝါးအတိုင်း မြန်မာပြည် ရာမည
တိုင်းမှ ကြွလာကြသော တပည့်ဆရာ သံဃာ ၂၂-ပါးတို့ကို
သိက္ခာချ လူထွက်စေကုန်၏။ သီဟိုဠ် “ဝနယတန”မဟာထေရ်
သည် ထိုလူထွက်ရဟန်းလောင်းတို့အား သင်္ကန်းပေးခြင်း၊ ဌာန်
ကရိုဏ်း ပီသစွာ သရဏဂုံပေးခြင်းတို့ဖြင့် သာမဏေပြုပေးတော်
မူလေသည်။

ဤသို့ သိက္ခာအသစ်တင်၍ ရဟန်းသစ်ဖြစ်ကုန်ကြသော
အခါ သီဟိုဠ်ဘုရင်သည် ထိုရဟန်းသစ်တို့အား အထူးထူးသော
ရဟန်းပရိက္ခရာ လှူဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို လှူဒါန်းပြီးလျှင် ဤအာဓိသင်္ဃီန
ဆိုသည်ကား တစ်သက်လျာမျှသာဖြစ်၏။ သို့ရာတွင် ပျက်စီးဖွယ်
အကြောင်းပေါ်က ပျက်စီးရပေလိမ့်မည်။ မပျက်စီးနိုင်သော အမည်
ပညတ်တံဆိပ်ပြတ်ကို လှူဒါန်းပါရစေဟု လျှောက်ကြား၍ အသီးသော
သံဃာ ၂၂-ပါးအား ဘွဲ့အမည်များ ပေးအပ်ကပ်လှူလေ၏။

သမိန်ဗရမ်းနှင့် သီဟိုဠ်မင်းတို့ စကားအချေအတင်

[ပြန်မာရာဇဝင်၊ မွန်ရာဇဝင်အသီးသီးတို့၌ သမိန်ဗရမ်းအား သီဟိုဠ်သို့ သံအဖြစ် စေလွှတ်ကြောင်း ရေးသားမှတ်တမ်းပြုကြ သော်လည်း ခုနှစ်အတိအကျ ဖော်ပြထားခြင်း မတွေ့ရသည့် အပြင် သံဃာတော် ၂၂-ပါးနှင့် အတူတကွ သွားခြင်းဟုတ် မဟုတ် မသေချာပေ။ သို့သော် ... သမိုင်းမှတ်တမ်း အထောက် အထားများအရ ဓမ္မစေတီမင်းသည် သမိန်ဗရမ်းအား သီဟိုဠ်သို့ စေလွှတ်ကြောင်း ပြန်မာစာပေညွှန်ပေါင်းကျမ်း၌ အိုင်အမာ ဆိုထား သည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မစေတီအကြောင်းကိုရေးရာ၌ ဤအခန်း ကဏ္ဍကို ချန်လှပ်ထား၍ မဖြစ်သဖြင့် ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။]

တစ်နေ့သ၌ ဓမ္မစေတီမင်းသည် သီဟိုဠ်မှ ကုန်သည် တစ်ဦးဖြစ်သော (မွေအရာအာ)ကိုခေါ်၍ ဤသို့မိန့်တော်မူလေ၏။

“သင့်ကို သီဟိုဠ်သို့ လွှတ်မည်ကြံသည်ဖြစ်၍ သွားချေ မည်လော ...”

“မှန်လှပါ - ဟံသာဝတီပြည်၌ ဗညားရန်လက်ထက် မှပင် ကျွန်တော်မျိုး သီဟိုဠ်မှ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ မိဘရပ်ထံသို့ မပြန်ရသည်မှာ ကြာပါပြီ။ ယခုလွှတ်တော်မူမည်ဖြစ်လျှင် မိမိနေရပ် ဇာတိသို့ ပြန်လိုပါသည်”

ဓမ္မစေတီမင်းသည် သီဟိုဠ်သွားကုန်သည်အား ဤသို့ ပေးလေ၏။

“သီဟိုဠ်တွင် ထူးထူးခြားခြား ဘယ်အရာကိုများ ရှိကြ သည်ကို မောင်မင်းသိသလော”

“ကျွန်တော်မျိုး ရှိစဉ်အခါက အထူးအခြား ဘာမှမရှိဟု သိရပါသည်။ ယခုနှစ်ပေါင်း ကြာမြင့်သောအခါ အဘယ်ကဲ့သို့သော ထူးခြားမှုများ ရှိနေမည်ကို မသိနိုင်တော့ပါ”

ဤသို့ လျှောက်လျှင် ဗရမ်းဟူသော အမတ်သည်

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်၊ ဤကျွန်သည် ကုန်သည်သာဖြစ်၍ သူ့မြို့အကြောင်း ခပ်သိမ်းကို မသိတန်ရာ”

ဟု လျှောက်လေ၏။ ဗရမ်းလျှောက်သည်ကိုကြားလျှင်
“မင်းဆိုသည်ကား မှန်၏။ ယခု မွေဒီရာအဘကို သိတိုင်း
သို့ လွှတ်လိုက်မည် ကြံစည်သည်ဖြစ်၍ သူ့နဲ့ အတူ အဘယ်သူကို
ထည့်လိုက်ရမည်နည်း”

ထိုအခါ ဗရမ်းအမတ်သည် “ကျွန်ုပ်လိုက်ပါသွားပါမည်”
ဟု လျှောက်သည်။ ဓမ္မစေတီလည်း ဝမ်းသာစွာဖြင့် ဤသို့မိန့်
လေ၏။

“ငါ့တွင် ရှိသမျှ ပျားမတ်၊ ကျေးကျွန်တို့သည် ငါ့စိတ်နှင့်
တူအောင် မကျင့်နိုင်ကုန်၊ ... ငါ့ကျွန်ဗရမ်းမူကား ငါတိုင်ပင်
ကာမျှနှင့်ပင် ငါ့စိတ်ကိုသိ၍ (အကျွန်ုပ်သွားပါမည်)ဟု အာမခံ
ပေးသည်ဖြစ်၍ ကျွန်တကာတို့တွင် ထူးကဲလိမ္မာလှ၏”ဟူ၍ ချီးမွမ်း
တော်မူလေ၏။

ထိုသို့ ချီးမွမ်းသည်ကို ဗညားအိန်မည်သော အမတ်ကြီး
ကြားလျှင် “ရှေးအခါက ဘေးတော်ဆင်ဖြူလခင်တို့ လက်ထက်
လည်း အမတ်အိန်ကိုသာ မင်းရေးမင်းရာတတ်လှသောကြောင့် မင်း
စေတမန်လွှတ်တော်မူလေ့ရှိ၏။ ယခုလည်း ကျွန်ဗရမ်းသည် မင်းရေး
မင်းရာတို့၌ တတ်သိလိမ္မာပေလှသည်”

ဓမ္မစေတီလည်း ဗညားအိန်ကို “သူတို့အား သိတိုင်းသို့

ပို့လွှတ်မည်ဖြစ်၍ “ပိုက်ကရပ်”ကို သင်္ဘောတစ်စင်း အလျင်ပြီး
အောင်လုပ်စေ”ဟု မိန့်ဆိုလေ၏။ ဗညားအိန်လည်း အမိန့်တော်ရှိ
သည့်အတိုင်း ပိုက်ကရပ်ကို ခိုင်းစေလေရာ၊ လက်သားအကြီး
၄-ယောက်တို့ကိုခေါ်ကာ သင်္ဘောတစ်စင်း တည်ဆောက်လေ၏။
ဓမ္မစေတီမင်းလည်း မင်းဆရာများကို ပင့်ဆောင်ပြီး ဤသို့ မိန့်
လေ၏။

“ငါ့ဆရာတို့၊ သိတိုင်းကျွန်းမှ ကျွန်ုပ်တို့ တံသာဝတီသို့
မင်းစေတမန်လွှတ်၍ တစ်ချိန်က အမေးပုစ္ဆာတို့ကို မေးပြန်းလာဖူး
သည်ဖြစ်၍၊ ယခုအကျွန်ုပ်တို့က ပြန်လည်လွှတ်မည်ကြသည်၊
... သိတိုင်းမင်းကား ကျမ်းဂန်လည်း တတ်လှသည်၊ စကားလည်း
တတ်လှသည်။ ... သို့ဖြစ်၍ အဘယ်သို့သော အမေးပုစ္ဆာတို့ကို
ပါးလိုက်ရမည်နည်း”

ဟု တိုင်ပင်တော်မူလေလျှင် မင်းဆရာတို့လည်း ဤသို့
ပြန်လည်လျှောက်တင်လေ၏။

“ငါတို့က မင်းရေးမင်းရာသာ ကျွမ်းကျင်ပါသည်။
ပိဋကတ်အရာ၌ မင်းကြီးထက် တတ်ပါဦးမည်လော ... ပညာ
ဘော်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ မေးတော်မူရန်သာ ရှိပေတော့သည်”

ဤသို့ လျှောက်လေလျှင် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် ပိဋကတ်

သုံးပုံတွင် ခက်ခဲသော အနှစ်သာရတို့ကို ပေါင်း၍ ကျမ်းတစ်ကျမ်း ပြုပြီးလျှင် သီတိုဠ်မင်းအား ပါးလိုက်လေ၏။ ထို့အပြင် သမိန် ဗရမ်းကိုလည်း ဤသို့ အမှာရှိလေသည်။

“စကား အချေအတင် ပြောရာ၌ ငါ့ကျွန်သည် သီတိုဠ် မင်းအား အနိုင်ပြောနိုင်အံ့၊ ဒုဂ်နိဆံတော်ရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မေး လတ်သည် ရှိသော်ကား ငါ့ကျွန် ချေပနိုင်လိမ့်မည် မထင်”

ထိုအခါ ဗရမ်းက ဤသို့ လျှောက်လေ၏။

“အရှင်မင်းကြီး မိန့်တော်မူပါ ... ကျွန်တော်မျိုး မှတ် သား၍ သီတိုဠ်ဘုရင်အား တစ်လုံးတစ်ပါးမကျန် ပြေကြားပေးတော် မူပါမည်”

ဓမ္မစေတီမင်းလည်း ပြုံးတော်မူလျက်

“အိမ်း ... ငါပေးလိုက်သည့် ကျမ်းဂန်ငယ်တွင် အကုန် အစင် ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ မင်းမသိနိုင်သော်လည်း ကိစ္စမရှိပြီ၊ သီတိုဠ် မင်းသည် ကျမ်းဂန်ဖတ်ပြီး အလိုလိုပင် သိပေအံ့”

ထိုသို့ဖြင့် သမိန်ဗရမ်းနှင့် ဓမ္မဒါရာအဘတို့ကို သီတိုဠ် မင်းအား လက်ဆောင်ပစ္စည်းများနှင့်အတူ သင်္ဘောဖြင့် ဓေလွတ် လိုက်လေသည်။

သမိန်ဗရမ်းနှင့် သီတိုဠ်ကုန်သည် ဓမ္မဒါရာအဘတို့သည်

သန်လျင်မှ သင်္ဘောစီး၍ ရွက်လွှင့်ခဲ့လေ၏။ ရက်ပေါင်း ၂၀ တွင် သီတိုဠ်သို့ ရောက်လေသည်။ သီတိုဠ်မင်းလည်း တံသာဝတီမင်း ဓေလွတ်သော သင်္ဘောရောက်သည်ကြားသဖြင့် မှူးမတ်တို့အား ကြိုဆိုစေ၍ မှူးရိက္ခာလောက်ငှအောင် ပေးပြီးသော် (၃)ရက်မြောက် နေ့၌ အဖူးပြန် ခံလေ၏။

သမိန်ဗရမ်းနှင့် ဓမ္မဒါရာအဘတို့လည်း ဓမ္မစေတီမင်း ပေးလိုက်သော လက်ဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် ကျမ်းစာတို့ကို ဆက်သ လေ၏။ သီတိုဠ်မင်းသည် ထိုကျမ်းကိုဖတ်ပြီးသော် မှူးမတ်တို့အား ဤသို့ မိန့်တော်မူလေ၏။

“ဟောင်မင်းတို့ ဤကျမ်းစာကို ကြားဖူးသလော”ဟု မေးတော်မူလျှင် မှူးမတ်တို့လည်း ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။ သီတိုဠ် မင်းကြီး၏ အဘိုးတော်သူသည် -

“အကျွန်ုပ်တို့ကား လူသာမန်မျှသာဖြစ်၏။ ကျမ်းဂန် ဘတ်သော ဆရာတော်သံဃာတော်တို့ကို ပင့်လျှောက်၍ အမေး ရှိတော်မူပါ”ဟု ဆိုလေ၏။ သီတိုဠ်မင်းလည်း စာပေကျမ်းဂန် အရာ၌ တတ်ကျွမ်းလှသော ရဟန်းသံဃာတော်တို့ကိုပင့်စေ၏။ ထိုရဟန်းတို့အား ဓမ္မစေတီကျမ်းဂန်ကို ပြလေရာ သံဃာတို့လည်း ဤသို့ ဆိုကုန်၏။

“ပိဋကတ်တော်မှ ခဲရာခဲဆစ်များသည် ဤကျမ်းငယ်တွင် ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့် ညီညွတ်ပေသည်။ ... ဤကျမ်းကို “အညီအညွတ်” ဟု အမည်မှည့်ကောင်း၏။ တံသာဝတီမင်းလည်း ပိဋကတ်သုံးပုံကို တတ်သည်မှန်ပေ၏။ ဓမ္မစေတီဟူသော အမည်ကိုလည်း ခံတိုက်ပေ၏။”

ဟူ၍ ချီးမွမ်းကုန်၏။ သမိန်ဗရမ်းနှင့် ဓမ္မဒါရာအဘတို့ကိုလည်း သီတိုဋ္ဌမင်းက ဤသို့ မိန့်လေ၏။

“ဦးအဆွေတော် ဓမ္မစေတီမင်းက ပေးလိုက်သော ကျမ်းသည် နက်နဲသိမ်မွေ့ပေ၏” ဟု ချီးမွမ်းပြီးသော် “သိဂုံတ္တရတောင်ဝယ် ဘုရားလေးဆူကိုထားသော အထိမ်းအမှတ်ရာသည်၊ တစ်ခုတည်းလော ... အခြားအခြားစိလော” ဟု မေးလေ၏။

“ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်သော အရှင်၊ ဘုရားလေးဆူတို့၏ ထားခဲ့သော အထိမ်းအမှတ်အရာသည် တစ်ခုတည်း။ ... ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရားတို့ ထားခဲ့သော အမှတ်ကား ယခုရှိပြီ။ ငေါတမမြတ်စွာဘုရားထားခဲ့သော အထိမ်းအမှတ်ဆံတော်သည်ကား ရတနာသုံးပါးနှင့်တကွ သာသနာတော်ရှိသည်ဖြစ်၍ ယခုရှိပါ၏။ ဆံတော်ကိုသော်ကား မမြင်ပူးဘူးပါ”

သမိန်ဗရမ်း၏ လျှောက်တင်ချက်ကို သီတိုဋ္ဌမင်းသည်

အလွန်တရာ ကြည်ညိုသည်ဖြစ်၍ ဆုလာဘ်များစွာ ပေးတော်မူလေသည်။ ထို့နောက် -

“ငေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ဆံတော်ကို ထားလေသော အစီအရင်အကြောင်းသည် အဘယ်သို့နည်း”

ဟု မေးမြန်းတော်မူလေရာ ... သမိန်ဗရမ်းလည်း ဤသို့ လျှောက်တင်လေသည်။

“ဆံတော်ကိုထားသော တွင်းအစောက်သည် ရှဉ့်သုံးတွတ်ရှိ၏။ ရှဉ့်သုံးတွတ်ဟူသည်ကား ... သားကို နို့စို့သောအခါ၊ ကျည်းသောအသံသည် တစ်ဆယ့်ကိုးတောင်စီ ကြားသည်ဖြစ်၍ တစ်ဆယ့်ကိုးတောင်ကို ရှဉ့်တစ်တွတ်ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် သုံးတွတ်သည် ငါးဆယ့်ခုနစ်တောင်ဖြစ်၏။ ဆံတော်တွင်းသည် ဤမျှအနက်ရှိ၏တည်း”

ထိုတွင်းဝယ် အစောက် ၄ တောင်စီ၊ အုတ်တစ်ထပ်၊ သံတစ်ထပ်စီ၊ ငွေတစ်ထပ်၊ ရွှေတစ်ထပ်စီ၊ ထပ်သောအဝန်း လုံးပတ်ကား လေးဆယ့်သုံးတောင်ရှိ၏။ ထိုအထဲဝယ် တဖုဿ၊ ဖလိကညီနောင် အရုပ်တို့ကို ဆံတော်ကိုရွက်စေ၍ သိကြားစက်ရှင် ခုနစ်ထပ်ပြင့်လည်း မြဲရံ၍၊ အထက်တွင်လည်း စင်ရှင်ခုနစ်ထပ်လည်းကောင်း ဝံ့၍ထား၏။

ယင်းအထပ်ထပ် ကျောက်ဖျာကိုပိုးပြီးသော် မြေကိုသလင်း ပြု၍၊ ထိုတောင်ထက်အတောင်ရှစ်ဆယ်ရှိသော ရတနာစေတီကို တည်လေ၏။

ဤသို့လျှင် ဆံတော်ထားသော အစီအရင်တည်း။

သီဟိုဠ်မင်းသည် စိတ်မှန်းဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် သာဓု ခေါ်တော်မူလေပြီး၊ ထပ်မံ၍ ဤသို့မေးပြန်လေသည်။

“သင်တို့၏ ပဲခူးဟံသာဝတီပြည်သည် အဘယ်မျှလောက် ကြီးကျယ်ဘိသနည်း”

“အလျား ၇ တောင်၊ အနံ ၂ တောင် ၁ ထွာရှိ၏”

ဟု သမိန်ဗရမ်းဖြေလေလျှင် “ပဲခူးဟံသာဝတီကား ယလှ ပါချေကလား”ဟု ဆိုလေရာ ...

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်၊ ကျွန်ုပ်တို့ဟံသာဝတီပြည်ကို သင်္ဘော ၇-စင်းနှင့် ကုလားအရပ် ၇-တောင်ရှိသူလာ၍ စစ်လာ ပြုသောအခါ၊ အသားမင်းသည် နှစ်ဦးချင်း ထိုးသတ်ကြမည်ဟု ဆိုလေလျှင် - ထိုကုလား ၇-တောင်လည်းကောင်း၊ ဤဟု အာမခံ၍ ထိုးသတ်ကြမည်ကြံသည်တွင် ... အသားမင်းသည် ကုလား ၇-တောင်ကို ဥပါယ်တမျှဖြင့် -

“နှစ်ယောက်ချင်း ထိုးသတ်ကြမည်ဆိုပြီးနောက်က လူပို

ပါလတ်သည်တကား -”

ဟုဆိုလေလျှင် ကုလား ၇-တောင် လှည့်၍ အကြည့်တွင် အသားမင်းလှံနှင့် ထိုးသောကြောင့် အနောက်သို့ကား ခေါင်း၊ အရှေ့သို့ကား ခြေပြု၍ လဲလေ၏။ ဤသို့ဥပါယ်တမျှဖြင့် နိုင်လိုက် သောကြောင့် ပဲခူးဟုကွင်သည်။ ထိုကုလား၏ အရပ် ၇-တောင်၊ အနံကား ၂-တောင် ၁-ထွာ ရှိသည်ဖြစ်၍ ပဲခူးမြို့ကို အလျား ၇-တောင်၊ အနံ ၂-တောင် ၁-ထွာဟု နားတော်လျှောက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ဘုရား”

သမိန်ဗရမ်း၏ လျှောက်တင်မှုကိုကြားလျှင် သီဟိုဠ်မင်း ကြီးလည်း -

“ဓမ္မစေတီမင်း၏ အလုံး၊ အရပ်၊ အရောင်၊ အဆင်း အနေအထိုင်၊ အကြည့်အရှု၊ အသွားအလာတို့ကို သိလိုသည့် အဘယ်သို့ ရှိလေသနည်း။”

ဟူ၍ မေးပြန်လေသည်။

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်၊ အရှင်မင်းကြီးနှင့်တူသောဟူ၍ကား ရှိအံ့မထင်၊ ... ဓမ္မစေတီမင်းနှင့် အရှင်သီဟိုဠ်မင်းတို့၏ အသွင်း ကား တစ်ခြားစီဖြစ်၏”

“အသို့ဆိုလျှင် ဌအဘိုးတော်ကဲ့သို့ အရောင်အဆင်းလော”

“အရှင်ဘိုးတော်သည် မြင့်လွန်းသည်” ...

“အဖြင့် - ငါ၏ နောင်တော်ကဲ့သို့လော”

“အရှင်နောင်တော်သည်လည်း နိမ့်လွန်းသည် ...”

သီတိုဋ်မင်းလည်း ဆက်၍ မေးပြန်၏။

“သို့ဖြင့် - ငါ၏ဦးရီးတော်ကဲ့သို့လော-”

“အရှင်ဦးရီးတော်လည်း တုတ်လွန်းသည်။”

“အသို့ဆိုလျှင် - ငါ၏ ဘထွေးတော်ကဲ့သို့လော”

“အရှင်ဘထွေးတော်သည်လည်း ကြုံ့လွန်းသည်”

ယင်းသို့လျှောက်လေသော် “အမတ်တော်လေးယောက် ကဲ့သို့လော” ဟုမေးပြန်၏။

“အရှင်အမတ်တစ်ယောက်ကားကြီးသည်၊ တစ်ယောက်ကား ခွင်သည်၊ တစ်ယောက်ကားကုန်းသည်၊ တစ်ယောက်ကား ငုံ့လျှိုးသည်” ဟူ၍ သမိန်ဗရမ်းလျှောက်လျှင်-

“သို့ဖြင့်လျှင် ငါနှင့်တူ၏လော”

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်သည် နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူသောကြောင့် နားတော်မလျှောက်သာ၊ ရပ်ပြသော်လျှောက်တင်နိုင်ပါ၏”

သီတိုဋ်မင်းလည်း မတ်တတ်ရပ်ပြရာ မြင်လေလျှင် သမိန်ဗရမ်းသည် ဤသို့လျှောက်တင်လေသည်။

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်၊ အရှင်၏ရုပ်သွင်သည် လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့တည်း။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဓမ္မစေတီမင်း၏အသွင်းကား ဆန်သစ်သောလကဲ့သို့တည်း။ ထို့အတူ - ဘုန်းကြီးသော အရှင်ကား နေမင်းကဲ့သို့တူ၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ဓမ္မစေတီမင်းကား လမင်းကဲ့သို့တူလေ၏။”

သမိန်ဗရမ်း၏လျှောက်တင်မှုကို သီတိုဋ်မင်းသည် အားရနှစ်ထောင်း ဖြစ်မိလေသည်။ ထို့ကြောင့် သမိန်ဗရမ်းကို ဆုတော်လက်တော်များ ပေးသနားတော်မူပြီး၊ ဆံတော်တစ်ချောင်းနှင့် စွယ်တော်ပွားနှစ်ဆူကို ရွှေကြုတ်တွင်ထည့်၍ ပေးလိုက်လေ၏။

ယင်းသို့လျှင် စွယ်တော်အစစ်ကို သွားရောက်ပူးမြော်ပြီး ဗြို့အနေအထား၊ ဘုရင်မင်းမြတ်တို့၏ အစီအရင်တို့ကို မှတ်သားကြည့်ရှုပြီးသော် ဟံသာဝတီသို့ ပြန်ခဲ့ကြလေ၏။

သီဟိုဠ်ပြန်သမိန်ဗရမ်း

သမိန်ဗရမ်းနှင့် ဖွေအရာအာဘဟို. သီဟိုဠ်မှ တံသာဝတီသို့ ပြန်လည်ရောက်လတ်သော် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးအား စွယ်တော်ပွား ၂-ဆူနှင့် ဆံတော်တို့ကို ဆက်သလေလျှင် ပမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိ၍ ဤသို့မေးလေသည်။

“ဦးအဆွေတော်မင်းသည် အဘယ်သို့ မိန့်လေသနည်း”

“အရှင်မင်းကြီး၊ အဆွေတော် သီဟိုဠ်မင်းကို ကျွန်တော် မျိုးတို့ ပူးလေလျှင် - မင်းကြီး၏ စာသဝဏ်နှင့် ကျမ်းတို့ကို ဆက်ပါ၏။ စာနှင့်ကျမ်းဂန်ကိုဖတ်ပြီးသော် ဆရာတော်ဘုန်းကြီး တို့ကိုပင့်ချေစေ၍ မေးသည်ရှိရာ ... (ပိဋကတ်သုံးပုံစလုံးကို ကြား၍ ဆိုပေသည်)ဟု ချီးမွမ်းထောမနာ ပြုပါသည်ဘုရား”

တို့နောက် သမိန်ဗရမ်းသည် သီဟိုဠ်မင်း၏ အမေးစကား တို့ကို တစ်လုံး၊ တစ်ပါးမကျန်ကုန်စင်အောင် ဓမ္မစေတီအား လျှောက်တင်လေသည်။

“ဘုန်းကြီးသခင်ကိုကား ဆန်းသစ်သောလက္ခဏာသို့၊ အဆွေ တော်မင်းကိုကား လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့၊ အရှင်မင်းကြီးကိုကား လကဲ့သို့ ချီးမွမ်းထောမနာပြုပါသည်ဘုရား”

သမိန်ဗရမ်း၏ ပြန်လည်လျှောက်ထားချက်ကို ဓမ္မစေတီ မင်းကြီးသည် ထိုသူတို့ ၂-ဦးအား ဆုလာဘ်များစွာ ပေးသနား တော်မူလေ၏။ တစ်နေ့သော ညီလာခံတွင် အမတ်တို့အား ဤသို့ မိန့်တော်မူလေသည်။

“ဦးနှင့် သီဟိုဠ်မင်းကို နှိုင်းယှဉ်ချီးမွမ်းခဲ့ရာတွင် ငါ့ထက် သီဟိုဠ်မင်းကြီး သာလွန်နေသည်တကား ... အမတ်တို့တွင် ဗရမ်းသူခမိန်အရာ တတ်လှသည်မှတ်သော်လည်း၊ ယခုမူမတတ် မလိမ်မာမှု ထင်ရှားလေပြီ”

ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၍ စိတ်ပျက်စွာ ညည်းညူလေ၏။ ထိုအခါ ဗိုက်ညံ့ဟူသော အမတ်သည် ဤသို့ နားတော်လျှောက်လေ၏။

“ဘုန်းကြီးသောအရှင်၊ အရှင်ကျွန်သမိန်ဗရမ်းသည် ဆင် ပေါက်တစ်စီး၊ ဗိုလ်တစ်ထောင်နှင့် အဝကို လုပ်ကြံလေသောအခါ

ဆင်မကောင်း၍ မရလေငြားလည်း။ အဝက်လုပ်ကြံမည်လာလတ်သော စလုံကျော်ကို အရေးအရာဆို၍ အောင်လိုက်သောကြောင့် အဝမ်းသည် ခြေတော်ရင်းသို့ လွှတ်လိုက်ရသည်။ ဤသို့ တတ်လိလိမ်မာသောသူသည် ဤအရေးတွင် မှားယွင်းဆိုလေမည်လော ... ကျွန်လိမ်မာဗရမ်းသည် တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကို မမြင်ဘဲ မဆိုရာ ...”

ဗိုက်ညံ့၏ လျှောက်တင်ချက်ကိုကြားလျှင် ဓမ္မစေတီမင်းသည် ဆိတ်ဆိတ်နေလေ၏။ ထိုအခါ အတုလဝါသ-သဗ္ဗရာဇာ ဖြစ်သော ဘုန်းတော်ကြီးရောက်လတ်လျှင် စွယ်တော်ပွား ၂-ဆူနှင့် ဆံတော်ဓာတ်ကိုပြုလျှင် ဘုန်းကြီးသည် ဆံတော်ဓာတ်ကို မြင်လျှင် “ဆံတော်ဓာတ်မှန်ပေ၏” ဟု ပူဇော်သက္ကာရပြုလျှင် ဓမ္မစေတီသည် ထုံဆံတော်ကို ရွှေမော်စောအရှေ့တောင်ထောင့်တွင် စေတီဌာပနာလေ၏။

ထိုစေတီကို ရွှေမော်စောငယ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ကြကုန်၏။ စွယ်တော်ပွား ၂-ဆူကိုကား ဗရမ်းကိုဟစ်ဆူ၊ ဖွေဒါရာအဘကို တစ်ဆူပေးစတော်မူလေ၏။ ထိုစွယ်တော်ပွားကို မိမိကန်အနောက်ဘက်တွင် စေတီဌာပနာလေသောကြောင့် “ဗရမ်းစေတီ” ဟု ခေါ်တွင်

ကြလေသည်။ ဖွေဒါရာအဘသည်လည်း ထိုစွယ်တော်ကို “ဒေးစောင်းပနန်း” ဟူသော အနောက်ဘက်ဝယ်၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းအလိုဖြင့် စေတီဌာပနာထားလေ၏။ ထိုစေတီကို “ဒေးစောင်းပနန်း” ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ (ပြေ)ဘုရားဟု ခေါ်လေ၏။

တစ်နေ့သ၌ သမိန်ဗရမ်းသည် ၂၅-ကျပ်သားရှိသော ရွှေဗလားတစ်လုံး၊ လက်ရေးဝတ်လေးထည်၊ ခါသာလေးအုပ် စသည်တို့ကို ဓမ္မစေတီမင်းအား ဆက်သလေလျှင် မင်းဓမ္မစေတီသည် အဘယ်ကြောင့် ဆက်လေသနည်းဟုမေးရာ ... သမိန်ဗရမ်းလည်း ဤသို့ လျှောက်တင်လေသည်။

“ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်သော အရှင်မင်းကြီးနှင့် အဆွေတော် သီဟိုဠ်မင်းတို့အား နှိုင်းယှဉ်ချီးမွမ်းရာတွင် အရှင်မင်းမြတ်ထက် အဆွေတော်သီဟိုဠ်မင်းအား အချီးအမွမ်းသာခဲ့ပါသည်ဟု ကျွန်တော် မျိုးကြားသိလေသဖြင့် အရှင်၏အမျက်တော်ရှုမည်ကို စိုးကြောက်တော်မူ၍ ဤသို့ ဆက်သရပါသည်”

ဓမ္မစေတီမင်းလည်း စိတ်ထဲရှိသည့်အတိုင်း မေးလေ၏။ “အနို့-မောင်မင်း ငါ့ကျွန်နှိုင်းခိုင်းခဲ့သည်မှာ အသို့အမှန် မဟုတ်တုံလော”

“အရှင်မင်းကြီး၊ ဤအခိုင်းအနှိုင်းအရာတို့ကို ကွဲပြားအောင် ကျွန်တော်မျိုးလျှောက်တင်ခွင့်ပြုပါ ...”

“ကဲ-လျှောက်တင်စမ်းလော့-”

“ကျွန်တော်မျိုးသည် အဆွေတော်သိတိုဋ်မင်းကိုလပြည့်ဝန်း နှင့်တူသည်ဟု လျှောက်ခဲ့သည်ကား ... လတို့သည် ပြည့်ပြီးလျှင် တစ်နေ့တစ်ခြား ဆုတ်ယုတ်၍ အရောင်အင်္ဂါ ညံ့မြဲဖြစ်လေသော ကြောင့် အဆွေတော် သိတိုဋ်မင်း၏ ဘုန်းတန်ခိုးသည်လည်း တစ်နေ့တစ်ခြား ညံ့လိမ့်မည်ဟူ၍သာ ကျွန်ုပ်လျှောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။

အရှင်ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကို ဆန်းသစ်သောလနှင့် တူ၏ဟု ခိုင်းနှိုင်းခြင်းကား ... ဆန်းသစ်သောလသည် တစ်နေ့တစ်ခြား အရောင်အင်္ဂါ တိုးတက်လာသည်ဖြစ်၍ အရှင်မင်းကြီး၏ ဘုန်းတန်ခိုး အာနုဘော်သည် တစ်နေ့တစ်ခြား တိုးတက်မည်ဟူ၍ ကျွန်ုပ် လျှောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။”

ထိုနည်းအတူ - အဆွေတော်သိတိုဋ်မင်းအား နေမင်းနှင့် အတူ ဥပမာပြုခဲ့သည်မှာကား၊ နေမင်းသည် အခြံအရံ မရှိဘဲ တစ်ခုတည်းသာ ထွန်းလင်းသည်ဖြစ်၏။ အဆွေတော်သိတိုဋ်မင်းအား

မျိုးဆွေ၊ မျိုးမတ်၊ အခြံအရံ ပရိသတ်နည်းသည်ဟူ၍သာ ကျွန်ုပ် လျှောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အရှင်ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကိုကား ... လမင်းကဲ့သို့ဟု နှိုင်းယှဉ်ခဲ့ပါသည်။ လမင်းသည် ကြယ်များအပေါင်းတည်းဟူသော အခြံအရံဖြင့် သွားလာတင့်တယ် စံပယ်သကဲ့သို့ ဘုန်းကြီးသော အရှင်ဘုရားသည် အပြည်ပြည်ထောင်စောမင်းတို့မှ မင်းစေသံတမန် လွှတ်ပါလျက်၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏားရတို့ကို ဆက်ကပ်လာချေသဖြင့် ရိုသေခဝင်လာကုန်ကြလေ၏။

ဆွေတော်မျိုးတော်၊ မျိုးတော် မတ်တော် သူရဲဗိုလ်ပါ။ ဆင်ပြင်းရထား၊ ခြေသည်အပေါင်းတို့ဖြင့် များပြောင်လှ၏။ များပြောင် လှသော မျိုးမတ်ဗိုလ်ပါ အစရှိသည်တို့ဖြင့် တင့်တယ်စွာ စံပယ် တော်မူသည်ဟူ၍ နှိုင်းယှဉ်လျှောက်တင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သမိန်ဗရမ်း ဤသို့လျှောက်တင်လေသည်ကို ကြားရသော ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် အလွန်နှစ်ထောင်းအားရဖြစ်တော်မူသည်ဖြစ်၍ ဆုလက်ဘ်များစွာ ပေးတော်မူလေ၏။ မျိုးမတ်များကလည်း ထပ် လောင်းပေးကြကုန်လေ၏။ ဤသို့ဖြင့် သမိန်ဗရမ်းလည်း မင်း ၂-ပါး၏ ကျေးဇူးကို ခံရလေ၏။

ဤအရေးကိုကြည့်လျှင် သမိန်ဗရမ်းနှင့် ဖွဲ့စည်းရာအဘတို့ သိတိုဋ္ဌကျွန်းသို့ စေလွှတ်ခြင်းမှာ ရဟန်းတော် ၂၂-ပါးတို့အား ကလျာဏိမြစ်တွင် ရေသိပ်၌ ရဟန်းပြုရန် စေလွှတ်ခြင်းထက် စောသည်ဟု ယူဆရပေသည်။

ရဟန်းများ သိတိုဋ္ဌမှ ပြန်ကြွခြင်း

သံဃာတော် ၂၂-ပါးတို့သည် သိတိုဋ္ဌမင်း အပ်နှင်းတော် မူသော နာမဘွဲ့တော်အသီးသီးကို လှူဒါန်းလက်ခံ ရရှိပြီး သိတိုဋ္ဌ ကျွန်းရှိ ပုထိုးစေတီအလိလိတို့အား ပူးမြော်ပြီးနောက် တံသာဝတီ သို့ ပြန်ကြွခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ပြန်ကြွရာတွင် “ရာမ”သံတမန် စီးနင်းသော သင်္ဘောမှာ သိတိုဋ္ဌမင်းက ဖွဲ့စေတီမင်းအား ဆက်သ ရန်ဖြစ်သည့် စွယ်တော်ပွား၊ လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများနှင့် သံအမတ် တို့ပါ ထည့်မည်ဖြစ်၍ နောက်ချန်နေရစ်ခဲ့ရသည်။

ရာမသံတမန် စီးနင်းသောသင်္ဘောကြီးသည် တော်သလင်း လဆန်း ၂-ရက်၊ ဗုဒ္ဓတူးနေ့၌ ဝလိဂ္ဂမှ သင်္ဘောရွက်လွှင့်ခဲ့ကြရာ တော်သလင်းလဆုတ် ၂-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် ဒဂုန်မြို့သို့

ရောက်သဖြင့် သမုဒ္ဒရာတွင် ၄၅-ရက်မျှ ကြာညောင်းခဲ့သည်။ ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် သီဟိုဠ်ပြန် မထေရ်တို့ရောက်ကြောင်း ကြားသိရလျှင် သက္ကရာဇ် ၈၃၈-ခုနှစ်တွင်းမှာပင် ဒဂုန်မြို့ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၌ ခေါင်းလောင်းကြီး တည်ထားလှူဒါန်းရန်နှင့် သီဟိုဠ်ပြန်အရှင်တို့အား ကြိုဆိုရန် အကြံရှိသည့်အတိုင်း သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင် ရွှေလှေဖောင်တော်စီးလျက် ခမ်းနားစွာ ဒဂုန်သို့ ကြွတော်မူခဲ့သည်။

ဒဂုန်သို့ ရောက်ပြီးနောက် သီးတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၃-ရက်နေ့တွင် ဒဂုန်သို့ ရောက်နှင့်ပြီးသော သံဃာတော်တို့ကို ပင့်ဖိတ်၍ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းစသော လှူဒါန်းဖွယ်တို့ဖြင့် ကပ်လှူတော်မူလေ၏။

၃-ရက်ပတ်လုံး ဝွဲလမ်းသာဘင်ကြီး အကြီးအကျယ် ခင်းကျင်းစေ၍ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ ရောက်လျှင် ရွှေတိဂုံရပ်ပြင်တော်ဝယ် ခေါင်းလောင်းကြီးကို တည်ထားလှူဒါန်းတော်မူသည်။ လဆုတ်တစ်ရက်နေ့တွင် ရဟန်းသံဃာတော်တို့အား အလှူကြီးပေး၍ ဆင်းရဲသူ၊ ဆင်းရဲသားတို့အား စွန့်ကြဲပေးကမ်း ဒါနခန်းပြုတော်မူလေသည်။

လဆုတ် ၃-ရက်နေ့တွင် ရဟန်းသံဃာ ၁၁-ပါးအတွက် လှေ ၁၁-စင်းတို့ကို တံခွန်၊ ကုက္ကား စသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်စေပြီး၊ ထိုသီဟိုဠ်ပြန် သံဃာ ၁၁-ပါးတို့အား တာဝန်များနှင့် ချမ်းသာစွာ သီတင်းသုံးစေပြီးသော်၊ လဆုတ် ၄-ရက် နံနက်စောစော၌ ဒဂုန်မြို့မှ ထွက်တော်မူ၍ ပဲခူးသို့ ပြန်လည်ကြွခဲ့ရာ လဆုတ် ၈-ရက်တွင် ပဲခူးဟံသာဝတီ ရွှေမြို့တော်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုသံဃာတော် ၁၁-ပါးကို ရွှေသာလျောင်း ဘုရားကြီးအနီး ဆိပ်ကမ်း၌ တစ်ရက်မျှ နားနေသီတင်းသုံးတော်မူစေသည်။ လဆုတ် ၁၀-ရက်နေ့၌ ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် အမတ်တို့အား ဝေခိုင်း၍ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာဖြင့် သီဟိုဠ်ပြန် သံဃာတော်တို့ကို နန်းတော်သို့ ကြိုဆိုပင့်ဆောင်ခဲ့သည်။ နန်းတော်သို့ ရောက်သောအခါ သီဟိုဠ်ဘုရင် ဆက်သလိုက်သော စွယ်တော်ကြွတ်၊ စွယ်တောငါတ်၏ ရုပ်တုတော်ပွား၊ ဗောဓိရွက်၊ ကတိကဝတ်စာလွှာ၊ အမှာစာသဝဏ် စသည်တို့ကို ဓမ္မစေတီမင်းအား ဆက်သလေသည်။

ဓမ္မစေတီမင်းမြတ်သည် သီဟိုဠ်ပြန်သံဃာတော်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်၊ စေ့စပ်အရပ်ရပ်ကို ပြောဆိုလျှောက်ပြီး၍ သံဃာတော်တို့ကို အသီးသီးနေထိုင်ရာကျောင်းသို့ အမတ်တို့အား သောင်း

သောင်းဖျေ ဝန်းရံလျက် ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာ လိုက်ပါပို့ဆောင်
စေသည်။

သီဟိုဠ်မှအပြန်တွင် စိကြာသံတမန်စီးနင်းသော သံဃာ
တော်များ၊ လက်ဆောင်ပစ္စည်းများပါသည့် သင်္ဘောမှာ ကံဆိုးစွာဖြင့်
မုန်တိုင်း မိခဲ့လေ၏။ သီဟိုဠ်ဘုရင်၏ ဆိုင်းငံ့မှုဖြင့် အတူတကွ
ပြန်ရန် ဖြစ်သော်လည်း မပြန်ဖြစ်ဘဲ၊ သီဟိုဠ်မင်းသံတမန်ကို
စောင့်ဆိုင်းရင်း ကလမ္ဘာဆိပ်ကမ်း၌ ကျောက်ဆူးချရပ်နားထားစဉ်
လေမုန်တိုင်းမိ၍ သမုဒ္ဒရာတွင် နစ်မြုပ်သွားခဲ့သည်။

ထိုအကြောင်းကို သီဟိုဠ်ဘုရင်ကြားသိသောအခါ အခြား
သင်္ဘောတစ်စီးဖြင့် အရံအလင် ကယ်တင်ခဲ့ပြီး မုန်တိုင်းခဲသော်
သမုဒ္ဒရာပြင်သို့ ထွက်ခဲ့လေသည်။ သမုဒ္ဒရာ၌ ၃-ရက်မျှ ရွက်လွင့်
ခဲ့ပြီး ခရီးအတန်ပေါက်သောအခါ ကံဆိုးစွာဖြင့် နောက်ထပ်
လေမုန်တိုင်းတစ်ကြိမ် မိပြန်လေ၏။ ထိုသံတမန်သင်္ဘောမှာလည်း
ကျောက်ဆောင်နှင့်ငြိကာ ထွက်နိုင်ချေ မရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့်
သင်္ဘောဘေးတွင် တွဲယူလာသော သစ်ဝါးတို့ဖြင့် ဖောင်ဖွဲ့ကာ
ကမ်းရှိရာသို့ ခဲရာခဲဆစ် ကူးခဲ့ရသည်။

ကမ်းသို့ရောက်ကြသောအခါ ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့် သင်္ဘော
ဆိပ်ရှိရာ သွားကြရသည်။ သီဟိုဠ်သံအမတ်လည်း လက်ဆောင်

ပံဏ္ဏာများ ပျက်စီး၍ သီဟိုဠ်သို့ ပြန်သွားခဲ့လေ၏။ ရဟန်းသံဃာ
တော်တို့သည် နာဂသင်္ဘောဆိပ်သို့သွား၍ သင်္ဘောကိုစောင့်ကြရာ
(ဗဒကာရာမ)ကျောင်းအနီး လှေသူကြီးအိမ်တွင် တည်းခိုနေကြ
ရသည်။

ရဟန်း သံဃာ ၁၁-ပါးအနက် ၄-ပါးသည် လှေကြုံဖြင့်
အလျင်ခွဲ၍ တံသာဝတီသို့ ပြန်ကြွခဲ့သည်။ ကျန် ၇-ပါးမှာ
ကောမလသင်္ဘောဆိပ်သို့သွားကာ သင်္ဘောကြုံနှင့် လိုက်ခဲ့ရလေ၏။
ကောမလဆိပ်ကမ်း၌ သီတင်းသုံးနေကြသော မထေရ်တို့အနက်
သုမင်္ဂမထေရ်တစ်ပါးသာ ပြန်ရောက်ခဲ့ပြီး၊ ကြွင်းသောမထေရ်
၆-ပါးနှင့် တပည့်ရဟန်းငယ် ၄-ပါး၊ ပေါင်း ၁၀-ပါးတို့မှာ
ပျံလွန်တော်မူသွားကြလေ၏။

စိကြာသံတမန်နှင့် သုမင်္ဂမထေရ်တို့ ပြန်ရောက်ကြသော
အခါတွင် ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ ကလျာဏီသိမ်သုတိုင်း အမှုကိစ္စမှာ
ပြီးမြောက်ခဲ့သဖြင့် မမိတော့ပေ။

ဓမ္မစေတီမင်းကြီး သိမ်သမုတ်ရန် ကြံ့ခည်လောဘီမူခြင်း

ရာမ-သံတာမန်သင်္ဘောစီး၍ သီတိုဋ်မှ ရဟန်းသစ်ခံကာ ပြန်ကြွလာကြသော မထေရ်တို့ကား ပြန်ရောက်လာကြလေပြီ။ ပဲခူးတံသာဝတီပြည်၌ စင်ကြယ်သော ခဏ္ဍသိမ်၊ နဒိလက္ခဏာ သိမ်မြောက်သောမြစ်ကြီး၊ အလိုလိုဖြစ်သော ရေအိုင်၊ သုဓ်သင် လွယ်ကူသော ဂါမခေတ်၊ (ရွာတည်ရာ)တို့ မရှိချေ။

ဤသီတိုဋ်ပြန် အရှင်ကောင်းတို့အတွက် ဥပုသ်ကံ၊ ဥပ သမ္ပဒကံ စသည်ပြုခြင်းငှာ အဘယ်အရပ်တွင် ရနိုင်ပါအံ့နည်း။ ငါသည် စောင့်ရှောက်လွယ်၍ ငယ်ကျဉ်းသော ဂါမခေတ်ကို ရှာစေ ပြီးလျှင်၊ ထိုဂါမခေတ်၌ ဗဒ္ဒသိမ်တစ်ခုကို ထိုအရှင်မြတ်တို့အား လွှဲအပ်သမုတ်စေရလျှင် ကောင်းမွန်သင့်လျော်ပေမည်။ ထိုသိမ်သစ်၌

ထိုအရှင်တို့ ဥပုသ်ကံ စသည်တို့ ပြုရလိမ့်မည်ဟု အကြံဖြစ်တော် မူလေ၏။ ထိုသို့ကြံပြီးနောက် ဓမ္မစေတီမင်းသည် မင်းချင်းယောက်ျား တို့ကိုစေ၍ သုဓ်သင်၊ လွယ်ကူ၊ ငယ်ကျဉ်းသော(ရွာတည်ရာ)ဂါမ ခေတ်ကို ရှာစေလေသည်။

မင်းချင်းတို့လည်းရှာ၍ “ပုဂေါ”ခေါ် ရွှေမောစောစေတီ တော်ကြီး၏ အနောက်မျက်နှာတောစွန်းနား၌ နရသူမည်သော အမတ်၏ ဂါမခေတ်သည် ကျဉ်း၍ စောင့်ရှောက်ရန် လွယ်ကူသည် ဖြစ်ကြောင်းကို ဓမ္မစေတီမင်းအား လျှောက်ကြားလေ၏။ ဓမ္မစေတီ မင်းလည်း ကိုယ်တိုင်ပင် သွား၍ ထိုအရပ်ကို သေချာစွာ ကြည့်ရှု စစ်ဆေး၏။ ဤဂါမခေတ်ကား စောင့်ရှောက်လွယ်၏။ သိမ်သမုတ် ရန်လည်း လျှောက်ပတ်ပေ၏ဟု ကြံ၍၊ ထိုဂါမခေတ်၌ တစ်ခုသော မြေနေရာကို သုဓ်သင်ရှင်းလင်းလျက် သိမ်သမုတ်ရာအရပ်ဟု မှတ်သားကာ အလယ်တည့်တည့်၌ စရပ်တစ်ခု ပြုစေ၏။

အပြင်အပွ၌ ပတ်ဝန်းကျင်စောင့်ရှောက်ကာခြင်း၊ တံခါး ၄- ခု တပ်ထားခြင်း၊ စလင်းကဲ့သို့ ပြောင်စင်အောင် လိမ်းကြိမှု ပြုထား၍ အခြားဂါမခေတ်တို့နှင့် မရောရအောင် မြေအောက်၊ ကောင်းကင်တို့၌၊ သစ်ခက်၊ သစ်မြစ် စသည်တို့ကို ဖြတ်တောက် စေခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တစ်ထွာမျှ အနက်အကျယ်ရှိသော

မြောင်းကို တူးစေခြင်း စသည်တို့ပြုပြီး၍ သိမ်သမုတ်မည့် သိတိုဠ် ပြန်သံဃာတော်များကို သိမ်သမုတ်မည့် နေရာအနောက်ဘက်၌ ကျောင်း၊ ဆွမ်းစားဇရပ်၊ ရေချိုးအိမ်၊ ကုဋိ စသည်တို့ကို ပြုစေလျက် သီတင်းသုံးနေစေလေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းမြတ်သည် သမုတ်သံဃာတို့အား စင်ကြယ်သောအမှုကို အလိုရှိသဖြင့်၊ ယခုတပည့်တို့နှင့်တကွ မဟာဝိဟာရ အနွယ်စင်ကြယ်သော ပဉ္စင်းသစ်ခံယူသော သံဃာတော် ၂၂-ပါး ရှိလင့်ကစား၊ သိတိုဠ်မကြွမီ အနည်းငယ်မျှ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲချက်ရှိသော ရဟန်းများပါပါက သိမ်သမုတ်ရာမှ ကင်းစင်စေ၍ စင်ကြယ်ပြစ်တင် ကင်းသော သံဃာကို သိမ်သမုတ်ပါမှ နောင်အခါ အပြစ်တင် ကင်းဖွယ်ရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသံဃာထဲသို့ လူပညာရှိတို့ကို စူးစမ်းစေလေသော် ... နန္ဒထေရ်ခေါ် (သီဟဠဒိပ ဝိသုဒ္ဓသာမိ မထေရ်နှင့် ပဉ္စင်းငယ် ၅-ပါးတို့၌ မဆိုသာလောက်သော ကဲ့ရဲ့ဖွယ် ရှိသဖြင့် ဖယ်ကြဉ်ထားခဲ့သည်။

ထို့အပြင် သိမ်သမုတ်ကာနီး၌ အနာရောဂါ နှိပ်စက်သော ကြောင့် ဂုဏဂုဏာနရေမထေရ်နှင့် တပည့်တစ်ပါးတို့မှာ ကျောင်းသို့ ပြန်လည်ကြွနေစေရလေ၏။ ထို့ကြောင့် သိမ်သမုတ်ကံဆောင် သံဃာ ၁၄-ပါးမျှသာ ကြံရှိလေသည်။

သိမ်သမုတ်မည့်နေရာဌာန၌ ရှေးရှေးက သမုတ်ပြီး သိမ်ဟောင်းများရှိခဲ့လျှင် ထပ်မံ မသမုတ်သင့်။ အကယ်၍ ထပ်မံ သမုတ်ခဲ့လျှင် သိမ်ခြင်းရောယှက်ဖုံးလွှမ်းခြင်းအပြစ်သို့ ရောက်လေသည်ဖြစ်၍၊ သိမ်ဟောင်းရှိလျှင် နှုတ်ပါယ်ပြစ်ရမည့် ဝိနည်းအသေနာကို သေချာစွာ သိရှိသော ဓမ္မစေတီမင်းသည် စေ့ငုစွာ စိရင်လေ၏။ ထိုသိမ်သမုတ်ရန် အပြေအပြစ် ပြုထားသော နေရာဌာန၊ နယ်နိမိတ် အရာတွင်း၌ ကသယ်မှုန်၊ နန္ဒင်းမှုန်၊ မြေပြုမှုန်တို့ဖြင့် အလျားအနံအပြည့်၊ ငါးတောင် ... ငါးတောင်စိသော အကွက်အရေးတို့ အစဉ်ပြု၍ သားစေ၏။

အပဉ္စလည်း ငါးတောင်ကွက်ပင်သားစေ၏။ ထိုလို ထင်ရှားစွာ ရေးသားပြီးသော် သိတိုဠ်ပြန် သစ်လွင်စင်ကြယ်သော သိက္ခာရှိ တပည့်ပဉ္စင်းငယ် ၅-ပါး၊ ဆရာမထေရ် ၉-ပါးတို့ကို ပင့်၍ သိမ်မှုတ်ခြင်း ဝိနည်းကံကို ပြုလုပ်စေသည်။ ထိုအရှင်တို့သည် ပထမအစဉ်၊ ပထမအကွက်၌ ၁၄-ပါးစလုံး စုရုံး၍ သိမ်နှုတ် ကမ္မဝါစာကို ရွတ်ဖတ်စေသည်။ တစ်ဖန် ဖမ်းရာချင်းထပ်အောင် ဒုတိယအကွက်ကူး၍ ရှေးနည်းအတိုင်း သိမ်နှုတ်ခြင်း ကမ္မဝါစာရွတ်ဖတ်၍ ရွှေ့ကာ ရွှေ့ကာ အစဉ်အကွက် ကုန်ဆုံးအောင် တစ်ကြိမ်ပြီးတစ်ကြိမ် ထပ်၍ ၇-ကြိမ် ဖတ်ကြရလေသည်။

တစ်ကြိမ်မျှဖြင့် သိမ်နှုတ်ကိစ္စပြီးသော်လည်း သူတစ်ပါးတို့ ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲကင်းရန် ၇-ကြိမ် ထပ်၍ နှုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသိမ်နှုတ်ခြင်းအမှုကို နတ်တော်လဆန်း ၇-ရက်၊ စနေနေ့တွင် နှုတ်ပြီးလေ၏။ သိမ်နှုတ်ပြီး နောက်တစ်နေ့စောစော၌ပင်၊ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး ကြွရောက်၍ သိမ်သမုတ်မည့်နေရာ လေးထောင့်မှာ နိမိတ်ကျောက်တိုင် ၄-ခု စိုက်ထူစေသည်။ အရပ်လေးမျက်နှာမှ နိမိတ်ထားရကျိုး သန္တာန်အထူးထင်အောင် အနည်းငယ် အပြင်ချဲ့၍ ကျောက်တိုင်နိမိတ် စိုက်ထူစေသည်။

စိုက်ထူပြီးသော ကျောက်တိုင်နိမိတ်တို့၏ အတွင်း၌ မျှားကြိုးဆွဲ၍ ကြိုးတန်းအစဉ်အလိုက် မြေ၌ ထင်ရှားအောင် ရေးသားထင်စေလေ၏။ ထိုမျှားကြောင်း အရေးအသားပြင်ပ၌ စပ်လျက် တစ်ထွာမျှ အနက်အကျယ်ရှိသော မြောင်းငယ်ကို တူးစေ၏။

ထိုမြောင်းငယ်ကား သိမ်အပိုင်းအခြားကို ထင်စေဖို့ ဖြစ်သည်။ ဂါမခေတ်တို့နှင့် ရောယှက်မှုကင်းအောင် နိမိတ်တိုင် ၈-တိုင် တို့၏အတွင်းအပ၌ သစ်ပင်၊ ချုံနွယ်၊ သစ်ခက်၊ ပင့်ကူမှေး စသည်တို့ကို ဖြက်တောက်ရှင်းလင်းစေသည်။ မြောင်းငယ်၌ မြေညက်လိမ်းကြံ၍ ရေသွန်းလောင်းထားစေ၏။ နိမိတ်ကျောက်

တိုင်တို့၌ ရွှေချခြင်း၊ တင်းသပြေအီးလိမ်းကြံခြင်း၊ ပုဆိုးပြုနီတို့ဖြင့် ရစ်ပတ်ကာ တန်ဆာဆင်စေ၏။

ဘုရားရှင်ကို ရိုသေလေးစား အာရုံထား၍ နိမိတ်ကျောက်တိုင်တို့အနီး၌ ထီး၊ တံခွန်၊ အမွှေးနံ့သာနှင့် ပန်းမျိုးစုံ ပူဇော်စေ၍ ကုမုဒ္ဒရာကြာဖြင့် ဝုံးလွှမ်းသော ကြာသွတ်အိုးထားစေခြင်း၊ တစ်ပါးသော ပူဇော်ဖွယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်စေလေသည်။

သိမ်သမုတ်ခြင်း၏ ရှေ့အဖို့ ပြုအပ်သောကိစ္စအဝဝပြုပြီး နောက်၊ သိမ်သမုတ်ရန် ရွေးချယ်ပြစ်ကင်း၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ် မဟာဝိဟာရ အနွယ်အဆက် ယူခဲ့သော သီဟိုဠ်အရှင် ၁၄-ပါးတို့အား ပင့်ဆောင်၍ ထိုအရှင်တို့သည် အရှေ့အရပ် ကျောက်တိုင်မှစ၍ ၈-မျက်နှာ၊ ၈-တိုင်တို့ကို နိမိတ်ကြားပြီးနောက် ပထမဦးဆုံး ကြားလာသော နိမိတ်တိုင်ကို ထပ်ကြားကာ စပ်စေသော အားဖြင့် သုံးကြိမ်ကိုင်တိုင် နိမိတ်ကြားတော်မူကြသည်။

သိမ်နိမိတ်များကြားပြီးနောက် ယနေ့နံနက်စောစောကပင် နရသူအမတ်၏ ဂါမခေတ်ထက် ဝန်းကျင်အရပ်မှ အလံ၊ တံခွန်၊ ကုက္ကားစိုက်ထောင်ထားစေခြင်း၊ စည်ကြီး ခရုသင်းသံတို့ကို အမှတ်ပြုကာ တီးမှုတ်နေစေခြင်း၊ ခရီးသွားရဟန်းတို့ ဤဂါမခေတ်တွင် ဖြတ်သန်း မသွားရအောင် တားမြစ်ဖို့ ရန်လည်းကောင်း၊ ဂါမ

ခေတ်တွင်းရှိ ရဟန်းတို့ ပြင်ပသို့ လျင်မြန်စွာ ထုတ်ပို့ရန် လည်းကောင်း၊ အစောင့်လူတို့ အထပ်ထပ်ချထား၍ ထိုလူတို့ထံ မြင်းစီးသူရဲ၊ ခြေမြန်သူရဲတို့ မလပ်အောင် စစ်ဆေးစေသောအားဖြင့် ထိုကိစ္စခေတ်အတွင်း တစ်ပါးသောရဟန်းတို့ မရှိ၊ ကင်းစင်ပါပြီ ဟူ၍ လာပြန် ပြောကြားသောအခါ မင်္ဂလာအချိန်ကောင်း၌သာလျှင် အထက်ပါ အရှင် ၁၄-ပါးတို့သည် ဗုဒ္ဓမုက္ခံ၌ သိမ်သမုတ် ကမ္မဝါ စာကို-

သိထိလ ခနိတ၊ အလျော့အပြင်းစသော

ဗျူနုဗုဒ္ဓိ ၁၀-ပါးနှင့် ပြည့်စုံညီညွတ်စွာ ၇-ကြိမ်တိုင်တိုင် ရွတ်ဘတ်တော်မူကြလေသည်။ သက္ကရာဇ် ၈၃၈-ခုနှစ်၊ နတ်တော် လဆန်း ၈-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၌ အောက်ခွင်ရေထု ပိုင်းခြားပြု၍ နှစ်သိန်းလေးသောင်း အထူရှိသော မဟာပထဝီမြေကြီးဝယ် အာဏာတော်သက်ဝင်၍ တည်သောအားဖြင့် ငါးထောင်သာသနာ ရှည်မြင့် ကြာစေအောင်၊ ဂုဏ်ရောင်ထွန်းပေါက် သိမ်တော်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ဓမ္မဓေတီနှင့် ကလျာဏီသိမ်

သီတိုဠ်ကျွန်းတွင် ဘုရားရှင်ရေသပ္ပယ်တော်မူဖူးသော ကလျာဏီမြစ်ရေသိမ်၌ မဟာဝိဟာရဂိုဏ်းဝင် သံဃာတော်အရှင်တို့ ထံမှ ပဉ္စင်းအသစ်ခံယူကြလေသော အရှင်မြတ် ၁၄-ပါးတို့ သမုတ် သော သိမ်ဖြစ်သောကြောင့် ကလျာဏီသိမ်ဟု ခေါ်ဆိုခဲ့သည်။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၈၃၈-ခုနှစ်မှ ယနေ့ခေတ် ၁၃၇၇ ခုနှစ်အထိ နှစ်ပေါင်း ၅၃၉-နှစ်တိုင် ထင်ရှားတည်ရှိလျက်ရှိခဲ့ ဖြစ်သည်။ သီတိုဠ်ကျွန်းတွင် ပဉ္စင်းအဖြစ် ခံယူခဲ့သော ၂၆-ဝါရှိ၊ ဂုဏ်ပေါင်းပြည့်သော သုဝဏ္ဏသောဘဏမထေရ်ကို ဥဇ္ဈာယ်ပြု၍ သိက္ခာအသစ်ယူလာသော မဟာဝိဟာရဝါသီအနွယ်၊ စင်ကြယ်သော အရှင် ၁၄-ပါးတို့ထံ ထပ်မံသိက္ခာသစ်ယူသော ဂိုဏ်းဆရာမှစ၍

သံဃာတော်အပေါင်းတို့၏ အရည်အတွက်မှာ သိမ်သမုတ်ပြီး နောက်တစ်နေ့ လဆန်း ၉-ရက်မှာ လဆန်း ၁၃-ရက်ထိ ၅-ရက်ပတ်လုံး ပွင်းသစ်ခံယူကြသော ဂိုဏ်းဆ ဝေထေရ်တို့သည် ၂၄၅-ပါး ဖြစ်ကုန်၏။

ဓမ္မစေတီမင်းမြတ်သည် ထိုရဟန်းခံသောနေ့များ၌ နံနက် စောစော သိမ်တော်သို့ အချွေအရံတို့နှင့် ကြွရောက်၍ နံနက်ဆွမ်း၊ ဘောဇဉ်ခဲဘွယ်၊ နေ့လွဲအဖျော်ရည်တို့ဖြင့် လှူဒါန်းစေသည်။ ပွင်းခံပြီးသောအဆုံး၌ ကောင်းချီးပေးခြင်းမှာ စည်ကြီး၊ ခရုသင်းတို့ကို တီးမှုတ်စေ၏။ ပွင်းခံရဟန်းသစ်အရေအတွက်ကို သိရှိရန် စာရေး ပညာရှိတို့ကို ခန့်ထား၍ ညဉ့်အခါ ပွင်းခံရန်အတွက် ဆီမီးတို့ကို ထွန်းလင်းစေ၏။

လဆန်း ၁၅-ရက်နေ့၊ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ လျှောက်ထားချက်အတိုင်း မူလကံပြုသံဃာတော် ၁၅-ပါးနှင့် ပွင်းသစ် ၂၄၅-ပါးတို့ ရှေးဦးအစ ဥပုသ်ကံဆောင်တော်မူကြသည်။

ထိုသံဃာတော်တို့အား ဆွမ်း၊ သင်္ကန်းစသော လှူဒါန်းရန် အစုစုတို့ကို ဆက်ကပ်စေသည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သုဝဏ္ဏသောဘဏ မထေရ်အား (ကလျာဏီတိဿ)ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်လေ၍ သိမ်တော်ကြီး၌ အမြဲတစေ ရဟန်းခံကိစ္စဆောင်ရွက်ရေး၌

အစစတာဝန်ယူကာ ဘုရင်မင်းမြတ်ကိုယ်တိုင် သာသနာသန်ရှင်းရေး အလေးတမူ ဆောင်ရွက်တော်မူသဖြင့် ၃-နှစ်အတွင်း ဂိုဏ်းဆရာ မထေရ်ပေါင်း ၈၀၀၊ ပွင်းငယ်ပေါင်း ၁၄၂၆၅-ပါး၊ နှစ်ရပ်ပေါင်း ၁၅၀၆၅-ပါးတို့ ဖြစ်ကြလေ၏။

အသက် ၂၀-ပြည့်ဝ၊ ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော သာမဏေ ၆၀၀-ပါးတို့အား ဓမ္မစေတီမင်းကပင် ရဟန်းဒကာပြုသဖြင့် ရဟန်းခံပြီးသော် စုစုပေါင်း ၁၅၆၆၆-ပါးသော ရဟန်းသစ်လွင်တို့ ဖြစ်ကြလေ၏။ ဤသို့လျှင် ရာဇဝိပတိဘွဲ့တော်ရှိသော ဓမ္မစေတီမင်းသည် ဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ပါးထောင် ကြာရှည်တည်မြဲစေရန် ကြံစည်၍ သီတိုဋ်သို့ ရဟန်းတော်များကို ကြွစေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

သီတိုဋ်ကျွန်း ကလျာဏီမြစ်ရေသိမ်မှ သိက္ခာအသစ်တင်ခဲ့ကြသော သီတိုဋ်ပြန် သံဃာတော်မြတ်တို့ကို မူလအခြေရေသောက် မြစ်ပြုပြီးသော် သာသနာတော်ကို သန်ရှင်းစင်ကြယ်အောင် ပြုတော်မူသည်။ ထိုကလျာဏီသိမ် မူလဒါယကာ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ သာသနာပြု စောင့်ရှောက်ပုံသည် ချီးကျူး၍ မကုန်နိုင်အောင်ပင် ဖြစ်စေ၏။

ကလျာဏီသိမ်တော်ကြီးသမုတ်ပြီးစနောက်ပိုင်း ၄-နှစ်အတွင်း၌ မြင့်မြတ်သောရဟန်းပွင်းအဖြစ်သို့ တက်ရောက်သော

ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရေအတွက်မှာ တစ်သောင်းငါးထောင်ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ သာသနာအနှစ် ငါးရာခန့်ကြာလျှင်ကား ပဉ္စင်းသစ် မြောက်များစွာ ပေါ်ထွက်လာခဲ့မည်ပင်ဖြစ်သည်။ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး သည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၊ ဆွမ်းတော်ကြီး လောင်း၊ ... မဟာ ပဝါရဏာပွဲတော်ကြီး ကျင်းပခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်သော နိုင်ငံများတွင် မဟာပဝါရဏာပွဲ အကြီးဆုံးပြုလုပ် သော ဌာနကား ကလျာဏီသိမ်တော်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။

ဤသို့အားဖြင့် သိမ်တော်ကြီး၏ သာသနာတော်၌ ကျေးဇူး ထွန်းကား၊ ဂုဏ်ထူးများခြင်းကား လွန်စွာပင်ဖြစ်လေ၏။ ဓမ္မစေတီ မင်းကြီးကား ဤသိမ်တော်မြတ်ကြီးကို ပုလ္လုဿတဖြင့် သမုတ်ကာ တည်ဆောက်ခဲ့သော မူလသိမ်အိယကာ သာသနာပြုမင်းပင် ဖြစ်ပေ ၏။

အနာဂါတ်သာသနာရေးအတွက် စိတ်ရတက်မအေးရှာသဖြင့် သိမ်တော်ကြီးရှိ ကလျာဏီကျောက်စာတွင် ဤသို့ဖော်ပြထားခဲ့ သည်။

“ဆို ... ရတန်းရှင်လူ ... သူတော်အပေါင်းတို့၊
ရှေးအခါက ကိလေသာ-အာသဝေါကုန်ခမ်း၍ မဂ်ဗိုလ်
အတွတ် ပြုငြယ်တိစ္ဆ မရှိတုန်သော မဇ္ဈန္ဒိက စသော

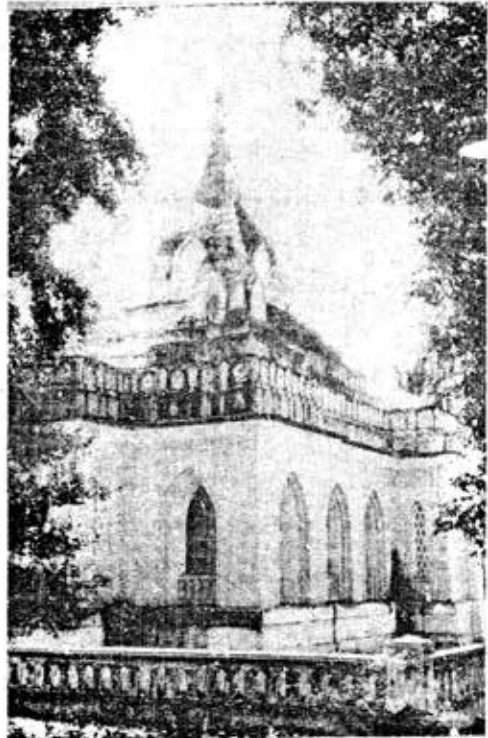
ရတန္တာအရှင်မြတ်တို့သော်မှလည်း (ဝိဝေက)ဆိတ်ငြိမ် ရာ လွန်စွာမွေ့လျော်ကြပါကုန်လျှက်၊ အထွတ်အမြတ် ဆုံးဖြစ်သော အရတတ္တဗိုလ်ခေါ် ဝိပုတ္တိသု-ဗျာဒိသာ ထူးကို သာသနာအတွက် ပယ်စွန့်လျှက်သာ၊ သာသနာ ကြီးပွားကြောင်း ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကြောင်ကျဗျာပါဒ လုလ္လ တရားကို မနေမနား အားသစ်ဖော်မှုကြလေသည်။

ထိုရတန္တာမထေရ်အရှင်တို့သော်မှ မနေသာပြုရ ရသော သာသနာ့သုင်သင်ရေးမှာ အားပေးနှစ်သက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ဖြစ်သည့်အလျောက် နောင်အိပ်ခူးတံသာ ဝတီ၊ နယ်ပြည်အရပ်ရပ် နေထိုင်ကြသော မင်းစိုးရာဇာ၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ ကုန်သွယ်လယ်လုပ် စသော အိယကာ၊ အိယိကာမများနှင့် သိက္ခာဖြူစင် သံဃာတော်အရှင် မြတ်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ရိုသေလေးစား သတိ ထားကြလျှက် သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေးကို တွေ့မြင်ခဲ့လျှင် မဆိုင်းမတွ၊ ငါတို့နှင့် မဆိုင်ပါတကား တု မျက်နှာလွဲကာ လျစ်လျူမရှုဘဲ သုင်သင်ရှင်းလင်း၊ စင်ကြယ်အောင် ပြုစုဆောင်ရွက်ကြပါမည့်အကြောင်း။

အဆိုးသတ်နိဂုံးကပတ်ဖြင့် နှိုင်းဆော်တိုက်တွန်းအပ်
ပါသတည်း”

သိတိုဋ္ဌပြန် သံဃာတော်များနှင့် ကလျာဏီသိမ်တော်ကြီး
ဖြစ်မြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဓမ္မစေတီမင်းအဖို့၊ ရည်ရွယ်
ချက် ကြီးမားခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားခဲ့ပေသည်။ အနာဂါတ်သာသနာ
တော်အတွက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြောင်း သမိုင်းတွင်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ဤကောင်းမှုကုသိုလ်တော် ဆောင်ရွက်ချက်အား ဓမ္မစေတီ
မင်းသည် ကျောက် ၁၀-ချပ်ပေါ်တွင် ရေးထိုးထားခဲ့သည်။ ကျောက်
စာချပ်တို့မှာ အမြင့်ပေ ၇-ပေ၊ အကျယ် ၄-ပေ၊ ၂-လက်မ၊
အထူ ၁-ပေ ၃-လက်မ၊ ၂-မျက်နှာ ရေးထွင်းထားသည်။
မြောက်ဘက် ၃-ချပ်မှာ ပါဠိဘာသာ၊ မြန်မာအက္ခရာတို့ဖြစ်သည်။
တောင်ဘက်ရှိ (၇)ချပ်တို့မှာ ယင်းပါဠိဘာသာ၏အဓိပ္ပာယ်ကို
မွန်ဘာသာ၊ မွန်အက္ခရာတို့ဖြင့် ရေးထွင်းထားသည်။

ကလျာဏီသိမ်တော်ကြီးအတွင်း၌ ၁၃၁၆-ခုနှစ်တွင်
ရေးဆွဲခဲ့သော ပန်းချီကားချပ်များသည်
ကလျာဏီသမိုင်းကို ဤသို့ပြောပြနေသည်။

ယခုလက်ရှိ ပဲခူး-ကလျာဏီကျောက်စာရုံ

ဟံသာဝတီဗုဒ္ဓဂါယာနှင့် ဓမ္မစေတီမင်း

ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကား ဒုတိယဟံသာဝတီမင်းဆက်တွင်
၉-ဆက်မြောက်မင်းတစ်ပါးဖြစ်ခဲ့ပြီး၊ နန်းစံသက္ကရာဇ်မှာ အေဒီ
(၁၄၇၀-၁၄၉၂)ဖြစ်၍ နန်းစံနှစ် ၂၁-နှစ် ရှိခဲ့သည်။ နန်းစံသက်
၂၁-နှစ်အတွင်း ပဲခူးဟံသာဝတီ၌ သာသနာတော်ကို အထွန်းကားဆုံး
ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ ထိုဆောင်ရွက်ချက်
များအနက် “ဟံသာဝတီ ဗုဒ္ဓဂါယာ”၊ မဟာဗောဓိရွှေဂူကြီးတူးရင်းနှင့်
သက္ကရာဇ်စေတီများသည် အထူးခြားဆုံးကောင်းမှုတော်စေတီများ
ဖြစ်ပေသည်။

တိုဗုဒ္ဓဂါယာမဟာဗောဓိရွှေဂူကြီးဘုရားနှင့် သတ္တဌာနစေတီများသည် ပဲခူးမြို့အနောက်ဘက် ၃-မိုင်အကွာ၊ ရန်ကုန် မန္တလေးကားလမ်းမကြီးဘေး၊ သလည်းကုန်း (ဘုရားသုံးဆူရွာ)၌ တည်ရှိသည်။ အေဒီ-၁၄၇၇ ခုနှစ်တွင် ဓမ္မစေတီမင်းသည် ရဟန်းတော် ၈-ပါးနှင့် ပန်းချီ၊ ပန်းပု၊ ပန်းတမော့ အစရှိသော ပညာရှင် ၅၀ ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ ဘိယာနယ်ဗုဒ္ဓဂါယာသို့ စေလွှတ်၍ မဟာဗောဓိစေတီပုံနှင့် အခြားစေတီများကို ပုံတူကူးယူစေခဲ့သည်။

ဟံသာဝတီဗုဒ္ဓဂါယာ မဟာဗောဓိရွှေဂူကြီးဘုရားနှင့် သတ္တဌာနစေတီများသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဂါယာမှ ပုံတူများပင်ဖြစ်သည်။ စေတီတော်တစ်ဆူနှင့် တစ်ဆူအကွာဝေးမှစ၍ အနေအထားအားလုံးကိုလည်း တူညီမှုရှိစေရန် တိုင်းထွာမှတ်သားစေခဲ့သည်။

ထိုပုံတူစေတီများကို အေဒီ ၁၄၇၉-ခုနှစ်တွင် ဓမ္မမင်းကြီးသည် အောက်ပါအတိုင်း တည်ဆောက်ခဲ့ပြန်သည်။

- ၁။ မဟာဗောဓိစေတီကြီး (ဓမ္မစေတီမင်းကြီး)
- ၂။ အနိမိဿစေတီ (ပသက်ကိုမြို့စားသမိန်ရာဇာ)
- ၃။ ရတနာစကြိုစေတီ (သားတော်ဗညားရံ)
- ၄။ ရတနာဃရစေတီ (ဝန်မြို့စားစောနုသိုင်)
- ၅။ အလင်္ဂလစေတီ (အမတ်မဟာရာဇာ)

၆။ မုဉ္ဇလိန္ဒာစေတီ (အမတ်မဟာရာဇာ)
 ၇။ ရာဇယတနစေတီ (မိဖုရားကြီးနဲတကာသင်) ဤကား သတ္တဌာနစေတီ ၇-ဆူ ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အထိမ်းအမှတ်စေတီများကိုလည်း ထိုနှစ်မှာပင် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် အိန္ဒိယဗုဒ္ဓဂါယာမှ ပုံများနှင့် ဆင်တူယူကာ - အောက်ပါအတိုင်း တည်ဆောက်ခဲ့သည်။

- ၁။ သုပ္ပတိဌစေတီ = သမီးတော် တလသင်္ဃာနှင့် သမက်တော် သန်လျင်မြို့စား သမိန်ဝါရန်။
- ၂။ ဒီဝါဝိဟာရစေတီ = သမီးတော် တလမေကြီးနှင့် သမက်တော် စပြင်ဒုန်(ပန်းတနော်)မြို့စား ရာဇပုတ်။
- ၃။ ဘူမစက်မနစေတီ = ဒလမြို့စား ဇေယျသူရ။
- ၄။ မဟာနစေတီ = သမီးတော် တလမေဝန္ဒဝတီ။
- ၅။ ဥပကသမာဂမစေတီ = မြိုင်မြို့စား အဲဝံမိန်
- ၆။ ပါဠိဟာရိယစေတီ
- ၇။ ဥရုဝေဠစေတီ
- ၈။ ဒုက္ကစရိလာစေတီ

- ၉။ သုဇာတာစေတီ
- ၁၀။ သောတ္တိယစေတီ
- ၁၁။ ရတနာဗျောမကစေတီ
- ၁၂။ ဓမ္မစက္ကစေတီ
- ၁၃။ လုမ္ဗိနီစေတီ
- ၁၄။ ကုသိနာရုံစေတီ
- ၁၅။ ရှင်တစ်ထောင်စေတီ
- ၁၆။ ရတနာဒေဝိကစေတီ
- ၁၇။ ဟေမဝတစေတီ
- ၁၈။ ရာဟုလာစေတီ
- ၁၉။ နာဠကစေတီ ...

စသည်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ဓမ္မစေတီမင်းကြီးအဖို့ မြတ်ဗုဒ္ဓ
 မွင့်တော်မူရာဖြစ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ အထူးခြားဆုံးသော ၇-
 ဌာနတို့ကို ပြည်သူ့ပြည်သားတို့ သွားရောက်ပူးမြော်ဖို့ရာ ခက်ခဲ
 ကြမည်ကို သိတော်မူလေ၍ ပုံစံတူများ ပြုလုပ်ထားရှိစေသော
 သန္တတော်မှာ အံ့ဩချီးကျူးဖွယ်ပင်ဖြစ်သည်။

သတ္တဌာနသမိုင်းအကျဉ်းတို့ကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း
 ဖော်ပြလျက် အဘယ်ကြောင့် တည်ရခြင်းကို သိနိုင်ပေသည်။

၁။ မဟာဗောဓိ (ရွှေဂူကြီး)

ဧကီတမမြတ်စွာဘုရားသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခုနှစ်၊
 ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့တွင် ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်ကို အောင်မြင်ကာ
 ဂုဏ်တော်ကိုးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားရှင်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိ
 တော်မူပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်၏ ခြေရင်း
 ရွှေပလ္လင်ထက်တွင် ၇-ရက်ပတ်လုံး သီတင်းသုံးတော်မူ၏။ ယင်းသို့
 သီတင်းသုံးနေတန်ကို အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ပုံတူယူ၍ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး
 သည် မဟာဗောဓိစေတီကို ကိုယ်တိုင်တည်ခဲ့သည်။

ဂန္ဓကုဋီအတွင်း၌ ရွှေပလ္လင်နှင့် ကျောက်ဆင်းတုတစ်ဆူကို
 ထုလုပ်ထားသည်။ ဂန္ဓကုဋီအပါး၌လည်း အလျားအတောင် ၅၀၊
 အနံ ၂၈-တောင်ရှိသော အမိုးသုံးဆင့် တန်ဆောင်းဆောက်စေ
 သည်။ ယင်းတန်ဆောင်းအလယ်၌ ပလ္လင်တစ်ခုကိုလည်း ပြုလုပ်စေ
 သည်။

ထိုပလ္လင်၏နောက်၌လည်း ပင်စည်ကိုသံ၊ အရိုးကို ငွေ၊
 အရွက်ကို ရွှေဖြင့်ပြီးသော မဟာဗောဓိသဏ္ဍာန်ကို ပြုလုပ်စေ၏။
 ထိုပလ္လင်ထက်၌ စန္ဒကူးဆင်တုတော်တစ်ဆူ ထုလုပ်ထားပေသည်။
 ပလ္လင်ရှေ့အောက်၌ ဝသန္တရိနတ်ရုပ်တုထားစေပြီးလျှင် ပလ္လင်ဝန်းကျင်
 မှာလည်း ဗြဟ္မာ၊ သိကြားရုပ်တုများကို ထားစေသည်။ အိန္ဒိယ

မဟာဗောဓိပင်မှ ရခဲ့သော အကိုင်းပြတ်နှင့် အရွက်များကို ဝေတီ တစ်ဆူတည်၍ ဌာပနာစေသည်။

မဟာဗောဓိဝေတီ၏ တံတိုင်းတံခါးပေါက် ၄-ခု အနီး၌ ဇရပ် ၄-ဆောင် ဆောက်လုပ်ကာ အတွင်းနံရံများတွင် ဘုရားကို ပူဇော်ရန် လာရောက်ကြကုန်သော နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အရုပ်များ၊ ဖာရ်နတ်စစ်သည်တို့ကို အောင်တော်မူသည့် အရုပ်စဉ့်ကွင်းများကို ထုလုပ်စေသည်။

၂။ အနိမိဿစေတီ

မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပလ္လင်၌ ၇-ရက် သီတင်းသုံး တော်မူပြီးနောက်၊ ပလ္လင်၏အရှေ့မြောက်အရပ်၌ ရပ်တော်မူလျက် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရပေသည်ဟု ဆင်ခြင်တော်မူကာ မှိတ်သော မျက်လုံးတော်ဖြင့် ၇-ရက်တိုင်တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထိုဟန် ကိုလည်း အိန္ဒိယဗုဒ္ဓဂါယာမှ ဟန်အတိုင်း ပသက်ကို မြို့စား သမိန်ရာဇကို ဝေတီတည်စေလေ၏။

၃။ ရတနာစင်္ကြံစေတီ

မြတ်စွာဘုရားသည် မျက်လုံးတော်မှိတ်ဘဲ ၇-ရက် တိုင်

တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူနေသည်ကို နတ်တို့မြင်သောအခါ ဂေါတမ ရတနာသည် ဘုရားမဖြစ်သေးသောကြောင့် ထိုသို့နေသည်ဟု ယုံမှတ်မှားကြသည်။

ထိုသို့ ယုံမှားသည်ကို သိသောကြောင့် ကောင်းကင်သို့ ကြွ၍ နတ်တို့အား တန်ခိုးပြတော်မူသည်။ ထို့နောက် ကောင်း ကင်မှ ပြန်လည်ဆင်းသက်တော်မူပြီးလျှင် အရှေ့မှသည် အနောက် သို့၊ အနောက်မှသည် အရှေ့သို့ ၇-ရက်တိုင်တိုင် စင်္ကြံကြွလျက် နေတော်မူလေသည်။

မဇ္ဈိမဒေသတွင် အသောကမင်းအစရှိသော ရှေးမင်းတို့သည် စင်္ကြံနှင့်တကွ စင်္ကြံအဆုံးစွန်းများတွင် ဝေတီနှစ်ဆူကို တည်ထား ခဲ့သည်။ ထို့အတူ သားတော်ဗညားရံအား ရတနာစင်္ကြံနှင့်တကွ ဝေတီနှစ်ဆူကို တည်ထားတော်မူစေ၏။

၄။ ရတနာဃရစေတီ

မြတ်စွာဘုရားသည် ၇-ရက်တိုင်တိုင် စင်္ကြံကြွပြီးနောက် ဗောဓိပင်၏ အနောက်မြောက်၊ နတ်တို့ဖန်ဆင်းအပ်သော ရတနာ ရွှေကျောင်းတော်၌ အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို သုံးသပ်၍ စံနေတော် မူသည်။ ထိုနေရာတွင် အသောကမင်း စသည်တို့၏ တည်ထား

သော ဓေတီကို အတူယူကာ ဝန်မြို့စား စောနုသိုင်အား ရတနာ
ဃရဓေတီကို တည်ထားစေလေ၏။

၅။ အဇပါလဓေတီ

အဘိဓမ္မ ၇-ကျမ်းကို ၇-ရက်တိုင်တိုင် သုံးသပ်ပြီးနောက်
မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဗောဓိပင်၏ အရှေ့စူးစူးအဇပါလ ညောင်
ပင်ရင်း၌ ဗလသမပတ်ကို ဝင်စားလျက် ၇-ရက်တိုင်တိုင် စံတော်
မူလေ၏။ ထိုနေရာ၌ အသောကမင်းတည်ထားသောဓေတီကို အတူ
ယူကာ အမတ်မဟာရာဇာအား အဇပါလဓေတီကို တည်စေလေ၏။

၆။ မူစလိန္ဒဓေတီ

ဘုရားသခင်သည် အဇပါလညောင်ပင်မှာ ၇-ရက်တိုင်တိုင်
သီတင်းသုံးပြီးနောက် မဟာဗောဓိပင်၏ အရှေ့တောင်အရပ် မုစလိန္ဒ
ကန်အနီး ကျည်းပင်အောက်သို့ ကြွတော်မူသည်။ ထိုကျည်းပင်
အောက်၌ ၇-ရက်ပတ်လုံး ဝိပုတ္တိသုခကို ခံစားကာ သီတင်းသုံးတော်
မူစဉ် မိုးသည် မပြတ်သည်ထန်စွာ ရွာသွန်းလေသည်။ ၇-ရက်
ပတ်လုံးလည်း လေကြမ်းတိုက်ခတ်လေ၏။

ထိုခဏ၌ မုစလိန္ဒကန်၌နေသော နဂါးမင်းသည် မြတ်စွာ
ဘုရားအား မိုးလေမထိ စိမ့်သောငှာ ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တော်ကို
မိမိကိုယ်နှင့် ၇-ပတ်ရစ်ခွေထားလျက် ကျောင်းပြဿာဒသဗ္ဗယ်
ဖြစ်စေသည်။ အိန္ဒိယ ဗုဒ္ဓဂါယာ၌ ထိုနေရာကို မုစလိန္ဒာဟူသော
ဓေတီတစ်ဆူကို တည်ထားလျက် ကိုးကွယ်ပူဇော်ကြသည့်နည်းတူ
ဟံသာဝတီနေပြည်တော်၌လည်း ပဲခူးစားယောဂရာဇ်အား မုစလိန္ဒာ
ဓေတီကို တည်စေလေ၏။

၇။ ရာဇာယတနဓေတီ

မြတ်စွာဘုရားသည် မုစလိန္ဒာ၌ ၇-ရက်တိုင်တိုင် သီတင်း
သုံးပြီးနောက် အနောက်မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူ၍ မဟာဗောဓိ
ပင်၏ တောင်စူးစူးအရပ်၌ရှိသော ရာဇာယတနမည်သော လင်းလွန်း
ပင်သို့ ကြွတော်မူကာ ဝိပုတ္တိသုခကို ၇-ရက်တိုင်တိုင် ခံစားတော်
မူလေသည်။ လင်းလွန်းပင်ရင်းတွင် တည်ရှိသော ရာဇာယတန
ဓေတီကို အတူယူကာ မိဖုရားကြီး ခဲတကာသင်အား ရာဇာယတန
ဓေတီကို တည်စေလေ၏။

ဓမ္မဓေတီမင်းကြီးသည် မဟာဗောဓိမှအစ ... ရာဇာယတန

စေတီအဆုံး ၇-ဌာနသောဘုရား၊ စေတီများနှင့်တကွ အထိမ်းအမှတ် စေတီများ ကုသိုလ်တော်ကောင်းမှုအစုစုကို သက္ကရာဇ် ၈၄၄-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မင် ၁ရာတော် ၃၇-ပါး နှင့် ခြို့နေသံဃာ ၁၃၀၀၀ ပါး၊ တောနေသံဃာဂိုဏ်းပေါင်းစုံ စုစုပေါင်းသုံးသောင်းမကသော သံဃာတို့ကို ပင့်၍ များစွာသော လူ့ဖွယ်ဝတ္ထုတို့ကို လှူတော်မူပြီး ရွှေပိဿာ ၃၅၀ ကုန်သော အံ့များကောင်းမှုကြီးကို ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် ရေစက်သွန်းချ လှူဒါန်းတော်မူလေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ ကောင်းမှုတော်ကို တံသာဝတီ ဗုဒ္ဓ ဂါယာမဟာ ဗောဓိတု သမုတ်ခဲ့သည်။ သာလွန်မင်းတရားကြီး လက်ထက် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၉၉၄-(အေတီ ၁၆၃၂)ခုနှစ်အထိ မဟာဗောဓိတု၌ပင် ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၁၈-ခုနှစ်၊ (အေဒီ ၁၇၅၄)ခုနှစ်၊ အလောင်းမင်းတရားကြီး တံသာဝတီသို့ ရောက်လာသောအခါ ကျိုက်သလည်းဟု ခေါ်ဝေါ်ကြောင်း လက်ဝဲ နော်ရထာမှတ်တမ်းအရ သိရှိရသည်။

ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၅-ခုနှစ်၊ (အေဒီ-၁၈၈၄)ခုနှစ်တွင် ကျိုက်ပွန်ဆရာတော်ကြီး ဦးကဝိန္ဒက “ရွှေဂူကြီး” ဟု ဘွဲ့တော်အသစ်ပေးခဲ့သည်။ ယခုအခါ ပဲခူးဒေသမှ

ဗုဒ္ဓဂါယာအပြင် မဟာဗောဓိနှင့်တကွ သက္ကဌာနစေတီများကို ဖူးမြော် နိုင်သောကြောင့် “တံသာဝတီ ဗုဒ္ဓဂါယာရွှေဂူကြီး” ဘုရားဟု ဘွဲ့တော်တည်လျက်ရှိသည်။ တံသာဝတီဗုဒ္ဓဂါယာရွှေဂူကြီးဘုရားနှင့် သက္ကဌာနစေတီများဗုဒ္ဓများသည် သဘာဝဘေးဒဏ်၊ စစ်ဘေးဒဏ် တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ခံစားခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၅၀-ပြည့်နှစ်၊ (အေတီ-၁၈၈၈)ခုနှစ်တွင် လှုပ်ခတ်ခဲ့သော ငလျင်ဘေးဒဏ်ကြောင့် ရွှေဂူကြီး ဘုရားနှင့်တကွ ဗုဒ္ဓဝင်စေတီအားလုံးပင် ပျက်စီးခဲ့ကြ၏။ အေဒီ ၁၉၈၈-ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှစ၍ ရွှေဂူကြီးဘုရားနှင့် သက္ကဌာနစေတီ များကို သဒ္ဓါတရားထက်သန်သော ကုသိုလ်ရှင်များက ပြန်လည် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြသည်။

ထို့ကြောင့် ယခုအခါတွင် မဟာဗောဓိရွှေဂူကြီးဘုရား၊ အနိမိဿစေတီ၊ ရတနာစကြို၊ ရတနာဃရစေတီ၊ အဇီလစေတီ၊ ရာဇာယတနစေတီတို့ကို ဖူးမြော်နိုင်ပေသည်။ ထို့ပြင် တံသာဝတီ ဗုဒ္ဓဂါယာရွှေဂူကြီးအနီး၊ ကျောက်ဖျာကျောင်း၊ ကျောက်စာရုံတွင် သပ္ပတိဋ္ဌ(ရွှေ့ကံမျှော)စေတီကျောက်စာ၊ ဒီဝီဟာရစေတီကျောက်စာ၊ ပါဠိဟာရိယစေတီကျောက်စာတို့ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်သေးသည်။

မှတ်ချက်။ [ရှေးတောင်းသူတေသန ဦးစီးဌာနသည် ၁၉၆၉-
 ၁၉၇၀ ခုနှစ်မှစ၍ တံသာဝတီမဟာဗေဓိရွှေဂူကြီး၊
 သတ္တဌာနစေတီများနှင့် ကျောက်ချာကျောင်း၊
 ကျောက်စာရုံတို့ကို ရှေးတောင်းသူတေသန ဦးစီး
 ဌာန၏ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သော ဇယားဝင်
 အဆောက်အဦများ စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းကာ
 နိုင်ငံဟော်၏ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် သတ်မှတ်
 ငွေနှင့်အညီ ပြုပြင်နေလေ၏။]

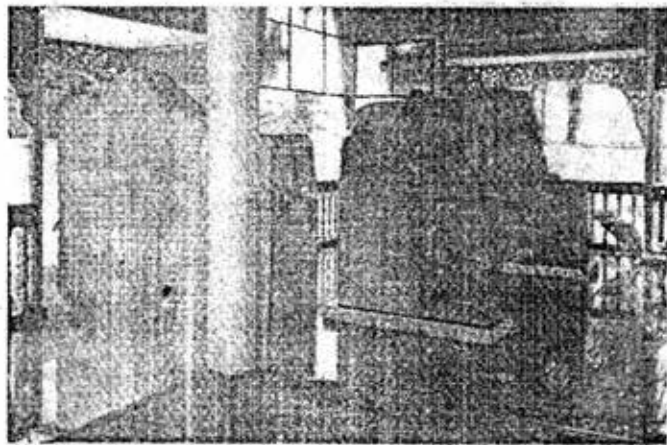
✓

ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းတော်

မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၂၀-ပြည့်နှစ်တွင် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု၏
 သမက်တော် ဓမ္မစေတီမင်း ထီးနန်းဆက်ခံခဲ့ရာ၊ မင်းကြီးသည်
 လေးဆူဇာတ်ပုံ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ်ကို ဘုရင်မကြီးကိုယ်စား
 အမျိုးမျိုးသော လှူဖွယ်ဝတ္ထု အစုစုတို့ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်သည်။
 သက္ကရာဇ် ၈၃၃-ခုနှစ်၊ (အေဒီ - ၁၄၈၅)ခုနှစ်တွင် ခေါင်းလောင်း
 ကြီးတစ်လုံး သွန်းလုပ်လှူဒါန်းခဲ့သည်။

မင်းကြီးသည် ရွှေတိဂုံသမိုင်းကို မွန်မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့်
 ကျောက်စာရေးထိုး၍ အရှေ့စောင်းတန်းအနီး အလယ်ထပ်မြောက်
 ဘက်နံဘေးတွင် မွန်လူမျိုးတို့၏ ထုံးစံမြောက်ဘက်သို့ လှည့်လျက်
 စိုက်ထူခဲ့သည်။ မြောက်ဘက်မျက်နှာတွင် မွန်ဘာသာ၊ တောင်ဘက်

မျက်နှာတွင် ပြန်ဟာဘာသာ နိဿယပါရှိသည်။ အနည်းငယ်ကျိုးပဲ့ နေသော်လည်း ဓမ္မစေတီမင်းကျောက်စာ ၃-ချပ်ကို ယနေ့တိုင် တွေ့ရှိနိုင်သေးသည်။ မင်းကြီးသည် ကုသိုလ်တော်အားလုံးအတွက် ကြီးစွာအလှူပေး၍ ရေစက်သွန်းချအမျှဝေလေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းကျောက်စာ

ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် အေဒီ ၁၄၈၀-ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံရှိ လူဦးရေစာရင်းစစ်တမ်းကောက်ယူရန်အတွက် အမတ် ၄-ဦးအား စေခိုင်းလေ၏။ ထိုအမတ် ၄-ဦးကား

- ၁။ ဥပိုက်အမတ်
- ၂။ သမန္တရာဇ်အမတ်
- ၃။ တုရင်ရာဇာအမတ်
- ၄။ စွဂန္တရာဇာအမတ် တို့ဖြစ်ကြသည်။

ထိုအမတ်ကြီး ၄-ဦးသည် အိမ်ထောင်စုစာရင်းနှင့် စီးပွားရေး စစ်တမ်းများ ကောက်ယူရုံသာမက၊ လူစာရင်းအပြင် အခွန်ပါ ကောက်ခံခဲ့ကြလေရာ ကြေးတို၊ ကြေးစများ ပိဿချိန်တစ်သိန်း ရှစ်သောင်း ရရှိခဲ့သည်။ ထိုကြေးအစုစုတို့အား ဓမ္မစေတီမင်းကြီး အား ဆက်သလေရာ ဓမ္မစေတီမင်းလည်း ပြည်သူတို့အပေါ် မလိုအပ်သည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ပိစေခဲ့ခြင်းအတွက် ထိုအမတ် ၄-ဦးအား အမျက်ထွက်ကာ ကြီးလေးသောအပြစ်ကို ပေးလေ၏။

ကြေးများကိုလည်း ပြည်သူတို့ထံ ပြန်လည်ပေးအပ်စေ ခဲ့သော်လည်း ပြည်သူအများက သင့်လျော်သောနေရာတွင် အသုံး ပြုရန် လျှောက်တင်လေ၏။ ထိုအခါ ဓမ္မစေတီမင်းကြီးလည်း အမတ်ကြီးဗညားအိန်ကို အကြီးအကဲခန့်၍ ထိုကြေးများအား ခေါင်းလောင်းသွန်းလုပ်ကာ ဆံတော်ရှင် ရွှေတိဂုံအား လှူဒါန်းရန် ရည်စူးခဲ့လေ၏။

အမတ်ကြီးဗညားအိန်သည်လည်း ကာယဗာဟုနန္ဒသည်သူ

ကျော်၊ ပဲခူးသက္ကရာဇ်နှင့် သံဃာရာဇာအစရှိသော ပညာရှင်တို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့သည်။ ပြီးသော် ထိုပညာရှင်တို့ အခါပေးသည့် အတိုင်း သက္ကရာဇ် ၈၃၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၈-ရက်၊ (အေဒီ-၁၄၇၆) ဖေဖော်ဝါရီလ ၅-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ သီလင် အချိန်တွင် ပွဲလမ်းသဘင်များ ပြုလုပ်၍ သွန်းစေခဲ့သည်။

ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီး သွန်းလုပ်မှုတွင် မှတ်တမ်း အချို့၌ ကွဲလွဲမှုများရှိနေပြီး၊ အချို့မှတ်တမ်းများ၌ ရွှေတိဂုံရင်ပြင် တော်၌ သွန်းလုပ်သည်ဟု ဖော်ပြသည်။ အချို့မှတ်တမ်းများက ပဲခူးမြို့၊ ရွှေမောမောစေတီ ရာဟုထောင့်အနောက်ဘက်တွင် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၈၅၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၈-ရက်နေ့၌ ပွဲခံပြီး သွန်းလုပ်ကြသည်ဟု ဖော်ပြသည်။

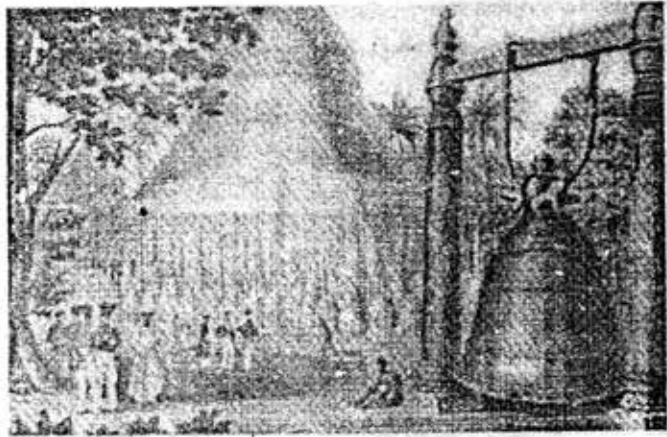
သွန်းလုပ်စဉ်က လောကနာဏအမည်ရှိ ဂဗ္ဘိရပညာရှင် တစ်ဦးက ဤခေါင်းလောင်းကြီးသွန်းလုပ်နေစဉ် မိချောင်းနက္ခတ် မိသဖြင့် ပြီးစီးလျှင်သော်ကား တီးခတ်သောအခါ အသံကောင်းစွာ ပြည်မည်မဟုတ်ဟု ဟောကိန်းထုတ်လေ၏။ ခေါင်းလောင်းကြီးမှာ အစောက် ၆-တောင်၊ အဝ ၈-တောင် ရှိသည်။ ပိဿာချိန် ၁၈၀၀၀ (တစ်သိန်းရှစ်သောင်း) ရှိပြီး၊ တန်ချိန်အားဖြင့် ၂၉၀-တန် ရှိသည်။

အလယ်ပေါင်းရစ်တွင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဘုရား ဆင်းတုတော် များကို ဖေါင်းကြွထုထားပြီး၊ ယင်းအပေါ်တွင် တစ်တွဲမှာ ကျောက် သံပတ္တမြား ၄၅-လုံး ပါရှိသော အတွဲ ၄၅-တွဲ၊ အတန်း ၂-တန်း မွှမ်းမံတန်ဆာဆင်ထားသဖြင့် စုစုပေါင်း ကျောက်သံပတ္တမြား ၄၀၅၀-လုံး ပါရှိသည်။ ပြီးစီး၍ တီးခတ်ကြည့်သောအခါတွင် အသံမပြည့် ပေ။ ဟောကိန်းပြဆိုသည့်အတိုင်း မိချောင်းနက္ခတ်နှင့် ယှဉ်လေ သဖြင့် မည်သို့မျှ အသံမထွက်ချေ။ ထို့ကြောင့် ထိုခေါင်းလောင်း ကြီးကို “အဝိန္ဒသော်” ခေါ် - “နဝိန္ဒဆောက်” ဟု (အသံမထွက် သော ခေါင်းလောင်း) ဟု အမည်ပေးခဲ့သည်။

သွန်းလုပ်ပြီးစီးသွားသော ထိုခေါင်းလောင်းကြီးကို ပဲခူး မြို့မှ ရွှေလှေ၊ လောင်းလှေ၊ ရွှေဖောင်များနှင့် တင်ယူလာခဲ့ရာ သက္ကရာဇ် ၈၅၂-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၃-ရက်နေ့တွင် ရွှေတိဂုံ ကုန်းတော်ပေါ်အရောက် မတင်ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ကဆုန်လဆန်း ၁၁-ရက်နေ့တွင် ပိဿာ ၅၀၀ ရှိ ခေါင်းလောင်းငယ်တစ်လုံးနှင့် အတူ ဓမ္မစေတီမင်းကြီးသည် ရေစက်ချလှူဒါန်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဓမ္မစေတီမင်း ကြီးမှူးသောခေါင်းလောင်းကြီးမှာ ရွှေတိဂုံရင်ပြင် တော်၌ နှစ်ပေါင်း ၁၂၃-နှစ်တိုင်တိုင် ကိန်းဝပ်ခဲ့သည်။

ရွှေတိဂုံစေတီတော်ရင်ပြင်ပေါ်မှ ခေါင်းလောင်းတော်ကြီး

အေဒီ ၁၅၈၂-ခုနှစ်တွင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်သို့ ရောက်ရှိလာသူ အိတလီကျောက်မျက်ကုန်သည် “ဂစပါရိုဘယ်ဘီ”က ခေါင်းလောင်းကြီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး “ခမ်းနားသောခန်းမကြီးထဲရှိ ခေါင်းလောင်းကြီး၏ အတိုင်းအတာမှာ ခြေလှမ်း ၆-လှမ်းနှင့် ၃-ပန်ရှိ၍ ခေါင်းလောင်းကိုယ်ထည် တစ်ခုလုံး၏အထက်မှ အောက်အထိ စာလုံးတစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး ပူးကပ်နေသည့်စာများ အပြည့်ထွင်းထားကြောင်း၊ ထိုစာများကို မည်သည့်နိုင်ငံကမျှ ဖတ်နိုင်မည်ပုံ မပေါ်ကြောင်း” ရေးသား မှတ်တမ်းပြုခဲ့သည်။

ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီး၏ အလေးချိန်နှင့် အဝအတိုင်းအတာ၊ အမြင့်အတိုင်းအတာတို့မှာ ရာဇဝင်အစောင်စောင်တို့၌ ကွဲလွဲမှုများရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရာဇဝင်အသီးသီးတွင် မှတ်သားခဲ့ကြသမျှတို့ကို လေ့လာနိုင်ရန် ပူးတွဲတင်ပြပေးထားပါသည်။ သို့သော် ရွှေတိဂုံသမိုင်း၌ ဖော်ပြချက်များကိုသာ စာရေးသူအနေဖြင့် ကိုးကားပေးထားပါသည်။

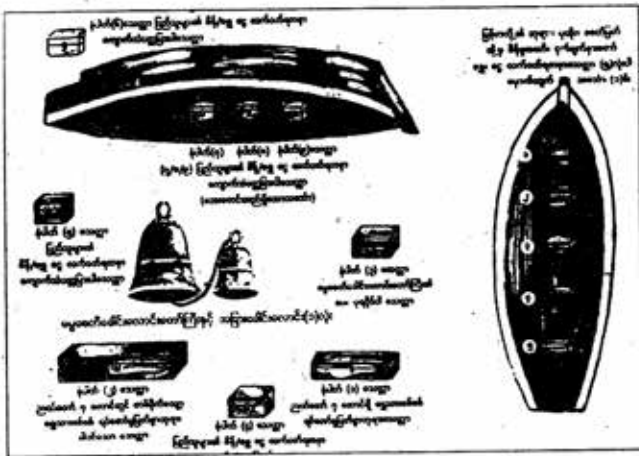

ဓမ္မစေတီမင်း နတ်ရွာစံပြီးသည့်နောက်ပိုင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည့်အခါတွင် သူတင်လှူခဲ့သော ခေါင်းလောင်းကြီးမှာလည်း ရန်သူတို့၏လက်ချက်ဖြင့် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ရလေသည်။ ရွှေတိဂုံရုပ်ပြင်ရှိ ဓမ္မစေတီမင်း၏ အလှူတော်ခေါင်းလောင်းကြီးကို ခရစ်နှစ် ၁၆၀၈-ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၉၇၄-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် တနင်္ဂနွေနေ့၊ နေ့လည် ၁၂-နာရီတွင် သန်လျင်မြို့စား ဝေါတူဂီလူမျိုး ဖိလစ်ဒ်ဘာရစ်တို(ခေါ်)ဇေင်ကာသည် အရည်ကျို၍ အမြောက်လက်နက်ပြုလုပ်ရန် ဖြုတ်ယူလေ၏။

ကုန်းတော်ပေါ်မှ လှိုင့်ချပြီး မြစ်အထိ ဆင်များဖြင့်ဆွဲကာ ပုဂ္ဂန်တောင် ရေလက်ကြားတွင် ဖေါင်ပေါ်အရောက် တင်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့နှင့် သန်လျင်မြို့အကြားတွင် ပဲခူးမြစ်နှင့် ရန်ကုန်မြစ် ဆုံဆည်းရာ မြစ်ဆုံနေရာအရောက်တွင် လှိုင်းလေထကြွ၍ ဖေါင်ပျက်ပြီး ခေါင်းလောင်းကြီး ဒေါ်ပုံမြစ်တွင်း ကျခဲ့၏။ ပေါ်တူဂီသင်္ဘောလည်း ခေါင်းလောင်းနှင့်အတူ ရေထဲပါသွားခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က ခေါင်းလောင်းကြီး သယ်ယူခြင်းအား ကန့်ကွက်သောအားဖြင့် မြန်မာ၊ မွန်၊ ကရင်၊ ရှမ်းစသော တိုင်းရင်းသားများက ပေါ်တူဂီဂိုဏ်းကို တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ပေါ်တူဂီတာဝန်ခံလည်း ဝါးရင်းတုတ်လက်ချက်နှင့် အသက်ဆုံးပါးခဲ့လေသည်။

ထိုဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီးနှင့်အတူ အဖိုးတန်ရတနာများစွာပါသွားကြောင်း မှတ်တမ်းများက ဖော်ပြထားသည်။ ကျိုက္ခမိဘုရားတွင် လှူဒါန်းရန် ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုက သွန်းလုပ်စေသော ရွှေသားစစ်စစ် ဉာဏ်တော် ၇-တောင်၊ အလေးချိန် ၃-တန်ရှိသည့် ရုပ်တော်မူ ဆင်းတုတော်တစ်ဆူ၊ လုံးအိုးကွဲသဖြင့် ဉာဏ်တော် ၇-တောင်တွင် တစ်မိုက်လျော့၊ အလေးချိန် ၃-တန်ရှိသည့် နောက်ထပ် ရုပ်တော်မူမြတ်စွာဘုရား ဆင်းတုတော်တစ်ဆူ၊ စုစုပေါင်းဘုရားနှစ်ဆူ၊ ရွှေချိန် ၆-တန် ဓမ္မစေတီမင်း ခေါင်းလောင်းကြီးနှင့် တွဲချည်ထားသည့် တန်ချိန် ၆၀-ခန့်ရှိ အခြားခေါင်းလောင်းတစ်လုံး၊ ရတနာသေတ္တာများစွာတို့ ပါခဲ့သည်။ ကနဦးရေကျချိန်တွင် ထိုခေါင်းလောင်းကြီးမှ ပုဂ္ဂန်တုတ်ကွေးရေးရေး ပေါ်နေသည်ကို လူတို့ မြင်ရသည်ဟုဆိုသည်။

ယခုအခါ နှစ်ပေါင်းများစွာ ရေစီးကြောင်း တွန်းအား၏ ပို့လွှတ်မှုကြောင့် ပင်လယ်ဘက်အထိ ရောက်ရှိနေပြီး ဖုံးအုပ်လာသည့် သဲနှုန်းထဲတွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းနစ်နေပေမည်ဖြစ်၏။ ခေါင်းလောင်းအပေါ်တွင် သင်္ဘောအပျက်က အုပ်နေနိုင်သည်ဟူ၍လည်း ခန့်မှန်းကြသည်။ ယခုထိ ထိုဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီးကို နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဖော်ရန်ကြံစည်ကြသော်လည်း အောင်မြင်မှု မရှိသေးပေ။

ခေါင်းလောင်းနှင့်အတူ ပါသွားသည့် ရတနာများ

ပစ္စုပ္ပန်၌ဩစတြေးလျမှ မှတ်တမ်းရိုက်ကူး၊ စူးစမ်းရှာဖွေသူ “အိမိယန်လေး” နှင့်အဖွဲ့သည် အသံလိုင်းအာရုံခံကိရိယာဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေခဲ့ရာ၊ ခေါင်းလောင်းနှင့်အလွန်တူသော ပုံရိပ်တစ်ခုကို ဖမ်းမိသော်လည်း အတည်မပြုနိုင်ခဲ့ချေ။ ၂၀၁၂-ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၆-ရက်တွင် အမေရိကန်ပြိုဟ်တူနာဆာ (Land set-7) က ရန်ကုန်မြစ်၊ ပဲခူးမြစ်၊ ပုဂ္ဂန်တောင်ချောင်းတို့ ဆုံရာတွင် ခေါင်းလောင်းရှိနေကြောင်း အတိအကျ ရှာဖွေပြခဲ့သည်။

ထိုအတွင်း ဩစတြေးလျမှ ပညာရှင်များက အသံဖမ်း၊ ပုံရိပ်ဖော်ဆိုနာနည်းပညာများ အသုံးပြုကာ ဖော်ထုတ်သဖြင့် ခေါင်းလောင်းတည်ရှိမည့် နေရာ ၂-နေရာကို တွေ့ရှိခဲ့သော်လည်း အတိအကျ အတည်မပြုနိုင်သေးပေ။ ရေလုပ်ကြည့်ပြီးမှသာ အတည်ပြုနိုင်ပေမည်။

မည်သို့ဆိုစေကာမူ ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီးသည် မွန်ဘုရင်၏ လက်ထက်၊ သာသနာရေးဆောင်ရွက်ချက်တွင် အထူးခြားဆုံးသော ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်တစ်ခုဖြစ်သည့်အတွက် ဆုံးရှုံးသွားခြင်းမှာ နှမြောတသစရာပင်ဖြစ်သည်။

သာသနာတော် နှစ် ၂၀၀၀ တွင် ဆရာတော်သံဃာတော် ၂၀ ကျော်ကို သင်္ဘော ၂-စင်းဖြင့် သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ လွှတ်၍ သီဟိုဠ်ကျွန်း ကလျာဏီမြစ်ရေသိမ်တွင် သိက္ခာအသစ်တင်စေ၏။ သီဟိုဠ်ဘုရင် ဘုဝနေကဗဟဟုမင်းသည် သိက္ခာအသစ်တင်သော ရဟန်းတို့အနက် ခေါင်းဆောင်ဆရာတော် ၂၂-ပါးအား ဘွဲ့တံဆိပ် လှူဒါန်းသည်။ ဘွဲ့အမည်သစ် လှူဒါန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဆရာတော်များ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှ ပြန်ရောက်သောအခါ တံသာဝတီ နေပြည်တော် ပဲခူးမြို့၏အနောက်ဘက်၌ သိမ်သုတ်တော်မူကြသည်။

ကလျာဏီမြစ်ရေသိမ်တွင် သိက္ခာအသစ်တင်(ပဋ္ဌာနအသစ်ခံ) ခဲ့သော ရဟန်းတော်များ သိမ်သုတ်သည့် သိမ်မြစ်၌ ကလျာဏီ သိမ်ဟု အမည်ပေး၏။ ဓမ္မစေတီမင်းသည် အောက်ပြန်ဟန်ခိုင်ငံရှိ ရဟန်းအားလုံးကို သိက္ခာချ လူဝတ်လဲစေပြီးမှ ကလျာဏီသိမ် တော်တွင် သီဟိုဠ်ပြန်ဆရာတော်များထံ၌ ပြန်လည်ရဟန်းခံကြရ၏။ ၃-နှစ်အတွင်း၌ ရဟန်းပေါင်း ၁၅၀၆၅-ပါးကို ကလျာဏီ သိမ်တွင် သိက္ခာအသစ်တင်နိုင်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် အောက်ပြန်ဟန်ပြည်တွင် ရှေးယခင်က

သာသနာပြုမင်း

ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကို သာသနာပြုမင်းတစ်ပါးအဖြစ် သာသနာ သမိုင်းတွင် ကမ္ဘာလုံးတိုးခဲ့သည်။ အကယ်လည်း ထိုမင်း၏လုပ် ဆောင်ချက်တို့ကိုကြည့်သော် သာသနာ ၂၀၀၀ ခန့်တွင် အောက် ပြန်ဟန်ပြည်၌ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပု၏သမက်တော် ဓမ္မစေတီနန်းတက် သောအခါ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စေ၏။

ရဟန်းများဆေးကျခြင်း၊ ဗေဒင်ဟောခြင်း၊ နွားမွေးခြင်း စသော သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ်ညစ်နွမ်းကြောင်းတို့ကို အာဇာနည် ပြင်း တားမြစ်တော်မူ၏။ စာပေသင်ကြားပို့ချမှု၊ တရားဟောပြောမှု စသော ပရိယတ္တိလုပ်ငန်းနှင့် ကမ္ဘာ့ဌာနားဘာဝနာ ပွားများမှုဟူသော ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းများကိုသာ ရဟန်းတော်များ ဆောင်ရွက်ကြရသည်။

၁။ သုဝဏ္ဏဘူမိ အရှင်သောက၊ အရှင်ဥတ္တရမထေရ်တို့၏ အဆက်အနွယ်ဂိုဏ်း

၂။ နရပတိစည်သူမင်းကြီးလက်ထက် ဆပွဒမထေရ်အစ ရှိသော သီဟိုဠ်သံဃာတော် အဆက်အနွယ်ဂိုဏ်း

၃။ ပုတ္တမမြို့ မိဒုရားဆရာ အရှင်ဗုဒ္ဓဝံသ၊ အရှင်မဟာ နာဂအစရှိသော သီဟိုဠ်ပြန်ဆရာတော်များ၏ အဆက် အနွယ်ဂိုဏ်း။

ဤသို့အားဖြင့် ဂိုဏ်းအမျိုးမျိုး ကွဲပြား၍ အချင်းချင်း သိမ်အတူတူ မဝင်ကြ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း မပြုဘဲနေကြရာ ... ဓမ္မစေတီမင်းလက်ထက်၊ အောက်ပြန်မာပြည်တွင် ကလျာဏီ သိမ်၌ဖြစ်သော ရဟန်းတော်များချည်းသာရှိ၍ ဂိုဏ်းကွဲပြားခြင်း မရှိ။ တစ်ခုတည်းသော ညီညွတ်သော ထေရဝါဒ(မဟာဝိဟာရဝါဒီ) သံဃာတစ်ဂိုဏ်းတည်းသာရှိသဖြင့် သာသနာလွန်စွာ စင်ကြယ် ပြန့်ပွားထွန်းလင်းလေ၏။

ထို့နောက် ဓမ္မစေတီမင်း၏ အမြော်အမြင်ကြီးမားမှုဖြင့် ဟံသာဝတီဗုဒ္ဓဝါယာ ရွှေ့ကြီးဘုရားနှင့် သတ္တဌာနတို့ကို တည်ထား ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပြန်သည်။ နောက်ဆုံး၌ မြန်မာတစ်ပြည်လုံး စိတ်

ဝင်တစားဖြစ်သည့် ဓမ္မစေတီခေါင်းလောင်းကြီးကို ရွှေတိဂုံဘုရား ရင်ပြင်၌ သွန်းလောင်းချိတ်ဆွဲ လှူဒါန်းခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ဓမ္မစေတီမင်း၏ သာသနာရေး လုပ် ဆောင်ချက်တို့သည် များစွာထင်ရှားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ပဲခူးဟံသာဝတီမင်းဆက် ၁၄-ဆက်ရှိရာ ... ရာဇာဓိရာဇ် သည် စစ်ရေးအရာတွင် ကျော်ကြားထင်ရှားခဲ့ပြီး မွန်ပြန်မာ အကြာ ဆုံးစစ်ပွဲ (နှစ် ၄၀)ဆင်နွှဲခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဘုရင်မကြီးရှင်စောပုမှာ တစ်ဦးတည်းသော မြန်မာ(မွန်)တို့၏ ဘုရင်မကြီးဖြစ်သဖြင့် ထင်ရှား ခဲ့သည်။

ပဲခူးဟံသာဝတီမင်းဆက်များတွင် -

- ၁။ ဗညားဦး
- ၂။ ဗညားနွဲ့ (ရာဇာဓိရာဇ်)
- ၃။ ဗညားဓမ္မရာဇာ
- ၄။ ဗညား
- ၅။ ဗညားဗရူး
- ၆။ ဗညားကျန်း
- ၇။ ကမလင်မင်း(လိပ်မွတ်ထော)
- ၈။ ဗညားထော(ရှင်စောပု)
- ၉။ ဓမ္မစေတီ(ရာမာဓိပတိ)
- ၁၀။ ဗညားရံ
- ၁၁။ သူ့ရှင်ဒကာရွတ်ပိ
- ၁၂။ စက္ကဝပ်မင်း
- ၁၃။ သမိန်ထောရာမ
- ၁၄။ ဗညားဒလ

ယင်းတို့အနက် (၂)ဗညားခွဲ(ရာဇာဓိရာဇ်)၊ (၁) ဗညားထော(ရှင်စောပု)၊ (၉) ဓမ္မစေတီ(ရာမာဓိပတိ)တို့သာလျှင် ထင်ရှားခဲ့ကြသည်။

ဓမ္မစေတီ၏ဘဝနိဂုံး

ဓမ္မစေတီမင်းသည် ကုသိုလ်ဖြင့် ပျော်မွေ့ခဲ့သော်လည်း ဝိဘက်ကြမ္မာကို ရှောင်ဖယ်၍ မရခဲ့ပေ။ မိမိ၏ရင်နှစ်ရင်သွေး၏ ပယောဂကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးခံလိုက်ရသည်။ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ နောက်ဆုံးနေဝင်ချိန်ကို သထုံနွယ် မွန်ရာဇဝင်တွင် ဤသို့ ဖော်ပြ ခဲ့သည်။

ဓမ္မစေတီမင်း ထီးနန်းတက်စမှစတင်ကာ ကယ်မထိန်း ကျောင်းခဲ့ရသော လူယုံတော် ၂-ဦး ရှိခဲ့သည်။ ဘိုးဘေးတို့၏ နန်းအဆက်ဆက်မှာပင် ခစားယုံကြည်ရသဖြင့် ထိုလူယုံနှစ်ဦးအား မိမိအတွင်း၌ ထားစေလျက် မိန်းမစိုးရာထူးကို ပေးသနားခဲ့သည်။ မိန်းမစိုးရာထူးဆိုသည်မှာ တော်ရုံလူယုံတို့အဖို့ ရနိုင်ခဲ့သော ရာထူး

ရာခံ မဟုတ်ပေ။ အတွင်းဆောင်ရှိ မိဖုရား၊ မောင်းမ၊ ကိုယ်လုပ်
တော်တို့အပြင် ... ဘုရင်သမီးတော်၊ မယ်တော်တို့အထိ (မ)
မှန်လျှင် အုပ်စိုးချုပ်ကိုင်ရသည့် တာဝန်ဖြစ်သည်။

မိန်းမနှင့် စပ်ဆိုင်သော အမှုကိစ္စအသီးသီးနှင့် လုပ်ငန်း
တာဝန်အဝဝတို့ကို မိန်းမစိုးများက တာဝန်ယူဖြေရှင်းပေးရသည့်
နည်းတူ၊ ဘုရင်မင်းမြတ်၏ ဆောင်တော်ကူးကိစ္စအထိ ညွှန်ကြား
ပေးရသူဖြစ်သည်။

ဓမ္မစေတီမင်းမှာ ဟံသာဝတီထီးနန်း၌ ၂၁-နှစ်တိုင်တိုင်
စိုးစံအုပ်ချုပ်သွားသူဖြစ်သည်။ အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သောအခါ
နာတာရှည်ရောဂါစွဲကပ်လာလျက် အိပ်ရာထက်တွင် လဲခဲ့တော့သည်။
ရောဂါမှာ သွေးဝမ်းသွားခြင်းနှင့်အတူ မြင်းရိုက်အနာမျိုးဖြစ်သော
(လိပ်ခေါင်းထွက်နာ)စွဲကပ်လေရာ ဝမ်းမှ ညှစ်တိုင်း သွေးများ၊
ပြည်များ၊ ဝမ်းများဖြင့် ညှိန်နေသောကြောင့် အခန်းဆောင်ပြင်ပ
သို့ပင် ထွက်စံတော်မမူတော့ပေ။

အုပ်ချုပ်ရေးအတွက် ညီလာခံသဘင်ကိုပင် မထွက်နိုင်
တော့ဘဲ သားတော်ဗညားရံနှင့် လွှဲအပ်ထားသည်။ မိမိမနာမကျန်း
ဖြစ်သော သွေးဝမ်းပါ၊ လိပ်ခေါင်းရောဂါအား ကုသရမည်ကို
အလွန်ရှက်ကြောက်လေသဖြင့် တတ်ကျွမ်းနားလည်သော ဆေးဆရာ

တို့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်း ကုသခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ ထွက်လာသော
လိပ်ခေါင်းကိုပင် သုတ်သင်ဆေးကြောလျက် အထဲသို့ ပြန်သွင်းခြင်း၊
နှမ်းဆီ၊ အုန်းဆီဖြင့် လိမ်းကျံခြင်း စသည့် ပြုစုမှုကိစ္စအဝဝကို
လူယုံတော် ၂-ဦးဖြစ်သည်။ မိန်းမစိုး ၂-ဦးကသာလျှင် လုပ်ဆောင်
ပေးခွင့်ရလေသည်။

ကြာလာလျှင် ထိုမိန်းမစိုး ၂-ဦးစလုံးသည် တစ်ယောက်
တစ်နေ့စီ အလှည့်နှင့် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးအား ပြုစုသုတ်သင်ပေးရန်
တာဝန်ခွဲယူကြလေ၏။ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ အနာရောဂါမှာလည်း
သည်းသည်ထက် သည်းလာသည်ဖြစ်ရာ အခန်းအောင်းလျက်သာ
ကြာရှည်စွာ နေရလေ၏။

သားတော်ဗညားရံသည်လည်း ခမည်းတော်၏ အနာသည်း
သည်ဟူသာ သိရှိရပြီး၊ မည်သို့မည်ပုံဖြစ်ကြောင်းကို မမြင်တွေ့
ရသည်ရှိသဖြင့် စံအိမ်တော်တွင်းသို့ ဝင်ဖူးတွေ့နိုင်ရန် အမျိုးမျိုး
လျှောက်တင်လေသည်။ သို့သော် အရှက်ကြီးသော ဓမ္မစေတီမင်း
ကြီးမှာ မိမိသားအရင်းကိုပင် ဖူးမြော်ခွင့်မပေး၊ အနာအချက်ကိုလည်း
မရှုမြင်စေလိုသောကြောင့် ခါးသီးစွာပင် အမိန့်ထုတ်ဆင့်ထားလေရာ
မည်သူမျှ ဘုရင်မင်းမြတ်အား တွေ့ခွင့်မရှိချေ။

ယင်းသို့သောအမှုကြောင့် သားတော်ဗညားရံသည် ဓမ္မ

စေတီမင်းကြီးအပေါ် စိတ်ကွက်၍ အမျက်ထားလေ၏။ ထို့ကြောင့် မကြံကောင်း၊ မစည်အပ်သောအကြံကိုပင် ကြံမိချေ၏။ ဖခင်ဓမ္မ စေတီမင်း ညီလာခံသာဘင် ထွက်ဝင်မဆင်နွှဲခဲ့သည်မှာ ကြာမြင့်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ရောဂါဖြစ်ခြင်းအပေါ် စိတ်မသက်သာခဲ့တော့ပေ။

ထို့ကြောင့် တစ်နေ့သောအခါတွင် တစ်လှည့်စီ အိပ်ဖန် စောင့်၍ ကြပ်မက်ကုသ ပြုစုပေးရသော မိန်းမစိုးတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ စုံစမ်းရချေသည်။

“ခမည်းတော်ဘုရားသည် ဝမ်းပျက်၍ အနာသည်းသည် ဆို၏။ ကာလလည်း ရှည်ကြာခဲ့ပြီ၊ ငါ သားတော်ကိုပင် အမိန့် တော်မရှိ၍ သူ့လက္ခဏာကို မထွက်၊ မဝင်၊ မမြင်ရပါ ... ယခု ကိုယ်တော်သည် အသယ်သို့ ခံစားနေရခြင်းနည်း”

ဟု မေးလေ၏။

အလှည့်ကျပြုစုခဲ့သော မိန်းမစိုးကလည်း မိမိသိမြင်သမျှကို သားတော်ဗညားရံအား အမှန်ပင် လျှောက်တင်လေတော့၏။

“အရှင်ခမည်းတော်ဘုရားသည် ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းကျရောဂါ နှင့် သွေးဝမ်း၊ ပိတ်ဝမ်းရောဂါတို့ကြောင့် မြင်းဇရိုက်ခေါ်သော လိပ်ခေါင်းထွက်လေ့ရှိလာပါသည်။ ဤသည်ကို ဆေးကြောသုတ်သင် လျက် ပြန်လည်ထိုးသွင်းအမှုကို ပြုရပေသည်။ အရှင်မှာလည်း

ထချည်၊ ကြွချည်ဖြင့် အတော်ပင် ခံစားနေရခြင်းမရှိပါ။ ဝတ်လဲ တော်နှင့် ခါးဝတ်တို့မှာလည်း အမြဲညစ်ပေ၍ အနံ့ဆိုးများ ပျံ့နှံ့ လျက်ရှိပါသည်။ မြင်းဇရိုက်သည် ခါးဝတ်နှင့် ထိပါးပါက နာကျင် စွာ ခံစားရလေသဖြင့် ဗလာကိုယ်ထီး စံမြဲစံနေရပါသည်”

မိန်းမစိုး၏ခကားကြောင့် သားတော်ဗညားရံမှာ အလွန် အမင်း အံ့သြခံစားသွားရပြီး၊ စုတ်တသပ်သပ် ဖြစ်ပေါ်လျက် ဖခမည်းတော် ဝေဒနာသည်းပုံနှင့် လူမြင်မခံခြင်းမှာ ဤသို့သော အနာပင်တည်းဟု ပင့်သက်ရှိက်ကာ ဆိုသည်လေ၏။

“ကျွန်တော်မျိုးတို့ နှင်ဦးသာလျှင် ပြုစုကုသပေးရပါသည်။ ... အခြားနားလည်တတ်ကျွမ်းသော နန်းတွင်းသမားတော်တို့ ကိုပင် အကုသ၊ အဝင်မခံ၊ နည်းနာယူစေလျက် ကျွန်တော်မျိုး တို့သာ ပြုစုစောင့်မရပါသည်။ ရောဂါမှာလည်း ဆုတ်ယုတ်မသွား၊ တိုးလျက်သာရှိသဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်သော အရှင်သည်ပင် စိတ်ဆင်းရဲ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ ခံစားရပါသည်။ ... ကျွန်တော်မျိုး တို့သည်လည်း ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲလျက် မချမ်းမြေ့နိုင်ကြောင်းပါ”

ဤသို့ မိန်းမစိုးတစ်ဦး လျှောက်တင်သည်ကို ဗညားရံ သည် တစ်ခဏတွင်း သုံးသပ်လျက် တိုးညှင်းသောလေသံဖြင့် အနားသို့လာရန် ခေါ်လိုက်သည်။

“ငါ့ခမည်းတော်ဘုရားသည်လည်း အရွယ်ကြီးရင့်ပေပြီ။ သည်အနာကလည်း မပြတ်နှိပ်စက်ဘိရှိသော် သေတွင်းမှ လွတ်မြောက်လမ်းမမြင်၊ ... သို့ကြောင့် ခမည်းတော် ရောဂါနှိပ်စက်သည်ကို ခံစားနေရခြင်းထက်၊ သေခြင်းကသာလျှင် သင့်လျော်ပေမည်ဖြစ်ရာ ... ဤအခါ - အသင့်အိပ်ဖန်စောင့် အလှည့်ရောက်၍ ညဉ့်အခါ မြင်းရိုက်နာကို ဆေးကြောထည့်သွင်းဟန်ပြုလျက်၊ ငါးဖြင့် လှီးဖြတ်ဘိတော့”

ဟု အကြံပြုလေသည်။

သားတော်ဗညားရံ၏စကားကို ကြားရသော မိန်းမစိုးမှာ အံ့အားသင့်လျက် နောက်ဆုတ်သွားလေ၏။

“ဘိုးဘေးများလက်ထက်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့ ဖခင်လက်ထက်အပြင်၊ အကျွန်သား ၇-နှစ်၊ ၈-နှစ်သားခန့် ကပင် ဤစံအိပ်တော်သို့ ရောက်လာ၍ အတွင်းတော်၌ပင် ခစားစေခဲ့ပါသည်။ ခမည်းတော်ဘုရားစည်းစိမ်ခံစားရလျှင် ကျွန်တော်မျိုးတို့အား သင့်တော်ရာကျေးရွာများပေး၍ စားစေခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော်မျိုးတို့ ၂-ဦးကိုသာ နှစ်သက်သည်ဖြစ်တော်မူ၍ ကိုယ်လုပ်တော်ကဲ့သို့ ကိုယ်နှင့်မကွာ အဝတ်၊ အစား၊ စားဖွယ်သောက်ဖွယ်တို့ကို ကျွန်တော်မျိုးတို့ ကိုင်တွယ်ကျွေးမွေးမှ

သုံးစွဲတော်မူသည်။ အမိနှင့်သား၊ လင်နှင့်မယားကဲ့သို့ ယခုတိုင် အသက်ရှည်သမျှ ကိုယ်တော်နှင့်မကွာ ရှိနေသည်ကို ကျေးဇူးဥဉ္ဇာမထောက်၊ သခင်မင်းသားပြုစေသလို ကျွန်တော်မျိုး မပြုရက်ပါ။ ... သတ်လျှင်ပင် အရှင်အတွက် အသေခံပါတော့မည်”

ဟု မိန်းမစိုးလည်း တင်လျှောက်လေ၏။

အိမ်ရှေ့မင်းသားဗညားရံလည်း ထိုမိန်းမစိုး၏သဘောထားကို ရိပ်မိလေသဖြင့် နှုတ်ပိတ်စေရန် အတည်စကား ဆိုပြန်၏။

“ဤသို့သော စကားကို ဤနေရာ၌ မင်းနှင့်သော ဆိုပါသည်။ ... မည်သူ့ကိုမျှ မမြွက်မဟလေနှင့်၊ ဤစကားကြားပေါက်ရလျှင် သင့်အမျိုး ၇-ဆက်တိုင် ငါ့လက်နှင့် သုတ်သင်ပစ်မည်”

ဗညားရံစကားအား တုံ့ပြန်သောအားဖြင့်-

“ပြုပါစိမ့်မည်”

ဟု မိန်းမစိုးဝန်ခံလျက် ခတ်မဆိတ် နေလေပြီ။ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ အမှုကိစ္စအဝဝကို ယခင်အတိုင်း ပြုဖွယ်တို့ ဆောင်ရွက်လေ၏။ ဗညားရံလည်း ဖခမည်းတော်အနာသည်းလျက် ဝေဒနာခံစားနေရခြင်းကို မနှစ်မြို့ မရှုမိမ့်နိုင်သောကြောင့် ဤမိန်းမစိုးအား စည်းရုံးခြင်းဖြစ်၏။

ဤမိန်းမစိုးအား မရချေသော် - ကျွန်မိန်းမစိုးတစ်ဦးအား

စည်းရုံးမှ သင့်တော်လေမည်ဟု ကြံလေ၏။ နောက်တစ်နေ့ည ခမည်းတော်ထံသို့ ဝင်ရောက်ပြုစုရန် အလှည့်ကျသော ကျန် မိန်းမစိုးအား ဗညားရုံသည် တိတ်တဆိတ်ခေါ်၍ ယခင်ကအတိုင်း ဆိုပြန်၏။

“ခမည်းတော်သည် အနာလည်းသည်း၏။ သက်ရွယ်လည်း ကြီးပြီဖြစ်၍ ဤဝေးနာနှင့်ပင် တာရှည်ခဲ့သော် အမှည့်ကြွေပေလိမ့် မည်။ ငါ့ခမည်းတော် ဝေးနာခံစားနေရသည်ကို မမြင်လို၊ ... သင်မိန်းမစိုးသာ ငါ့ခိုင်းစေသမျှ လုပ်ဆောင်ပေးမည်ဆိုပါလျှင် ဒေ မြို့ကိုပင် အစဉ်ပေးသနားပါမည်”

ဗညားရုံစကားဆုံးလျှင် မိန်းမစိုးလည်း -

“စကားရှိသည့်အတိုင်း လုပ်ဆောင်ပေးပါမည်”

ဟု ကတိကဝတ်ပြုလျက် ညဉ့်အချိန် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးထံ ဝပ်စင်းခစားရန် စောင့်ဆိုင်းလေ၏။ မိန်းမစိုးလည်း ပြုနေကြအတိုင်း ဓမ္မစေတီမင်းကြီးအား အညစ်အထေးတို့ကို သုတ်သင်အမှုပြုပြီး သော် ယခင်ကအတိုင်း ဇရိုက်နာကို (လိပ်ခေါင်း)လက်နှင့် သွတ် သွင်း၍ ရေဆေးပေးမြဲကို မဆေး၊ ကွယ်ဝှက်ယူဆောင်လာသော သားလှီးစားငယ်ဖြင့် လိပ်ခေါင်းအား လှီးဖြတ်လေ၏။

ထိုအခါ နာကျင်စွာခံစားရသော ဓမ္မစေတီမင်းကြီးမှာ

ကျွန်ယုံမိန်းမစိုးအား -

“မောင်မင်း၊ ငါ့အား အဘယ်သို့ပြုကျင့်လေသနည်း”

ဟု မေးလေရာ၊ ... မိန်းမစိုးလည်း တုတ်တိုင်းမှန်ရာ မကွယ်မဝှက် ဖြေလေ၏။

“သားတော်အိမ်ရှေ့မင်း ဗညားရုံက အမှာရှိ၍ ဤသို့ ပြုကျင့်ရပါသည်အရှင်၊ ခွင့်လွှတ်တော်မူပါ”

ဓမ္မစေတီမင်းကြီးလည်း နာကျင်သည့် ဝေးနာကို အသည်း ခိုက်တမျှ ခံစားနေရဆဲမှ သားတော်ဗညားရုံအား -

“ဤသားကို အိမ်ရှေ့အရာလည်း ပေးခဲ့ပြီးပြီ၊ သည်သို့

သာ မဟုတ်၊ မင်းစည်းစိမ်ကို ယူလိုက ယူစေဟု စကားကုန် ဆိုပြီးဖြစ်၏။ ... ငါလည်း သည်အနာက လွတ်မြောက်နိုင်မည် မဟုတ်မူကား ရှိစေပြီ၊ ... သို့သော် ဤသားသည် အဖကို သုတ်သင်ပစ်သည်နှင့် မခြားပြုရက်သောကြောင့် “ဝိတုဇာတာက” အပြစ်ကြီးသို့ ကျရောက်ရလေသည်ကို ငါ့စိုးရိမ်လှသည်တကား”

ဤသို့ မိန့်တော်မူ၍ မိန်းမောသွားလေ၏။

အနာမှ သွေးတို့သည် အိုင်တမျှထွန်း၍ ချင်ချင်းနီလေ၏။

မိန်းမစိုးလည်း ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကို စေ့စေ့ကြည့်နေခိုက် ငြိမ်သက်ပျော့ပြောင်းသွားသော အရှင်ခန္ဓာကိုယ်ကို ကိုယ်ကြည့်လေရာ

သွေးတိုးမှုမရှိ၊ ပကတိခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းသွားပြီဖြစ်ကြောင်း သိလေ၏။

ထိုမှ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး အလောင်းအား သားတော် အိမ်ရှေ့မင်းသားဗညားရံနှင့် အမတ်စစ်သူကြီးများ၊ နန်းရင်းဝန်များ၊ ဗိဇ္ဇာများ စသည်တို့ကို ခမည်းတော်နတ်ရွာစံကြောင်း အသိပေး ကြေငြာ၍ မင်းတို့၏ထုံးစံအတိုင်း သင်္ဂြိုဟ်အမှုပြုလေသည်။

ပြီးဆုံး၍ ရာဇဘိသေကတွဲကို ခံယူပြီး ညီလာခံပွဲ ကျင်းပရာသို့၊ မင်းညီမင်းသား၊ အမတ်စစ်သူကြီးများနှင့်တကွ ဗညားရံဝန်ကြီး၊ ဝန်ထမ်းကျန်၊ ဗိဇ္ဇာမောင်းမ၊ မိသံအဆုံး တက်စေရန် ဆင့်ဆိုအမိန့် ထုတ်လေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကား သားတော်၏စေခိုင်းချက် ပယောဂကြောင့် သာသနာတော်နှစ် ၂၀၃၆-ခုနှစ်၊ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၈၅၄-ခုနှစ်၊ (အေဒီ-၁၄၉၂)တွင် နတ်ရွာစံခဲ့ပြီး နန်းစံသက် ၂၁-နှစ် တိုင်ခဲ့လေ၏။

ဗညားရံမင်းဖြစ်၍ ညီလာခံသဘင်သို့ လူစုံတက်ရောက်ခစားရန် ဆင့်ဆိုသဖြင့် အားလုံးသော မင်းခယောက်ျား၊ မိန်းမတို့ ညီလာခံဝင်ကြရလေ၏။ ထိုညီလာခံသဘင်သို့ ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏ လူယုံတော် မိန်းမစိုးကြီး ၂-ယောက်သည်လည်း တက်ရောက်လာကြလေရာ၊ ဗညားရံ၏အမိန့်တော်အတိုင်း ပြုကျင့်ခဲ့သော မိန်းမ

စိုးသည် အဝတ်အစားတို့ကို တောက်ပြောင်စွာဝတ်လျက် စိတ်နှလုံးရွှင်ပြခြင်းနှင့်အတူ မင်းရင်ပြင်သို့ တက်လေ၏။

ဗညားရံစကားအသွား၌ ခမည်းတော်ပြဿနာကို ရှင်းပေးသူအား ဒေလမြို့ကို အစဉ်ပေးသနားမည်ဟု ဆိုခဲ့လေရာ ဒေလမြို့စားအဖြစ် ခန့်နှင်းလေမည်မှာ မုချမလွဲဟု သဘောပိုက်လျက် မော်ကြွားလျက်ရှိလေ၏။ ဗညားရံ၏စကားကို မနာခံခဲ့သော သစ္စာရှိသော မိန်းမစိုးသည် ဓမ္မစေတီမင်းကြီး နတ်ရွာသံသင်နှင့် ဤပယောဂသည် အဘယ်ကဲ့သို့သောသူ၏ လက်ချက်ဖြစ်မှန်း ကြိုတင်သိရှိသော်လည်း ခတ်မထိတ် နေပြနေခဲ့ပေ၏။

ဗညားရံမင်းအဖြစ်သို့ ရောက်သဖြင့် အာဏာဖိဆန်ခဲ့သော သူ့အစို့ နေရမည်ထက် သေရမည်မှာ မချွတ်မလွဲဟု သဘောပိုက်မိသောကြောင့် အရှင်ဓမ္မစေတီမင်းကြီး၏လင်းသို့ထပ်ချပ်မကွာ လိုက်ပါရတော့မည်ကဲ့သို့ဖြစ်ရာ ... အဝတ်အစားခပ်ခွမ်းခွမ်း၊ မျက်နှာခပ်အိုအိုဖြင့် ညီလာခံသဘင်၏ ထောင့်အကျဆုံးနေရာမှ ခစားလေ၏။

မျက်လွှာကိုချ၍ လောကဓမ္မတရားတို့ကို ဆင်ခြင်နေရာမှ ထိုမိန်းမစိုးအား ဗညားရံမင်းမြင်လျှင် “အမိန့်တော် ရှိမည်”

ဟု စကားပျို့လျက် ဓမ္မစေတီမင်းကြီးနှင့် မိန်းမစိုးတို့ လုပ်ရပ်ကို အစအဆုံး ဇာတ်ကြောင်းလှန်လေ၏။

“မင်းညီမင်းသား၊ အမတ်စစ်သူကြီးပေါင်းတို့ ... ဤမိန်းမစိုး ၂-ယောက်တို့သည် ငှက်တော်လက်ထက်ကပင် ရောက်လာ၍ စေပါသန့်၊ နောက်ခမည်းတော်ဘုရား မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားလျှင် အပါးတော်တွင် မပြတ်စေပါ သုံးဆောင်သည်နှင့် ကျေးဇူး သနားတော်မူခဲ့သည်။ နောက်လည်း အရွယ်နှင့်လျှောက်ပတ်အောင် အဆောင်အယောင်နှင့် မြို့ကိုသနားတော်မူပြန်သည်။

သို့နှင့် ... စားဖွယ်၊ သောက်ဖွယ်၊ ဝတ်ထည်စပါး၊ လင်နှင့်သားမယားနှင့် အမိကဲ့သို့၊ မည်သည့်နေ့ရက်မကွာနေရဖူး သည်မရှိသည်ကို၊ ခမည်းတော်နှင့် ငါသည် ရှေးသံသရာက အမွေခံ ဟောင်း ကင်းစင်ရမည့် ဝိပါတ်တော်ကြီးသည်နှင့်-အဆုံးစွန်တွင် မိုက်မဲတွေဝေသောစိတ်ဖြင့်၊ အသက်အရွယ်ဖြင့် လျှောက်ပတ်စွာ အရှည်ဆင်းရဲခံနေရသည်ထက် ရှင်းအောင်ပင် ကြံပါ ... ကြံ ဖြစ်လျှင် ဒေလမြို့ကို ငါပေးမည်ဆိုလေသည်ကို မိန်းမစိုး(ဘုမ္မာသူ မြို့စား)က ဤစည်းစိမ်အဆောင်အယောင်နှင့် ခမည်းတော်ဘုရား သနားတော်မူ၍ အသက်ပင် ၅၀ ကျော်ခဲ့ပြီ၊ မည်သည့်နေ့ရက် တွင်မှ ကွဲကွာနေရဖူးသည်မရှိပါ။ ယခုအဆုံးစွန်တွင် ပြုကျင့်ရမည့်

အမိန့်ရှိရာမှာ ကိုယ်စားသာ အသေခံပါမည် မပြုရက်ပါဟု ဆိုလေ သည်။

အခြားသောမိန်းမစိုးကား ခမည်းတော်၏ ကျေးဇူးကို မသိချေ။ ချစ်ကြင်နာခြင်းကင်းသူ၊ ဘီလူးသားဘက်စိတ်ကဲ့သို့ စည်းစိမ်ပေးလျှင် သားမယားကိုပင် သတ်ညှစ်ပစ်မည့်သူ၊ ... သည်ကဲ့သို့သောသူကို ထားသင့်၏လော ...”

အများ၏အလယ်တွင် ခမည်းတော်ဓမ္မစေတီမင်းကြီးအား သေစေရန် ပယောဂပြုခဲ့သူ မိန်းမစိုးအား လူပုံအလယ်မှ ဆွဲထုတ် စေလျက် မြို့ပြင်ထုတ်၍ ကွပ်မျက်စေလေ၏။ ဤတော့မှပင် ဓမ္မ စေတီမင်းကြီး နတ်ရွာစံရခြင်းအကြောင်းရင်းနှင့်တကွ သားတော် ဗညားရုံ လုံ့လမကင်းဖြစ်ကြောင်းကို သိကြလေသည်။ ဗညားရုံ လည်း - “ငါသည် ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို အလွန်မက်မော၍မဟုတ်၊ အိမ်ရှေ့ဥပရာဇာပင် ရရှိပြီးဖြစ်သဖြင့် အသေအချာပင် မင်းဖြစ်ရ မည်ကို သိသော်လည်း ခမည်းတော်၏ သက်ကြီးရွယ်အိုဝေဒနာ သည်းစွာ ခံစားကြာမြင့်နေရသည်ကို မလိုလားသဖြင့်သာ မျက်နှာ လွဲတော်မူ၍ အမိန့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်”ဟု ဆိုလေ၏။

လူယုံမိန်းမစိုးသည် အသက်ဇိဝိန်လုပ်ကြံပေးခြင်းနှင့် ထပ်မျှပင်ဖြစ်၍ ကြီးလေးသောအပြစ်ကို ဖြစ်ချေသည်။ ဗညား

ရံလည်း ခမည်းတော်ကိုသေရန် အားထုတ်ခြင်းမည်လေသဖြင့် အဖသတ်သားသာမက(ပိတုဃာတာက)ကံထိုက်မည် မချွတ်ဖြစ်လေ၏။

ဓမ္မစေတီမင်းကြီးကား ... ရဟန်းလူထွက်ကာစအခါက၊ အချစ်ဆုံးသူငယ်ချင်း ဓမ္မဉာဏနှင့် မိမိ၏ထီးရိပ်နန်းရာကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသော နေတကာထော်၏ ကြင်ယာတော်ဗညားအိန်တို့ နှစ်ဦးအား အဆိပ်ကျွေး၍ သတ်ခဲ့မိသော ဝိပါကဝဋ်သည် မလွဲမသွေ ပြန်လည်ခံစားရချေ၏။

လောကဓမ္မတာ၌ ကောင်းမှုကုသိုလ်ပြုထားငြားသော်လည်း၊ မိမိပြုခဲ့ဖူးသော ကံသည် အရိပ်သဖွယ်နှောက်မှ ထပ်ချပ်မကွာ လိုက်ခဲ့သည်သာ ဖြစ်၏တည်း။

နောက်ဆက်တွဲများ

မွန်မင်းဆက်များ

သမလ-ဝိမလ မွန်မင်းဆက် ၁၇-ဆက်

- ၁။ သမလကုမ္မာ
- ၂။ ဝိမလကုမ္မာ
- ၃။ အသကုမ္မာ
- ၄။ အဂိန္ဒမရာဇာ
- ၅။ မဟိသရာဇာ
- ၆။ နာဂိန္ဒရာဇာ
- ၇။ မိင်္ဂိန္ဒရာဇာ
- ၈။ ဝိဇ္ဇိယရာဇာ
- ၉။ ကရဝိကရာဇာ

- ၁၀။ ပဉ္စလရာဇာ
- ၁၁။ အတ္ထသာရရာဇာ
- ၁၂။ အနုရာမရာဇာ
- ၁၃။ မိင်္ဂါဒိဗ္ဗရာဇာ (ငယ်)
- ၁၄။ အဝုဿေမန္တရာဇာ
- ၁၅။ ဥပ္ပလရာဇာ
- ၁၆။ ပုဏ္ဏရိကရာဇာ
- ၁၇။ တိဿရာဇာ

အဝုဗ္ဗနမင်း ၃-ဆတ်

- ၁။ အဝုဗ္ဗနမင်း
- ၂။ လက္ခယျာဗျူ
- ၃။ အချဲ့မင်း

ဗညားဦးမင်းဆတ် ၁၄-ဆတ်

- ၁။ ဗညားဦး
- ၂။ ဗညားနွဲ့(ရာဇာမိရာဇ်)
- ၃။ ဗညားဓမ္မရာဇာ

- ၄။ ဗညားရာဇ်
- ၅။ ဗညားဗရူ
- ၆။ ဗညားကျန်း
- ၇။ ကမလင် (လိတ်မွတ်ထော)
- ၈။ ဗညားထော (ရှင်စောပု)
- ၉။ ဓမ္မစေတီ (ရာမာမိပတိ)
- ၁၀။ ဗညားရံ
- ၁၁။ သူ့ရှင်ဒကာရွတ်ပီ (ရတနာသုံးပါးဒါယကာ)
- ၁၂။ စက္ကဝပ်မင်း
- ၁၃။ သမိန်ထောရာမ
- ၁၄။ သေဓာပတိရာဇ် (ဗညားဒလ)

မှတ်ချက်။ [ပြန်မာမင်း အုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်းတွင် ဗညားထော (ရှင်စောပု)ညီမ ရှင်စောနစ်သည် ၁-နှစ်ခန့် ဘုရင်မ အဖြစ် နန်းစံကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။]

သိတိုဋ်ခရီး

ရာမသံတမန်သင်္ဘောစီးရတန်း ၁၁-ပါး

ဘွဲ့အမည်ရင်း သိတိုဋ်မှပေးအပ်သောဘွဲ့တော်သစ်

- ၁။ မောဂ္ဂလန်မထေရ် အား ... သိရိညံဃမောဓိသာမိ
- ၂။ ကုမာရကဿပမထေရ် အား ... ကတ္တိသိရိမေဃသာမိ
- ၃။ ဉာဏသာဂရမထေရ် အား ... ပရက္ကမဗာဟုသာမိ
- ၄။ ဗုဒ္ဓဝံသမထေရ် အား ... ဗုဒ္ဓဗောဓိသာမိ
- ၅။ နန္ဒမထေရ် အား ... သိတဋ္ဌဝိသုဒ္ဓသာမိ
- ၆။ ရာဟုလာမထေရ် အား ... ဂုဏရတနရေသာမိ
- ၇။ သုမင်္ဂလမထေရ် အား ... ဖိနာလင်္ကာရသာမိ
- ၈။ ဓမ္မရက္ခိတမထေရ် အား ... ရတနမာလိသာမိ
- ၉။ စူဠသုမင်္ဂလထေရ် အား ... သဒ္ဓမ္မတေဇသာမိ
- ၁၀။ ကဿပမထေရ် အား ... ဓမ္မရာမာသာမိ
- ၁၁။ မဿိသာဂရထေရ် အား ... ဘုဝနေကဗာဟုသာမိ။

ဤ ၁၁-ပါးမှာ ရာမသံတမန်သင်္ဘောဖြင့် လိုက်ပါစီးနင်း၍ သိတိုဋ်တွင် ကလျာဏိမြစ်ရေသိပ်၌ ရတန်းသိက္ခာအသစ်တင်၍ ဘွဲ့တော်သစ်ကို လက်ခံယူကြသည်။

သိတိုဋ်ခရီး

ရာမသံတမန်သင်္ဘောစီးရတန်း ၁၁-ပါး

ဘွဲ့အမည်ရင်း သိတိုဋ်မှပေးအပ်သောဘွဲ့တော်သစ်

- ၁။ မဟာသီဝလိမထေရ် အား ... ဓမ္မကိတ္တိလောကဂရုသာမိ
- ၂။ သာရိပုတ္တမထေရ် အား ... သိရိဝနရတနသာမိ
- ၃။ သုမနထေရ် အား ... မင်္ဂလရက္ကရသာမိ
- ၄။ စူဠကဿပမထေရ် အား ... ကလျာဏိတိဿသာမိ
- ၅။ စူဠနန္ဒမထေရ် အား ... စန္ဒနဂိရိသာမိ
- ၆။ သောဏက္ကတ္တရမထေရ် အား ... သိရိဒန္တတေဇသာမိ
- ၇။ ဂုဏသာဂရမထေရ် အား ... ဝနဝီသိတိဿသာမိ
- ၈။ ဇေနပညာမထေရ် အား ... ရတနာလင်္ကာရသာမိ
- ၉။ စူဠသီဝလိမထေရ် အား ... မဟာဒေဝသာမိ
- ၁၀။ ဓမ္မရာဇကမထေရ် အား ... ဥဒုမ္မရဂိရိသာမိ
- ၁၁။ စန္ဒနသာရမထေရ် အား ... စူဠဘယတိဿသာမိ

ဤ ၁၁-ပါးမှာ စိတြသံတမန်သင်္ဘောဖြင့် လိုက်ပါစီးနင်း၍ သိတိုဋ်တွင် ကလျာဏိမြစ်ရေသိပ်၌ ရတန်းသိက္ခာအသစ်တင်၍ ဘွဲ့တော်သစ်ကို လက်ခံယူကြသည်။

ဇယားမင်းတို့

- ၁။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ-၁၁
- ၂။ ဦးကုလားမဟာရာဇဝင်ကြီး
- ၃။ မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်း
- ၄။ မွန်တို့ဌာနေရာမည ... မမက (ဆုတော်သီ)
- ၅။ ကလျာဏီကျောက်စာ ... ခင်ကြီးပျော်
- ၆။ ရွှေတိဂုံဘုရားသမိုင်း ... မောင်ဆုရှင်
- ၇။ ရွှေတိဂုံစေတီတော်မြတ် ... နိုင်ဇော်
- ၈။ မွန်နန်းရာဇဝင်
- ၉။ ဓမ္မစေတီမင်းခေါင်းလောင်းတော် ... ချစ်စံစင်
- ၁၀။ သမိုင်းဝင်ကာ ... ထက်အာကာ
- ၁၁။ ဓမ္မစေတီမင်းခေါင်ကောင်းမှုတော် တံသာဝတီဗုဒ္ဓိယာ ...
စာတမ်းပြုစုရေးကော်မတီ ပဲခူးမြို့။
- ၁၂။ မြန်မာစာညွှန်းပေါင်းကျမ်း ... ပထမတွဲ

- ၁၃။ ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံ ... နိုင်ပန်းလှ
- ၁၄။ ရှင်စောပုအတ္ထုပ္ပတ္တိ ... မွန်ပရိတ်မူ
- ၁၅။ ရွှေမောစောဘုရားသမိုင်း ...
- ၁၆။ မွန်ရာဇဝင် ... ပေမူ
- ၁၇။ သာသနာ ၂၅၀၀ ... မောင်အံ့
- ၁၈။ သန်လျင်ရာဇဝင် ...
- ၁၉။ မာလာလင်္ကာရကျမ်း ... ခဲထီးဆရာတော်
- ၂၀။ သာသနိက ရာဇဝံသ ဝိဘာဝနိကျမ်း ...
ပဲခူးမြို့ကြွေတိဂုံစေတီဝိုင်း ဘဒ္ဒန္တဇောတိပါလ